

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

กระบวนการพัฒนาหอพักนักศึกษาอย่างมีส่วนร่วม

กรณีศึกษา : วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

โดย

นายอนอมศักดิ์ บุญสุ และ คณะ

ได้รับสนับสนุนทุนวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.)

มกราคม 2551

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

กระบวนการพัฒนาหอพักนักศึกษาอย่างมีส่วนร่วม

กรณีศึกษา : วิทยาลัยการสาธิตสุโขทัย จังหวัดอุบลราชธานี

เลขที่ : 0490
วันที่ : 12 11 0 2551

โดย

นายอนอมศักดิ์ บุญสุ และคณะ

ได้รับสนับสนุนทุนวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.)

มกราคม 2551

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

กระบวนการพัฒนาหอพักนักศึกษาอย่างมีส่วนร่วม

กรณีศึกษา : วิทยาลัยการสาธาณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

หัวหน้าโครงการ

นายถนอมศักดิ์ บุญสุ วิทยาลัยการสาธาณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

คณะผู้วิจัย

นางพนาไพร โฉมงาม วิทยาลัยการสาธาณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

นางสาวเบญญาภา ประกอบแสง วิทยาลัยการสาธาณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

นางกัญญรัตน์ ชีราวุฒิ วิทยาลัยการสาธาณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

นายวัชรพล ทองควัน วิทยาลัยการสาธาณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

ทีมผู้ช่วยนักวิจัย

นายณัฐวัชต์ วัังกะฮาด นางสาวอมรรัตน์ ประเสริฐศรี นางรุ่งอรุณ กระมุทกาญจน์

นางศรีอุทัย จำมา นางสาวบังอร ยอดยิ่ง นางสาววาสนา ทวีรักษ์

นางสาววายุภักดิ์ ธรรมสงฆ์ นางสาววัณจิตร ศรีชาคำ นายศักดิ์ประพงษ์ พาหา

นางสมรรถ เฟ่งพิศ นางจิตุพร อินทริง นายจำปาทอง ทิพม่อม

นางสาววิลาวัลย์ ชินวงศ์ นายกิจจาศักดิ์ บุญปลูก นายวัลลภ ธานี

นายเสถียร วันชัย นายณัฐพงศ์ อามาตมุลตรี นางสาวสุทธิดา จำปาหมื่น

นายศราวุธ พันธุ์ดี นายอภิวัฒน์ ดุนละบุตร นายธีระวัฒน์ เขียวกลม

นางสาววรารักษ์ ศรีรัตนบุตร นางสาวมนันยา เชื้อทอง นางสาวรวีวัลย์ วรวงศ์

นายมีชัย ผายเงิน นางวรารักษ์ แก้วชนะ นายเสรีชัย โยธี

นางพัฒนตรี วัฒวรรณ นางสาวดวงจันทร์ สมพร นางยุพิน นุชนารถ

นางสาวกัญญารัตน์ สมสง่า นางสาวอุมาพร โพธิสาร นางสาวรัตนี ไซยจันทร์

นายธนกฤต ลดาวัลย์ นายพิษณุศักดิ์ อาจโยธา นายศุภกานต์ แสนมัน

นายสิทธิชัย แก้ววินัด นางนิพาพร บุญสุและ คณะกรรมการหอพักนักศึกษา

สนับสนุนทุนโดยวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.)

ชุดโครงการเสริมสร้างศักยภาพนักวิชาการเป็นนักวิจัยแบบ PAR เพื่อพัฒนาท้องถิ่น

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงด้วยได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) คณะผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณผู้อำนวยการวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี นักวิจัย ทีม นักวิจัย อาจารย์และเจ้าหน้าที่ทุกคนของวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ที่ได้ให้โอกาสและเอื้ออำนวยความสะดวกให้คณะผู้วิจัยสามารถดำเนินงานวิจัยได้อย่างราบรื่นมาตั้งแต่ต้นและบางครั้งได้ร่วมกับคณะผู้วิจัยดำเนินงานวิจัยด้วย ซึ่งเป็นการปฏิบัติร่วมกันอย่างเป็นกัลยาณมิตร

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัญชา แก้วส่อง ที่ได้กรุณาสนับสนุนด้านวิชาการ และให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อคณะผู้วิจัยตลอดมา

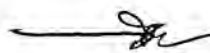
ขอขอบคุณ อาจารย์กาญจนา ทองทั่ว และคุณชุติมา จันทรมณี จากโครงการวิจัย เสริมสร้างศักยภาพนักวิชาการเป็นนักวิจัยแบบ PAR เพื่อพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ให้แนวคิดประสบการณ์และหลักการทำงานในงานวิจัย PAR รวมทั้งให้คำแนะนำปรึกษาอันเป็นประโยชน์แก่คณะผู้วิจัย เอื้ออำนวยความสะดวกและร่วมกิจกรรมในการจัดเวทีของโครงการวิจัยด้วยดีตลอด

ขอขอบคุณ คุณระพีพร ขันยาว จากศูนย์ข่าวประชาสัมพันธ์จังหวัดอุบลราชธานี ที่ได้ถ่ายทอดวิทัศน์ในการพัฒนาหอพักนักศึกษาของวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งทำให้มีการเก็บประสบการณ์และถ่ายทอดบรรยากาศแห่งความดีงามฝากไว้ให้กับโครงการวิจัย และวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ด้วยดี

การวิจัยครั้งนี้จะไม่สามารถสำเร็จได้เลยหากไม่ได้รับความร่วมมือและร่วมใจจากคณะกรรมการหอพัก นักศึกษาของวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งมีแกนนำกลุ่มเข้าร่วมกับคณะผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาหอพักนักศึกษาจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยมีอาสาสมัครที่จะกล่าวถึงนักศึกษาทุกคน ที่มีจิตสาธารณะและมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาหอพักนักศึกษา ได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ บอกเล่าประสบการณ์และเรื่องราวต่าง ๆ อันทรงคุณค่า ซึ่งไม่เพียงแต่นักศึกษาผู้เข้าร่วมกลุ่มได้รับประโยชน์เท่านั้น แต่คณะผู้วิจัยก็ได้รับการเรียนรู้ไปพร้อมกันด้วย อีกทั้งได้รับความสุข สนุกสนาน เมกบานใจ เป็นบรรยากาศและความทรงจำที่มีอาจลืมได้ คณะผู้วิจัยรู้สึกประทับใจและขอขอบคุณจากใจอย่างแท้จริง

ขอขอบคุณทุกท่าน ทุกหน่วยงานและทุกองค์กรที่ไม่สามารถกล่าวถึงได้ครบถ้วน ที่ได้กรุณาให้การสนับสนุนรวมทั้งเป็นกำลังใจให้แก่คณะผู้วิจัย

หากคุณความดีและคุณประโยชน์ของการวิจัยครั้งนี้ยังมี คณะผู้วิจัยขอขอบแต่ทุกท่านที่มีอุดมการณ์และเป็นตัวอย่างอันดีในการทำงานด้านการพัฒนาหอพักนักศึกษาเพื่อให้เกิดความยั่งยืนตลอดไป

(นายทนอมศักดิ์ บุญคู่)

หัวหน้าโครงการวิจัย

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องกระบวนการพัฒนาหอพักนักศึกษาอย่างมีส่วนร่วม กรณีศึกษา : วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยในการพัฒนาที่ทำให้การพัฒนาหอพักนักศึกษาที่ผ่านมาไม่ประสบความสำเร็จ ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลหอพักนักศึกษา กระบวนการพัฒนาหอพักนักศึกษาอย่างมีส่วนร่วมและการสร้างจิตสำนึกร่วมของนักศึกษาในการพัฒนาหอพักนักศึกษา โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม จากสาเหตุก่อนการดำเนินการวิจัยพบว่าหอพักไม่สะอาดไม่มีการจัดบริเวณให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่มีการรักษาระเบียบของหอพัก และหอพักมีการชำรุดได้รับแจ้งเรื่องการซ่อมแซมในหลายรายการทั้งในส่วนของห้องน้ำหรือภายในห้องนอนนักศึกษา ทำการศึกษาในกลุ่มผู้มีส่วนในการดูแลและพัฒนาหอพักนักศึกษาที่เป็นอาจารย์ นักศึกษา ช่าง แม่บ้านทำความสะอาด คณะกรรมการหอพักนักศึกษา ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย 1 ปี 6 เดือน ตั้งแต่เดือนกันยายน 2549 ถึงเดือนธันวาคม 2550

จากสภาพปัญหาดังกล่าวจึงได้มีการจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างต่อเนื่องของคณะอาจารย์ที่เป็นนักวิจัย อาจารย์และเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรับผิดชอบหรือพัฒนางานด้านหอพักนักศึกษา และนักศึกษาซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ในหอพักเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่การทำความเข้าใจในสภาพสิ่งที่เป็นอย่างของหอพัก เก็บข้อมูลโดยการสังเกตและสัมภาษณ์แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ลำดับความสำคัญ วางแผน ดำเนินการ ประเมินผลร่วมกัน

ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยในการพัฒนาที่ทำให้การพัฒนาหอพักนักศึกษาที่ผ่านมาไม่ประสบความสำเร็จมี 3 ด้านคือ ด้านบุคคล ด้านงบประมาณ และด้านการบริหารจัดการที่เกิดจากขาดการหยิบยกปัญหาในเรื่องหอพักมาเป็นประเด็นการพัฒนาที่จริงจัง ขาดการประสานงานร่วมกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจึงทำให้ไม่เข้าใจปัญหาที่แท้จริงเกี่ยวกับหอพักนักศึกษา การวิจัยทำให้เกิดกระบวนการพัฒนาหอพักนักศึกษาใน 5 ขั้นตอนคือ 1) การสร้างความสัมพันธ์แบบหุ้นส่วน 2) การวิเคราะห์ปัญหาแบบมีส่วนร่วม 3) การวางแผนปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 4) การปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและ 5) ประเมินผลและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานเพื่อวางแผนปรับปรุงงาน กระบวนการเหล่านี้ได้กระตุ้นให้เกิดการสร้างจิตสำนึกร่วมของนักศึกษาในการพัฒนาหอพักนักศึกษาเป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมอย่างอิสระในการเสนอความคิดเห็นตัดสินใจดำเนินการและประเมินผลร่วมกันโดยจัดเวทีเสวนาหรือเวทีประชาคมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลซึ่งกันและกัน ให้โอกาสเสนอผลงานหรือนำผลงานมาเสนอต่อที่ประชุม ในวาระต่างๆหมั่นติดตามถามถึงความเป็นอยู่หรือไปเยี่ยมให้กำลังใจในการทำงาน ให้รางวัลในการทำงานเช่นการให้ใบประกาศเกียรติคุณสำหรับผู้เสียสละทำงานเพื่อส่วนรวมด้านการพัฒนาหอพักนักศึกษา ทำให้หอพักมีกิจกรรมต่างๆเกิดขึ้นมากมาย เช่น หอพักได้รับการซ่อมแซมในส่วน

ต่างๆตามที่วางแผนร่วมกัน มีการจัดระเบียบที่จอดรถที่หอพัก มีบอร์ดประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่หอพัก มีกล่องรับความคิดเห็น มีชั้นวางรองเท้าที่เพียงพอในแต่ละห้อง มีการแบ่งเวรรับผิดชอบเพื่อทำงานร่วมกันของคนที่อยู่ในหอพัก มีการจัดทำกิจกรรม Big Cleaning Day อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง ทำให้หอพักมีความสะอาดเป็นระเบียบน่าอยู่น่าอาศัยขึ้นกว่าเดิม

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the factor that effected to the unsuccessful development of student dormitory and to study the effect on related person of student dormitory administration both in term of participation and quality consciousness of student for the development of student dormitory. This research was conducted by using the Participatory Action Research. The outcome of pretest found that the dormitory was not paid more attention for cleaning, it did not look neat and tidy, the students often broke the regulation of dormitory and many rooms were worn out especially in the bathrooms and student's rooms. The sample group included the related person who managed and develop the student dormitory which consisted of teacher, student, mechanic, maid and board of student dormitory, time period of research was 1 year and 4 months from September 2006 to December 2007.

Such problems led to hold the significant meeting of teacher, related official and student living in dormitory, the meeting focused on the understanding and comprehension of dormitory context, gathered the data by observation and informal and formal interview, analyzed the data, rearrange the order of magnitude, made the plan and evaluated the result together.

From the findings, it was concluded that the significant factors that affected on the unsuccessful development of student dormitory in the past could be separated into 3 aspects which were personal aspect, budget aspect and administration aspect, such factors occurred because it did not paid more attention for the actual problems seriously, lack of efficiency cooperation of related person, those person did not understand the actual problem of student dormitory. The research made the developmental process of student dormitory in 5 steps as the following: 1) the making of partnership 2) the analysis of cooperative problem 3) the planning of cooperative operation 4) the cooperative operation and 5) the making of public relationship for planning the implemented task. Such operations motivated the student having the good consciousness for the development of student dormitory, it should be started from the openness of chances, the chances that student could participate independently to express their attitudes, make the decision and evaluate the result together via using panel discussion or public discussion stage in order to exchange the information one another and opened the change for offering their works in each particular agenda, followed up the way of life and gave the encouragement of operation, gave the rewards such as honor certificate for the one who sacrificed to his/her jobs relating to the

development of student dormitory, planned to hold the variety of activities in the student dormitory such as the student dormitory was repaired according to specified plan, organized the car parking of student dormitory, activity public relation board should be made in the dormitory, idea box should be done, shoe rack was prepared for each rooms, managed the responsibility for operation in the dormitory, Big Cleaning Day should be held at least 1 time per month, this activity would implement the cleaning of dormitory and it would look neat and tidy and it was better lively.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัยหลัก	3
คำถามการวิจัยย่อย	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่จะได้รับการจากการวิจัย	3
ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย	4
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
ความเป็นมาของหอพักนิสิตนักศึกษา	6
ความเป็นมาของหอพักนักเรียนนิสิตนักศึกษาในประเทศไทย	7
ปรัชญา นโยบายและวัตถุประสงค์ของหอพักนิสิตนักศึกษา	8
แนวคิดการจัดการหอพักนิสิตนักศึกษา	10
ประเภทของหอพักนิสิตนักศึกษา	12
รูปแบบการจัดหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศและต่างประเทศ	14
ทฤษฎีการมีส่วนร่วมในรูปแบบการวิจัย PAR	34
แนวคิดการมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษา	36
สภาพหอพักนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหอพักนิสิตนักศึกษา	39
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	43
พื้นที่เป้าหมาย	43
กลุ่มเป้าหมาย	43
วิธีดำเนินการวิจัย	44

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย (ต่อ)	
เครื่องมือและวิธีการเก็บข้อมูล	45
การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล	46
การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล	47
บทที่ 4 ผลการศึกษาวิจัย	48
ตอนที่ 1 บริบทเกี่ยวกับหอพักนักศึกษา	48
ตอนที่ 2 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคและผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	51
ตอนที่ 3 กระบวนการการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหอพัก	54
ตอนที่ 4 จิตสำนึกร่วมในการพัฒนาหอพักนักศึกษา	61
ตอนที่ 5 การเรียนรู้ สิ่งที่ประทับใจและการนำประโยชน์จากงานวิจัยไปใช้	64
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	69
สรุปและอภิปรายผลการวิจัย	69
ข้อเสนอแนะ	75
บรรณานุกรม	78
ภาคผนวก	80

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ผลการดำเนินการโครงการพัฒนาและปรับปรุงอุปกรณ์ภายในหอพัก	57
ตารางที่ 4.2 ผลการดำเนินการโครงการจัดระเบียบหอพัก	60
ตารางที่ 4.3 แสดงกิจกรรมการดำเนินงานด้านการเรียนและ การจัดการด้านหอพักนักศึกษาในวงรอบ 2 ปีการศึกษา	67

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการที่ วิทยาลัยการสาธาณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข เปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2538 มีอาคารสิ่งก่อสร้างจำนวน 12 หลัง แต่ไม่มีอาคารที่ก่อสร้างเป็นที่พักสำหรับนักศึกษาในระยะแรก วิทยาลัยได้ปรับปรุงบ้านพักคนงานและบ้านพักข้าราชการระดับ 1-2 ใช้เป็นที่พักสำหรับนักศึกษา จำนวน 20 ห้องๆละ 4 คน นักศึกษารุ่นแรกที่เข้ามาเป็นนักศึกษาของปีการศึกษา 2539 ประกอบด้วย นักศึกษาที่เรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรสาธาณสุขศาสตร์ (สาธาณสุขชุมชน) ชั้นปีที่ 1 จำนวน 52 คน และรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาธาณสุขศาสตร์ (สาธาณสุขชุมชน) ชั้นปีที่ 2 จำนวน 50 คน ซึ่งเดิมเป็นนักศึกษาที่เรียนที่วิทยาลัยการสาธาณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น แล้วย้ายมาเพื่อเรียนในชั้นปีที่ 2 ที่วิทยาลัยการสาธาณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี (วิทยาลัยการสาธาณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี 2547: 2)

ปลายปีงบประมาณ 2539 วิทยาลัยการสาธาณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานีได้งบประมาณสนับสนุนให้ก่อสร้างหอพักหญิงขึ้นหนึ่งหลัง มูลค่า 25 ล้านบาท มี 5 ชั้นจำนวนห้องพัก 50 ห้องๆละ 4คน ในช่วงปีการศึกษา 2540 เมื่อมีการเปิดรับนักศึกษาเพิ่มขึ้นอีก 2 หลักสูตร คือ ประกาศนียบัตรสาธาณสุขศาสตร์ สาขาทันตสาธาณสุข 30 คน และ สาขาเทคนิคเภสัชกรรม 50 คน จึงได้แบ่งนักศึกษาหญิงมาพักที่หอพักสร้างขึ้นใหม่นี้ ส่วนผู้ชายยังให้พักที่เดิมตามที่จัดไว้ให้

ปีการศึกษา 2548 ภาคเรียนที่ 2 ในคาบเรียนของวิชาบริหารสาธาณสุขได้มีการฝึกทักษะนักศึกษาในเรื่องการค้นหาและวิเคราะห์ปัญหาเพื่อใช้ในการวางแผนและพัฒนาภายในวิทยาลัยพบว่าประเด็นที่ถูกจัดให้เป็นความสำคัญอันดับที่ 1 ตามความต้องการของนักศึกษา คือ การแก้ไขและการปรับปรุงหอพักนักศึกษา เนื่องจากหอพักไม่สะอาดไม่มีการจัดบริเวณให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่มีการรักษาระเบียบของหอพัก และหอพักมีการชำรุดได้รับแจ้งเรื่องการซ่อมแซมในหลายรายการทั้งในส่วนของห้องน้ำหรือภายในห้องนอนนักศึกษา จากทั้ง 3 สาเหตุหลักที่พบทำให้ทราบว่าสิ่งที่เกิดสิ่งต่างๆนี้ขึ้น เพราะขาดการดูแลเอาใจใส่และขาดการวางแผนร่วมกันของนักศึกษาและวิทยาลัยฯ จึงจำเป็นจะต้องหาแนวทางในการพัฒนาหอพักนักศึกษา ร่วมกันของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

จากการวางแผนอย่างมีส่วนร่วมโดยใช้เทคนิคกระบวนการ AIC (Appreciation Influence Control) ที่ผู้วิจัยได้ฝึกทักษะให้กับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร (ทันตสาธารณสุข) ชั้นปีที่ 2 จำนวน 25 คน ในภาคเรียนที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2548 ระหว่างชั่วโมงเรียนปกติ ในวันที่ 3-4 พฤษภาคม 2549 พบว่าแนวทางหรือกิจกรรมที่นักศึกษาเฉพาะกลุ่มนี้ต้องการให้มีการดำเนินการลำดับดังนี้ 1. การพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่หอพัก 2. เครื่องอุปโภคบริโภค 3. การจัดสวัสดิการสำหรับหอพักนักศึกษา 4. ความปลอดภัยในการพักในหอพักนักศึกษา (ถนอมศักดิ์ บุญสู่ 2549 : 26)

นอกจากนั้นผู้วิจัยได้มีการประชุมกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลหอพักนักศึกษาในวันที่ 14 มิถุนายน 2549 ผู้เข้าประชุมประกอบด้วยนักศึกษาปี 2 จำนวน 10 คน นักศึกษาปี 1 จำนวน 2 คน อาจารย์ผู้ดูแลหอพัก 1 คน แม่บ้าน 2 คน และช่าง 1 คน เพื่อเตรียมการเรื่องความพร้อมของหอพักนักศึกษารองรับนักศึกษาใหม่ประจำปีการศึกษา 2549 ที่จะเปิดรับรายงานตัวในวันที่ 16 มิถุนายน 2549 ก็ยังพบว่าสภาพหอพักนักศึกษายังมีปัญหาต่างๆ เช่น น้ำดื่มมีไม่เพียงพอ ที่วีดูไม่ชัด ประตูห้องน้ำสุมเปิดไม่ได้ฝักบัวห้องน้ำชำรุด พัดลมห้องพักใช้การไม่ได้ หลอดไฟทางเดินในหอพักไม่ติด ประตูเสื้อผ้าเปิดไม่ได้เพดานห้องน้ำและบริเวณทางเดินมีน้ำรั่วซึม กระจกหน้าต่างบานเกร็ดแตก มุงลวดหลุดขาด ปลวกที่หอพักชาย บริเวณหอพักชายมีเหู้าขึ้นรก ห้องน้ำหอพักหญิงสกปรก มีผู้ขายขึ้นบนหอพักหญิงและที่หอพักหญิงมักมีการส่งเสียงดังเป็นต้น การรับผิดชอบแก้ปัญหาหรือพัฒนาหอพักนักศึกษาส่วนใหญ่จะอยู่ที่ ช่าง แม่บ้าน และอาจารย์ สำหรับนักศึกษาจะมีบางกลุ่มสนใจอยากจะทำแต่ไม่รู้จะเริ่มดำเนินการอย่างไรและบางกลุ่มก็ไม่คิดจะพัฒนาปล่อยให้เป็นการของแม่บ้านที่ดูแลหอพักซึ่งมีอยู่เพียงคนเดียว

ผู้วิจัยร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหอพักนักศึกษามีความเห็นว่าการพัฒนาหอพักนักศึกษาในด้านสาธารณูปโภคหรือด้านกายภาพต่างๆ วิทยาลัยจะได้พยายามจัดสรรงบประมาณมาปรับปรุงบางส่วน เช่น ซ่อมประตูห้องน้ำที่ผุ เปลี่ยนฝักบัวห้องน้ำ ซ่อมเพดานไม่ให้มีน้ำรั่วซึม ซ่อมรางตู้เสื้อผ้าที่ทำให้เปิดปิดไม่ได้ ไล่หลอดไฟใหม่ทดแทนหลอดไฟที่ชำรุด เปลี่ยนเสาอากาศทีวีให้ใหม่ ซื้พัดลมให้ใหม่ เปลี่ยนกระจกหน้าต่าง จัดแม่บ้านเข้ามาดูแลเรื่องความสะอาด และขอความอนุเคราะห์ลดค่างู้อของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มาค้คหุ้บบริเวณรอบๆ หอพัก เป็นต้น ปัญหาที่แท้จริงของหอพักไม่ได้อยู่ที่สภาพแวดล้อมที่ชำรุดทรุดโทรมเท่านั้น แต่สาเหตุที่แท้จริงก็คือความสำนึกร่วมกันของผู้อาศัยที่ขาดสำนึกความเป็นเจ้าของหอพัก ในการพัฒนาปรับปรุงหอพักที่ผ่านมาจะเป็นหน้าที่ของวิทยาลัยเป็นส่วนใหญ่ จึงไม่มีวัฒนธรรมองค์กรที่จะช่วยกันดูแลรักษาพัฒนาหอพักอย่างยั่งยืนและต่อเนื่องต่อไป

คำถามการวิจัยหลัก

จะมีกระบวนการอย่างไรที่จะพัฒนาหอพักนักศึกษา ของวิทยาลัยการสาธิตสุโขทัย จังหวัดอุบลราชธานี โดยทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องมามีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

คำถามการวิจัยย่อย

1. มีปัญหาและสาเหตุใดบ้างที่ทำให้การพัฒนาหอพักนักศึกษา วิทยาลัยการสาธิตสุโขทัย จังหวัดอุบลราชธานี ไม่ประสบผลสำเร็จ
2. ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลหอพักนักศึกษาวิทยาลัยการสาธิตสุโขทัย จังหวัดอุบลราชธานี เป็นอย่างไร
3. จะมีกระบวนการพัฒนาหอพักนักศึกษา วิทยาลัยการสาธิตสุโขทัย จังหวัดอุบลราชธานี โดยทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างไร
4. จะมีวิธีสร้างจิตสำนึกของคนที่พักในหอพักเกี่ยวกับการพัฒนาหอพักนักศึกษาวิทยาลัยการสาธิตสุโขทัย จังหวัดอุบลราชธานี ได้อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยในการพัฒนาที่ทำให้การพัฒนาหอพักนักศึกษา วิทยาลัยการสาธิตสุโขทัย จังหวัดอุบลราชธานี ที่ผ่านมาไม่ประสบความสำเร็จ
2. เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลหอพักนักศึกษา วิทยาลัยการสาธิตสุโขทัย จังหวัดอุบลราชธานี
3. เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาหอพักนักศึกษา วิทยาลัยการสาธิตสุโขทัย จังหวัดอุบลราชธานี อย่างมีส่วนร่วม
4. เพื่อสร้างจิตสำนึกร่วมกันของนักศึกษาในการพัฒนาหอพักนักศึกษาวิทยาลัยการสาธิตสุโขทัย จังหวัดอุบลราชธานี

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ได้กระบวนการพัฒนาหอพักนักศึกษา วิทยาลัยการสาธิตสุโขทัย จังหวัดอุบลราชธานี อย่างมีส่วนร่วม
2. ได้ทราบและเข้าใจปัจจัยในการพัฒนาที่ทำให้การพัฒนาหอพักนักศึกษา วิทยาลัยการ

สาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ที่ผ่านมาไม่ประสบความสำเร็จ

3. ได้ทราบและเข้าใจผลกระทบที่เกิดขึ้นในการพัฒนาหอพักนักศึกษา วิทยาลัยการ
สาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ไม่ประสบความสำเร็จ

4. ผู้ที่อยู่ในหอพักนักศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหอพักนักศึกษาวิทยาลัยการ
สาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี มีจิตสำนึกร่วมในการพัฒนาหอพัก อันจะนำไปสู่การมี
วัฒนธรรมองค์กรที่ดีในการอยู่ร่วมกัน

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระหว่างเดือนกันยายน 2549 ถึง ธันวาคม 2550

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษากระบวนการพัฒนาหอพักนักศึกษาอย่างมีส่วนร่วม ภายใน
วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ตำบลเมืองศรีไค อำเภวารินชำราบ
จังหวัดอุบลราชธานี โดยอาศัยการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม ศึกษาจากตัวแทนของผู้ที่มี
ส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องหอพักนักศึกษา ได้แก่ กลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 หลักสูตรประกาศนียบัตร
สาธารณสุขศาสตร์ สาขาสาธารณสุขชุมชน สาขาทันตสาธารณสุขและสาขาเทคนิคเภสัชกรรม ปี
การศึกษา 2549 และ ปีการศึกษา 2550 ของวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี
กลุ่มอาจารย์ กลุ่มช่างซ่อมบำรุง กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มกรรมการหอพักนักศึกษา กลุ่มคณะกรรมการ
สโมสรนักศึกษา สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลประจำบ้านศรีไคและตำรวจประจำสถานีตำรวจ
ย่อยตำบลเมืองศรีไค

นิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย

กระบวนการพัฒนา หมายถึง การดำเนินการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นโดยการวิจัยครั้ง
นี้เน้นการประยุกต์ใช้กระบวนการตามหลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 1.การสร้าง
ความสัมพันธ์แบบหุ้นส่วนใน 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายนักศึกษา ฝ่ายอาจารย์ที่เป็นนักวิชาการ และฝ่ายที่
รับผิดชอบงานด้านพัฒนาหอพักนักศึกษา 2.การวิเคราะห์ปัญหาแบบมีส่วนร่วม 3. การวางแผน
ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 4. การปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 5. ประเมินผลและประชาสัมพันธ์การ
ดำเนินงานเพื่อวางแผนปรับปรุงงาน

หอพักนักศึกษา หมายถึง หอพักที่มีไว้เพื่อจัดให้กับนักศึกษาที่ศึกษาภายใน วิทยาลัยการ
 สาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ตำบลเมืองศรีไค อำเภอวารินชำราบ จังหวัด
 อุบลราชธานี เข้าพักประกอบด้วยหอพักนักศึกษาจำนวน 3 หลัง คือ หอปทุมวดี หอปทุมมาและ
 หอปทุมรัตน์

การมีส่วนร่วม หมายถึง การร่วมกันของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานหอพัก
 นักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี เน้นหลักการ 4 ร่วมตามหลักของ
 การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมคือการร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติและร่วมรับผลประโยชน์
 หรือรับผิดชอบในการดำเนินการ

ปัจจัยการพัฒนา หมายถึง องค์ประกอบหรือสาเหตุที่มีส่วนทำให้เกิดการพัฒนาหอพัก
 นักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่ ด้านบุคคล ด้านการบริหาร
 จัดการและด้านงบประมาณ

ผลกระทบที่เกิดต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลหอพักนักศึกษา หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นและ
 เป็นผลให้เกิดทั้งด้านบวกและด้านลบในการดำเนินงานหอพักนักศึกษาของ วิทยาลัยการ
 สาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

จิตสำนึกร่วมในการพัฒนาหอพัก หมายถึง ความสนใจหรือความตระหนักร่วมกันของผู้มี
 ส่วนได้ส่วนเสียอันจนนำไปสู่การปฏิบัติที่ต่อเนื่องเพื่อให้มีวัฒนธรรมองค์กรที่ดีในการอยู่ร่วมกัน
 ในหอพักนักศึกษา

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษารั้วนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

- 2.1 ความเป็นมาของหอพักนิสิตนักศึกษา
- 2.2 ความเป็นมาของหอพักนักเรียนนิสิตนักศึกษาในประเทศไทย
- 2.3 ปรัชญา นโยบายและวัตถุประสงค์ของหอพักนิสิตนักศึกษา
- 2.4 แนวคิดการจัดการหอพักนิสิตนักศึกษา
- 2.5 ประเภทของหอพักนิสิตนักศึกษา
- 2.6 รูปแบบการจัดหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศและต่างประเทศ
- 2.7 ทฤษฎีการมีส่วนร่วมในรูปแบบการวิจัย PAR
- 2.8 แนวคิดการมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษา
- 2.9 สภาพหอพักนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี
- 2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหอพักนิสิตนักศึกษา

2.1 ความเป็นมาของหอพักนิสิตนักศึกษา

การจัดหอพักเพื่อการศึกษาจะพบในมหาวิทยาลัยของยุโรป ซึ่งเริ่มเมื่อศตวรรษที่ 12 โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยออกฟอร์ดและเคมบริดจ์ นับได้ว่าเป็นต้นแบบของการจัดหอพักนิสิตนักศึกษา เพื่อเป็นเครื่องมือทางการศึกษา และต่อมาได้มีอิทธิพลแผ่ขยายไปยังสหรัฐอเมริกา นับตั้งแต่เริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดในปี พ.ศ. 1636 เป็นต้นมา นอกจากนั้นแนวคิดเกี่ยวกับหอพักของมหาวิทยาลัยในเยอรมัน ซึ่งมีความเชื่อว่าหอพักมิได้เป็นเรื่องที่จะต้องมาเป็นภาระของสถาบัน ดังนั้นในช่วงครึ่งแรกของศตวรรษที่ 19 เป็นช่วงที่หอพักถูกมองว่าเป็นเพียงสวัสดิการที่พักอาศัยมิใช่เป็นเครื่องมือทางการศึกษา (Frederiksen 1993 : 167) ด้วยอิทธิพลของแนวคิดตามแบบของเยอรมันส่งผลให้เกิดหอพักขององค์กรอิสระที่เรียกหอพักประเภทนี้ว่า Fraternities และ Sororities (Frederiksen 1993 : 170 ,อ้างจาก Cowley 1934 : 50) นอกจากนั้นอิทธิพลจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้ก่อให้เกิด “GI Bill of Rights” ขึ้นในสหรัฐอเมริกาที่ส่งผลให้ต้องมีการสร้างหอพักเพื่อทหารที่ไปรบกลับมาและต้องการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย ดังนั้นในช่วงปี ค.ศ. 1950 ได้มีการกล่าวถึง “ที่พักเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือทางการศึกษา” นอกจากนั้นพร้อม ๆ กับการปฏิบัติเกี่ยวกับแนวคิดในการจัดการหอพักส่งผลทำให้เกิดวิชาชีพด้านการจัดการที่พักนิสิตนักศึกษาขึ้น (Student housing in higher education)

จากความเป็นมาของหอพักนิสิตนักศึกษาสรุปได้ว่า หอพักนิสิตนักศึกษาเริ่มต้นขึ้นในมหาวิทยาลัยของยุโรป มหาวิทยาลัยที่เป็นต้นแบบคือมหาวิทยาลัยออกฟอร์ดและเคมบริดจ์โดยมีจุดประสงค์เพื่อเป็นเครื่องมือทางการศึกษา ต่อมาได้มีการขยายอิทธิพลมาเรื่อยๆ และจุดประสงค์ในการจัดการหอพักก็เริ่มเปลี่ยนไป ทั้งทำเพื่อเป็นสวัสดิการที่พัก ในสงครามโลกครั้งที่ 2 สร้างหอพักขึ้นเพราะใช้เป็นที่พักของทหาร แต่อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีกระแสแนวคิดที่ว่าจัดการหอพักจะส่งผลทำให้เกิดวิชาชีพด้านการจัดการหอพักนิสิตนักศึกษาขึ้น

2.2 ความเป็นมาของหอพักนักเรียนนิสิตนักศึกษาในประเทศไทย

กิจการหอพักได้เริ่มเข้ามามีบทบาทต่อการจัดการศึกษาของไทยในสมัยรัชกาลที่ 5 ดังพบได้จากหลักฐานว่ากรมพระานุพันธุวงษ์วรเดช มีจดหมายลงวันที่ 3 มีนาคม รศ. 114 ถึงพระองค์เจ้ากนิษฐาภรณ์วรวงษ์ ซึ่งเป็นอธิบดีกรมศึกษาธิการ ให้คำแนะนำเรื่องการจัดตั้งกรมการดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนประจำ ตามคำแนะนำของมิสเตอร์คาเตอร์ นอกจากนั้นรายงานความเห็นที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาไทยมากที่สุดในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้แก่ รายงานของพระยาวิสุทธิสุริยศักดิ์ที่ได้ทำการศึกษาระบบการศึกษาของอังกฤษมาอย่างละเอียดส่งมาทูลเกล้าฯ ถวายเมื่อวันที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2441 โดยมีการกล่าวถึงการจัดโรงเรียนแบบพับบลิคสกูล (Public School) แบบอังกฤษด้วย (มนตรี แยมกสิกร 2542:6 ,อ้างจาก สอนทศวรรษทบทวนมหาวิทยาลัย 2537 : 58) สำหรับโรงเรียนแบบพับบลิคสกูลได้มีการจัดตั้งครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2439 คือโรงเรียนฝึกหัดครูฝั่งตะวันตก ต่อมาเปลี่ยนเป็นโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ และภายหลังใช้ชื่อว่าโรงเรียนราชวิทยาลัยเด็กของพระอรรคชายาเธอพระองค์เจ้าสายสวลีภิรมย์โดยมีการเปิดสอนและมีหอพักเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม ร.ศ. 123 “มีห้องเรียน ห้องอ่านหนังสือ ห้องนอน (ซึ่งแบ่งเป็นห้องเล็ก ๆ อีกที่ ห้องนี้สำหรับนักเรียนนอนห้องละ 8 คน) โรงฝึกหัดกายภาพ โรงครัว โรงรับประทานอาหาร ห้องซักเสื้อผ้า ห้องอาบน้ำและมีสนามสำหรับนักเรียนเล่นต่าง ๆ มีตึกหลังหนึ่งต่างหากเป็นโรงพยาบาลนักเรียนป่วย อาจารย์รองกับแม่เรือนมีที่อาศัยในบริเวณโรงเรียนในห้องนอนของนักเรียน มีอาจารย์รอนนอนประจำอยู่เสมอ” (มนตรี แยมกสิกร 2542:6 ,อ้างจาก สมุกระเบียบโรงเรียนราชวิทยาลัย ร.ศ. 123 : 15)

หอพักนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา มีการริเริ่มจัดหอพักนักเรียนพยาบาลศิริราช ในปี พ.ศ. 2451 ซึ่งปัจจุบันคือ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และในปี พ.ศ. 2465 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้จัดตั้งหอพักเพื่อใช้เป็นที่พักอาศัยของนิสิตนักศึกษาชาย เรียกว่า หอวัง (สำเนา ขจรศิลป์ 2525 : 88)

ในปี พ.ศ. 2498 ฯพณฯ พลเอกมังกรพรหมโยธี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ก่อตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน ซึ่งถือว่าเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ตั้งนอก

กรุงเทพมหานครแห่งแรกของประเทศไทย ปัจจุบันคือมหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี ผู้ที่มาเรียนมักจะมาจากจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ ทางวิทยาลัยวิชาการศึกษาบางแสนจึงจัดให้มีหอพักนิสิต มีอาจารย์ปกครองดูแลแยกระหว่างหอพักนิสิตชายและหอพักนิสิตหญิง มีการจัดบริการอาหารในวิทยาลัยครบทั้งสามมื้อ มีกิจกรรมภายในหอพัก เน้นการฝึกระเบียบวินัยการพัฒนาบุคลิกภาพของนิสิต จนกระทั่งปัจจุบันหอพักนิสิตของมหาวิทยาลัยบูรพาก็ยังคงจัดบริการนิสิตอย่างต่อเนื่อง แต่มีข้อจำกัดที่ว่าจำนวนนิสิตปัจจุบันมีมากกว่าความจุของหอพักที่มีอยู่ จึงกำหนดให้นิสิตชั้นปีที่ 1 ได้สิทธิการอยู่อาศัยในหอพักมหาวิทยาลัยก่อน

รัฐได้มีทัศนคติว่า “การสร้างหอพักเป็นภาระต่อรัฐบาลในการลงทุนที่ไม่ใช่ด้านการศึกษาโดยตรง” และมีความเห็นว่า “ควรที่จะได้มีการทบทวนอัตราการจัดเก็บค่าหอพักทุก ๆ แห่งในอัตราที่เหมาะสม เพราะอัตราที่จัดเก็บอยู่ในปัจจุบันต่ำกว่าความเป็นจริง และไม่ส่งเสริมให้เอกชนสนใจที่จะเข้ามาลงทุน” (มนตรี แยมกลีกร 2542:7 ,อ้างจาก สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ สร. 0911/1596 ลงวันที่ 27 มีนาคม 2523) นอกจากนี้รัฐได้มองเห็นปัญหาของนิสิตนักศึกษาที่พักอาศัยในหอพักเอกชนนอกสถาบันการศึกษา มีความประพฤติที่ไม่เหมาะสม จึงได้ตราพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 และต่อมาได้มีการขยายการบังคับใช้ออกไปยังส่วนภูมิภาค

สรุปความเป็นมาของหอพักนักเรียนนิสิตนักศึกษาในประเทศไทยได้ว่า มีเริ่มขึ้นในสมัยรัชการที่ 5 มีการจัดตั้งโรงเรียนแบบพับบลิคสกูลแบบอังกฤษคือโรงเรียนฝึกหัดครูฝั่งตะวันตก ต่อมาเป็นโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์และภายหลังชื่อว่าโรงเรียนราชวิทยาลัยเด็กของพระอรรคชายาเธอ พระองค์เจ้าสายสวลีภิรมย์ได้มีการเปิดสอนและมีการจัดการหอพักขึ้น ต่อมาได้มีการเริ่มจัดหอพักให้นักเรียนพยาบาลศิริราช ซึ่งปัจจุบันคือคณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล และเริ่มมีการขยายการสร้างหอพักให้กับนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาในแต่ละสถาบันต่างๆ แต่รัฐบาลขณะนั้นมีทัศนคติว่าการสร้างหอพักเป็นภาระต่อรัฐบาลในการลงทุนที่ไม่ใช่การศึกษาโดยตรง จึงให้มีการเก็บอัตราค่าหอพักในอัตราที่เหมาะสมและได้กำหนดตราพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 ขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการหอพัก

2.3 ปรัชญา นโยบายและวัตถุประสงค์ของหอพักนิสิตนักศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดหอพักนิสิตนักศึกษา อาจแบ่งได้เป็น 3 แนวคิดคือ

1. แนวคิดที่ถือว่าหอพักเป็นศูนย์กลางการศึกษา นิสิตนักศึกษายู่ภายใต้การดูแลของอาจารย์ ภายใต้กฎระเบียบ มีความมุ่งหมายที่จะพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมไปพร้อมกับการศึกษาในมหาวิทยาลัย ดังพบได้จากกรณีมหาวิทยาลัยออกฟอร์ดและมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์

2. แนวคิดที่ถือว่า กิจกรรมหอพักนิสิตนักศึกษาเป็นเรื่องที่นิสิตนักศึกษาต้องดูแลตนเอง มหาวิทยาลัยไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับ นิสิตนักศึกษาต้องมีระบบการจัดการ บริหารกันเอง อันมีผลทำให้เกิดการจัดการหอพักในลักษณะที่เรียกว่า Fraternities และ Sororities

3. แนวคิดที่ถือว่า การจัดโปรแกรมการศึกษาด้านสังคมถือเป็นหลักสูตรในหอพัก จัดรูปแบบหอพักให้เป็นประโยชน์สนับสนุนการเรียนการสอนมากที่สุด ซึ่งเป็นที่มาของการจัดการหอพักแบบมินิสิตนักศึกษาชาย – หญิงพักอยู่ในบริเวณเดียวกัน ดังที่ มหาวิทยาลัย สแตนฟอร์ด(ยาวลักษณะ คัดโนภาส 2523 : 265 , อ้างจาก Anchors and Associates 1973 :70)

2.3.1 วัตถุประสงค์ของหอพักนิสิตนักศึกษา

การที่มหาวิทยาลัยจะสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีให้เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัย จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จัดให้เอื้อต่อการส่งเสริมคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษา หอพักเป็นสถานที่แห่งหนึ่งที่จะต้องจัดสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษา (วัลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา 2530 : 107) ได้ระบุวัตถุประสงค์ของหอพักไว้ ดังนี้

“...เพื่อผลสัมฤทธิ์ในระดับสูงทางด้านวิชาการและการพัฒนาเอกลักษณ์ เป็นวัตถุประสงค์ที่สถาปนาขึ้นไว้แล้วอย่างมั่นคง ของระบบที่พักอาศัยของมหาวิทยาลัยของเรา จึงมีความปรารถนาอย่างจริงใจที่จะได้เห็นวัตถุประสงค์นี้ สามารถจะทำให้สำเร็จตามเป้าหมายทางหน่วยที่พักอาศัยได้พยายามอย่างยิ่งยวดในการธำรงรักษาสภาพแวดล้อมของหอพักให้ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์นั้น หอพักจะให้บริการที่อยู่อาศัยดีเยี่ยม ที่รับประทานอาหาร พร้อมด้วยบริการที่ได้ให้แก่นักศึกษาจากเจ้าหน้าที่ที่มีความสามารถ ตลอดจนมีการให้บริการคำปรึกษาแนะแนวจากผู้ที่ได้รับการฝึกฝนอบรมมาโดยตรง”

สำหรับวัตถุประสงค์ของหอพักในสหรัฐอเมริกา นั้น จากผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่จะมีวัตถุประสงค์คือ ให้เป็นที่พักอาศัย เพื่อส่งเสริมการศึกษาทางวิชาการ เพื่อพัฒนามนุษย์ เพื่อประชาสัมพันธ์และเพื่อปกครองดูแลวินัยนักศึกษา (Mueller 1961 : 175) สำหรับมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ส่วนใหญ่จะมองเห็นหอพักเป็นเพียงที่สำหรับนิสิตนักศึกษานอนเท่านั้นเอง ระเบียบหรือการมีกรรมการหอพักโดยแท้จริงก็เป็นเพียงต้องการให้รักษาระเบียบและความสงบของหอพักมากกว่าที่จะตั้งใจฝึกความเป็นผู้นำของผู้ที่เป็นกรรมการหอพัก (วัลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา 2530 : 57)

วัตถุประสงค์โดยทั่วไปของหอพักนิสิตนักศึกษา อาจมีความแตกต่างกันตามปรัชญาการอุดมศึกษาของแต่ละสถาบัน แต่มีลักษณะโดยสรุปดังนี้

1. เพื่อให้บริการทางด้านที่พักอาศัยที่สะดวกและปลอดภัยแก่นักศึกษาที่มาจากภูมิสำเนาอื่น
2. เพื่อให้บริการอาหารที่มีคุณภาพถูกสุขลักษณะและมีราคาถูกแก่นักศึกษา

3. เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้การสอนภายนอกชั้นเรียนให้นักศึกษาและให้ความสะดวกแก่นักศึกษาในการศึกษาเล่าเรียน
4. เพื่อช่วยเสริมสร้างทักษะทางสังคมให้นักศึกษา
5. เพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะในด้านประชาธิปไตยให้นักศึกษา
6. เพื่อช่วยให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการนันทนาการ การเล่นเกม เพื่อสุขภาพอนามัย และพัฒนานักศึกษาในด้านร่างกาย
7. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาให้ร่วมกันทำกิจกรรมที่เสริมสร้างและพัฒนานักศึกษาในด้านการปรับตัวเข้ากับชีวิตประจำวัน และเสริมสร้างคุณธรรมให้นักศึกษา
8. เพื่อช่วยให้นักศึกษาได้มีโอกาสได้รับการพัฒนาให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ (สำเนา ขจร ศิลป์ 2525 : 93)

หอพักนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา นอกจากสร้างเพื่ออำนวยความสะดวกในด้านที่พักอาศัยสำหรับนักศึกษาแล้ว ยังเป็นสถานที่เสริมสร้างความเจริญงอกงามทางสติปัญญา พัฒนาความเป็นผู้นำ ความรับผิดชอบ ความเอื้อเฟื้อ ความมีวินัย ความสามัคคีและการปรับตัวในการอยู่ร่วมกันของนักศึกษา

สรุปแล้วจะพบว่าปรัชญา นโยบายและวัตถุประสงค์ของหอพักนิสิตนักศึกษาถือว่าหอพักเป็นศูนย์กลาง การศึกษา การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม เป็นระบบการจัดการ โดยนักศึกษาต้องบริหารกันเอง และเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน การศึกษาด้านสังคม วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งหอพักอาจมีความแตกต่างกันตามปรัชญาการอุดมศึกษาของแต่ละสถาบัน แต่ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ที่ตรงกันคือ เพื่อทำเป็นที่พักอำนวยความสะดวก ปลอดภัย สำหรับนักศึกษานิสิตนักศึกษา เพื่อบริการด้านอุปโภคบริโภคที่ถูกสุขลักษณะ เพื่อสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคม ด้านประชาธิปไตย เพื่อเสริมสร้างให้นักศึกษามีกิจกรรมร่วมกัน เป็นการปรับตัวให้เข้ากับชีวิตประจำวัน และเพื่อเป็นการพัฒนาให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์

2.4 แนวคิดการจัดการหอพักนิสิตนักศึกษา

การจัดหอพักนิสิตนักศึกษามีแนวคิดที่สำคัญที่เป็นต้นเหตุแห่งการออกแบบโปรแกรมการจัดการหอพักนิสิตนักศึกษาคือ (Grimm 1993 : 248)

1. แนวคิดการจัดการที่พักให้เป็น “ที่พักเพื่อสาระชีวิต” (Thematic housing) การจัดที่พักลักษณะนี้มีความมุ่งหมายสำคัญที่จะจัดบุคคลที่มีคุณลักษณะความสามารถเท่า ๆ กันมาพักอาศัยอยู่ร่วมกัน เช่น นิสิตนักศึกษาที่มีความสนใจร่วมกัน นักเรียนทุน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อมุ่งสร้างบรรยากาศที่จะเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาทำให้เกิดความใกล้ชิดกับผู้ที่มีความสำเร็จสูงด้วยตนเอง แต่ลักษณะของการจัดที่พักลักษณะนี้ได้มีข้อถกเถียงถึงประเด็นที่ว่า การจัดที่พักแบบนี้เน้นความเป็น

เอกพันธุ์ของกลุ่ม (Homogeneous group) กับการจัดที่พักแบบเน้นความหลากหลายของกลุ่ม (Heterogeneous group) ว่าจะมีส่วนส่งผลกระทบต่อทัศนคตินักศึกษาได้หลากหลายแง่มุม

2. แนวคิดการจัดที่พักให้เป็น “ที่พักเพื่อการศึกษาร่วมกัน” (Coeducational housing) การจัดที่พักลักษณะนี้เกิดจากการที่มีการเรียกร้องให้จัดที่พักให้เป็น “ธรรมชาติ” ในการที่จะช่วยกันศึกษาไม่แยกด้วยเพศ จึงมีหลายมหาวิทยาลัยทดลองจัดที่พักในลักษณะที่มีอาคารที่พักชาย – หญิงเชื่อมต่อกัน มีบางส่วนที่ใช้สิ่งอำนวยความสะดวกร่วมกัน เช่น ห้องอาหาร ส่วนการบริการ เป็นต้น

3. แนวคิดการจัดที่พักเป็น “ศูนย์ศึกษาและอาศัย” (Living – learning centers) การจัดที่พักลักษณะนี้ริเริ่มที่มหาวิทยาลัยมิชิแกน ประมาณปี ค.ศ. 1960 โดยมีความมุ่งหมายที่จะจัดที่พักเพื่อให้โอกาสนิสิตนักศึกษาได้ใช้ความพยายามศึกษาเล่าเรียนได้อย่างเต็มกำลังความสามารถ โดยปราศจากอุปสรรคขวางกั้นใด ๆ แนวคิดที่จัดที่พักแบบศูนย์ศึกษาและอาศัยเป็นแนวคิดที่สนับสนุนประสบการณ์การเรียนรู้ตลอดชีวิต เรียนรู้ตามอัธยาศัย ส่วนประกอบสำคัญของการจัดที่พักแบบนี้คือ

- 3.1. มีโปรแกรมเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาตามความต้องการของนิสิตนักศึกษา
- 3.2. มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้และประสบการณ์คอยจัดโปรแกรม
- 3.3. สิ่งอำนวยความสะดวกทุกประการถูกออกแบบมาเพื่อสนองตอบต่อกลุ่มผู้พักอาศัยเป็นสำคัญ

4. แนวคิดการจัดที่พักเป็น “ที่พักแห่งความร่วมมือร่วมใจ” (Co-op housing) การจัดที่พักลักษณะนี้เป็นการจัดที่พักภายในมหาวิทยาลัย แต่นิสิตนักศึกษาที่พักอาศัยจะต้องร่วมมือร่วมใจประสานสามัคคีจัดการบริหารงานกันเองภายใน การจัดที่พักลักษณะนี้เป็นที่ดึงดูดใจมากสำหรับนิสิตนักศึกษาที่มีรายได้น้อย ซึ่งพวกเขาจะต้องช่วยกันทำงาน นับตั้งแต่การทำความสะอาด การดูแลทั่วไป ปัจจัยสำคัญของการจัดที่พักลักษณะนี้ขึ้นอยู่กับผู้นำเป็นสำคัญ ส่งผลให้เกิดความไม่แน่นอนในการจัดการ การจัดที่พักลักษณะเช่นนี้มีการจัดที่มหาวิทยาลัยฟลอริดา (University of Florida) แต่ต่อมาก็ต้องปิดหอพักที่ให้นิสิตนักศึกษาจัดการกันเองลงเพราะไม่มีนิสิตนักศึกษาเข้าร่วม

5. แนวคิดการจัดที่พักเป็นแบบ “ระบบชุมชนย่อย” (House system) การจัดที่พักลักษณะนี้ เป็นการจัดที่พักเน้นการสร้างชุมชนหรือกลุ่มย่อย ๆ ภายในอาคารที่พักที่มีอยู่แล้ว โดยอาจจะแบ่งเป็นหน่วยย่อยประมาณกลุ่มละ 40-80 คน แล้วตั้งชื่อกลุ่ม การจัดกลุ่มลักษณะเช่นนี้จะช่วยทำให้เกิดความสัมพันธ์ภายในกลุ่มได้ง่ายขึ้น และกลุ่มนี้สามารถเปลี่ยนและสร้างขึ้นมาได้ทุกภาคเรียน มีการทดสอบจัดที่พักลักษณะเช่นนี้ที่มหาวิทยาลัยแห่งรัฐไอโอวา (Iowa State University) เมื่อประมาณปี ค.ศ. 1949 และมีการจัดเช่นเดียวกันที่มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด (Stanford University)

จากแนวคิดการจัดการหอพักถือเป็นระบบชุมชนย่อยเป็นการสร้างชุมชนหรือกลุ่มย่อยๆ ภายในอาคารที่พักรวมอยู่แล้วโดยอาจแบ่งเป็นหน่วยย่อยประมาณกลุ่มละ 40-80 คน และมีความร่วมมือร่วมใจประสานสามัคคีจัดการบริหารงานกันเองของนิสิตนักศึกษาและร่วมจัดที่พักให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ร่วมกันได้

2.5 ประเภทของหอพักนิสิตนักศึกษา

หอพักนักศึกษาในต่างประเทศ โดยเฉพาะในประเทศสหรัฐอเมริกา มีหอพักหลายประเภท แต่ละประเภทก็มีรูปแบบในการบริหารงานและความเป็นอยู่ของนักศึกษาผู้พักอาศัยแตกต่างกัน ประเภทของหอพักนักศึกษาที่เป็นแบบอย่างของหอพักนักศึกษาในประเทศต่าง ๆ มีดังต่อไปนี้

2.5.1 คอรัมทอรี (Dormitory) เป็นหอพักรุ่นแรกที่มีการสร้างหอพักทั้งในประเทศสหรัฐอเมริกาและในประเทศไทย หอพักประเภทนี้เป็นหอพักที่มีขนาดเล็ก สถาบันอุดมศึกษาได้จัดสร้างขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการนักศึกษาในด้านที่พัก อาหาร และการอบรมระเบียบวินัยนักศึกษา

2.5.2 เรสิเดนทัลเฮิลฮอลล์ (Residential hall) เป็นหอพักนิสิตนักศึกษาขนาดใหญ่สามารถรับนักศึกษาเข้าพักอาศัยได้มากกว่า 1,000 คน หอพักประเภทนี้มีบุคลากรซึ่งรับผิดชอบดำเนินงานหอพักสองฝ่ายคือ ฝ่ายจัดการด้านที่พักและอาหาร และฝ่ายที่ปรึกษา ซึ่งมีหน้าที่ดูแลให้ความช่วยเหลือ และให้คำแนะนำแก่นักศึกษา จึงทำให้การพัฒนาการศึกษาในหอพักได้ผลดี

2.5.3 แฟรเทอรินิตี้ (Fraternity) เป็นหอพักนักศึกษาชาย ซึ่งได้เริ่มก่อตั้งขึ้นเป็นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1776 ซึ่งเป็นปีที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ประกาศอิสรภาพในวันที่ 4 กรกฎาคม ต่อมาในวันที่ 5 ธันวาคม ผู้ปกครองของนักศึกษาคนหนึ่ง ซึ่งเป็นผู้ที่มีฐานะดีได้รวบรวมเงินจัดตั้งหอพักนักศึกษาขึ้นหลังหนึ่งที่วิทยาลัยวิลเลียมและแมรี (William and Mary College)

2.5.4 เซอรอริตี้ (Sorority) เป็นหอพักที่มีลักษณะการก่อตั้งและวัตถุประสงค์เช่นเดียวกับแฟรเทอรินิตี้ แต่เป็นหอพักสำหรับนักศึกษาหญิงซึ่งตั้งขึ้นแห่งแรกๆ ที่มหาวิทยาลัยเวอร์มอนท์ (The University of Vermont) ในปี ค.ศ. 1875 โดยตั้งชื่อสมาคมว่า ไฟเบตา แคลปปา (Phi Beta Kappa) เช่นเดียวกับสมาคมแรกของหอพักนักศึกษาชาย

2.5.5 หอพักประเภทช่วยเหลือกันเอง (Cooperative housing) เป็นหอพักประเภทประหลาดที่นักศึกษาต้องช่วยกันดำเนินกิจการของหอพักเองทั้งหมด นักศึกษาจึงมีความใกล้ชิดสนิทสนมกันมาก นักศึกษาที่พักอาศัยในหอพักประเภทนี้ ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่ยากจนหรือนักศึกษาที่ต้องทำงานช่วยเหลือตนเอง

2.5.6 หอพักสหศึกษา (Coeducational housing) เป็นหอพักที่นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงพักอาศัยอยู่ในหอเดียวกัน ซึ่งมี 3 รูปแบบคือ

ก. เป็นหอพักขนาดใหญ่ที่มีสองอาคาร โดยมีห้องอาหารอยู่ระหว่างกลางนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง พักอาศัยอยู่ในแต่ละอาคาร แต่ใช้ห้องอาหารร่วมกัน

ข. นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง พักอยู่ในอาคารเดียวกัน แต่อยู่คนละชั้นของอาคาร โดยใช้ห้องอาหารและสิ่งอำนวยความสะดวกในหอพักร่วมกัน

ค. นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง พักอยู่ในชั้นเดียวกัน แต่พักอยู่คนละห้องและใช้ห้องอาหารและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ร่วมกัน

2.5.7 ศูนย์ศึกษาและอาศัย (Living learning center) เป็นหอพักประเภทที่เน้นการส่งเสริมการศึกษา ตัวอาคารมีขนาดใหญ่ซึ่งแยกออกเป็นสองส่วนสำหรับเป็นที่พักของนักศึกษาชาย ส่วนหนึ่งและนักศึกษาหญิงอีกส่วนหนึ่ง โดยมีห้องอาหารอยู่ระหว่างกลาง ภายในอาคารมีชั้นเรียนหลายชั้น มีห้องปฏิบัติการ และห้องทำงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งรัฐมิชิแกน (Michigan State University) ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งแรกที่ได้นำเอาแนวความคิดเรื่องศูนย์ศึกษาและอาศัยมาใช้ มหาวิทยาลัยแห่งรัฐมิชิแกนตั้งอยู่ภาคเหนือของประเทศสหรัฐอเมริกา ในฤดูหนาวมีหิมะมากและอากาศหนาวเย็นมาก แนวความคิดที่จัดที่พักอาศัยและชั้นเรียนอยู่ในอาคารเดียวกัน ก็เพื่อช่วยให้นักศึกษาในศูนย์ที่พักและอาศัย ซึ่งมีจำนวนมากได้เข้าชั้นเรียนด้วยความสะดวกสบาย นอกจากเรื่องการศึกษาแล้ว หอพักประเภทนี้ยังจัดโปรแกรมเพื่อพัฒนานักศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ อีกมากมาย

2.5.8 หอพักสำหรับผู้เรียนประจำ (Residential college) เป็นหอพักที่ได้รับแนวความคิดที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัย ที่ได้ผู้เรียนอยู่ประจำจากประเทศอังกฤษ เป็นหอพักที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งอาจเป็นอาคารสองถึงสี่หลังติดกัน ภายในอาคารมีที่ทำการของคณะวิชา ชั้นเรียน ห้องทำงานของอาจารย์ ห้องสมุด ที่พักอาศัยของอาจารย์ และของนักศึกษา หอพักประเภทนี้มุ่งให้การศึกษาอบรมแก่นักศึกษา ทั้งทางด้านการศึกษาวิชาชีพ ทักษะในสังคมและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ

2.5.9 ห้องเช่าในวิทยาเขต (University Apartments) เป็นอาคารที่มีลักษณะเป็นห้องแถวสองชั้น สร้างขึ้นในบริเวณวิทยาเขตเพื่อนักศึกษาที่มีครอบครัว เช่นพักอาศัย และได้ศึกษาเล่าเรียนอย่างสะดวกสบาย โดยมหาวิทยาลัยคิดค่าเช่าห้องพักถูกกว่าห้องพักของเอกชน

2.5.10 หอพักภายนอกวิทยาเขต (Off campus housing) อาจเป็นหอพักหรือบ้านเช่าของเอกชน ซึ่งตั้งอยู่นอกวิทยาเขต สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหอพักที่อยู่ใกล้เคียงไว้บริการแก่นักศึกษา (สำเนาฯ ขจรศิลป์ 2537 : 168)

สรุปแล้วประเภทของหอพักนิสิตนักศึกษาถ้าแบ่งตามวัตถุประสงค์แล้วจะแบ่งได้อยู่ 2 ประเภทใหญ่ๆ ด้วยกันคือ หอพักที่จัดตั้งขึ้นเพื่อใช้เป็นที่พักอาศัยเพียงอย่างเดียวและหอพักที่จัดขึ้นเพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยและเป็นการส่งเสริมการศึกษารวมถึงให้การบริการฝึกอบรมวินัยนักศึกษา

โดยจะแบ่งออกเป็น หอพักหญิง หอพักชาย และหอพักสหศึกษาถือเป็นหอพักที่นักศึกษาหญิงและนักศึกษาชายพักอาศัยอยู่ในหอเดียวกัน

2.6 รูปแบบการจัดหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศและต่างประเทศ

2.6.1 การจัดหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศ

2.6.1.1 หอพักนิตติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หอพักนิตติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีทั้งหมด 4 อาคาร เป็นที่พักนิตติชาย 2 อาคาร คือ หอพักนิตติชาย 14 ชั้น ส่วนที่พักนิตติหญิงมี 2 อาคาร คือ หอพักนิตติหญิง 14 ชั้น และทั้ง 4 อาคารสามารถรับนิตติเข้าพักได้ประมาณ 2,000 คนวัตถุประสงค์ของหอพักนิตติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตามระเบียบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยว่าด้วยหอพักนิตติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2530 ระบุไว้ว่ามีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อให้ นิตติได้อยู่ร่วมกันในที่พักที่มีบรรยากาศเอื้อต่อการศึกษา
2. ฝึกฝนให้นิตติรู้จักการอยู่ร่วมกัน เคารพในสิทธิซึ่งกันและกัน มีน้ำใจ มีความสามัคคี มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนร่วม และสามารถดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัยได้อย่างถูกต้อง
3. เพื่อเปิดโอกาสให้นิตติต่างคณะซึ่งมีพื้นความรู้ และความสนใจแตกต่างกันได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจ และความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
4. เพื่อช่วยเหลือ นิตตินักศึกษาที่มีที่พักที่ไม่สะดวกต่อการศึกษา
5. เพื่อช่วยเหลือ นิตติที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด และไม่มีที่พักอาศัยในกรุงเทพมหานคร

การจัดนิตติเข้าพักหอพัก

การจัดสรรนิตติเข้าอยู่หอพักนิตติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของหอพัก โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ และมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้คือ

1. เป็นนิตติที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด และไม่มีที่พักอาศัยในกรุงเทพมหานคร
2. เป็นนิตตินักศึกษาที่มีที่พักที่ไม่สะดวกต่อการศึกษา

บุคลากรหอพัก ประกอบด้วย

1. หัวหน้าหน่วยหอพัก จำนวน 2 คน เป็นหัวหน้าหน่วยหอพักนิตติชาย 1 คน และหัวหน้าหอพักนิตติหญิง 1 คน มีหน้าที่ควบคุมดูแลรับผิดชอบงานหอพักทั้งหมด
2. อนุสาสก์ จำนวน 2 คน เป็นอนุสาสก์ประจำหอพักนิตติชาย 1 คน และอนุสาสก์ประจำหอพักนิตติหญิง 1 คน มีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

2.1 ควบคุมดูแลกิจการนิตติของหอพักให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย และระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

2.2 ควบคุมดูแลบุคลากร การเงิน การพัสดุ การอาคารสถานที่ และทรัพย์สินของหอพัก ตามที่รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตจะมอบหมาย

2.3 จัดตั้งงบประมาณของหอพักเพื่อเสนอต่อมหาวิทยาลัย

2.4 วางระเบียบ ข้อบังคับ ข้อปฏิบัติ และข้อแนะนำภายในหอพักที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

2.5 ให้คำปรึกษา ควบคุมดูแล และยับยั้งการดำเนินงานใดของคณะกรรมการนิสิตหอพัก ซึ่งขัดต่อระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ตลอดจนการดำเนินงานใด ๆ ที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อมหาวิทยาลัย

3. ผู้ช่วยอนุสาสก จำนวน 6 คน เป็นผู้ช่วยอนุสาสกประจำหอพักนิสิตชาย 5 คน และผู้ช่วยอนุสาสกประจำหอพักนิสิตหญิง 1 คน มีหน้าที่ช่วยเหลือกิจการที่อนุสาสกมอบหมาย

4. คนงาน จำนวน 33 คน ปฏิบัติหน้าที่ที่หอพักนิสิตชาย 16 คน ละหอพักนิสิตหญิง 17 คน หมุนเวียนกันทำหน้าที่ธุรการ เจ้าหน้าที่ทำความสะอาด คนสวน และช่าง

5. ยาม จำนวน 8 คน ปฏิบัติหน้าที่ที่หอพักนิสิตชาย 4 คน และหอพักหญิง 4 คน ผลัดเปลี่ยนมาปฏิบัติหน้าที่ผลัดละ 2 คน

การดำเนินงานหอพักนิสิตนักศึกษาชายและหอพักนิสิตหญิงจะอยู่ในความควบคุมดูแลของกิจการนิสิตและคณะกรรมการการดำเนินงานหอพักนิสิต ซึ่งประกอบด้วย รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต ผู้อำนวยการกองกิจการนิสิต อนุสาสกหอพักนิสิตชาย อนุสาสกหอพักนิสิตหญิง เลขานุการฝ่ายกิจการนิสิต ผู้แทนกองอาคารสถานที่ ผู้แทนคณะกรรมการนิสิตหอพักนิสิตชาย ผู้แทนคณะกรรมการนิสิตหอพักนิสิตหญิง หัวหน้าแผนกบริการและสวัสดิการ หัวหน้าหน่วยหอพักนิสิตชาย และหัวหน้าหน่วยหอพักนิสิตหญิง ซึ่งคณะกรรมการดำเนินงานหอพักนิสิต มีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

1. ให้คำปรึกษาแก่รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต เกี่ยวกับการดำเนินการหอพัก
2. พิจารณาและดำเนินงานหอพัก
3. พิจารณาและจัดวางระเบียบข้อบังคับ
4. พิจารณาและจัดตั้งงบประมาณของหอพักเสนอต่อมหาวิทยาลัย
5. พิจารณาลงโทษนิสิตในหอพัก ผู้ฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของหอพัก
6. พิจารณาและให้ความเห็นใด ๆ อันเกี่ยวกับหอพักตามที่อนุสาสกเสนอ

นอกจากนี้ยังมีคณะกรรมการหอพักนิสิตชาย และคณะกรรมการหอพักนิสิตหญิง มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

1. พิจารณาและดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมนิสิตในหอพัก
2. พิจารณาและให้ความเห็นใด ๆ อันเกี่ยวกับหอพักเพื่อเสนอต่ออนุสาสก

บริการและสวัสดิการในหอพัก

หอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้จัดบริการและสวัสดิการให้แก่ นิสิตในหอพัก ดังนี้

1. มีครุภัณฑ์ประจำหอพัก คือ เตียง – ที่นอน – หมอน – โต๊ะเขียนหนังสือ – เก้าอี้
ราวพาดผ้า – ที่วางรองเท้า – ไฟโคม
2. มีหนังสือพิมพ์รายวัน หอพักละ 16 ฉบับ
3. มีโทรทัศน์สี ขนาด 20 นิ้ว หอละ 1 เครื่อง
4. มีโทรศัพท์สาธารณะ หอพักละ 1 เครื่อง
5. มีโทรศัพท์ที่รับได้อย่างเดียว ชั้นละ 1 เครื่อง
6. มีเครื่องติดต่อกายใน หอพักละ 1 เครื่อง
7. มีตู้เย็น
8. มีเครื่องทำน้ำเย็น
9. มีกาดัมน์บริการ (เฉพาะหอพักนิสิตหญิง 14 ชั้น)
10. มีที่รองรีดผ้า
11. บริการนำไปรษณียบัตรทุกชนิด ส่งให้นิสิตทุกหอพัก
12. มีห้องรับแขก
13. มีห้องสมุดที่มีหนังสือไว้ให้ยืม
14. มีห้องประชุม
15. รอบ ๆ อาคารหอพัก มีโต๊ะ – เก้าอี้ สำหรับนั่งเล่น หรือ ทำงาน

ในการดำเนินงานหอพักเกี่ยวกับการจัดการทั่วไปหัวหน้าหน่วยหอพักจะเป็นผู้ดำเนินการร่วมกับคนงานซึ่งมาปฏิบัติหน้าที่ธุรการ ส่วนการจัดโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในหอพัก ผู้รับผิดชอบโครงการมักจะเป็นงานแนะแนวและจัดหางานและงานบริการและสวัสดิการ ส่วนคณะกรรมการหอพักนิสิตได้จัดกิจกรรมสำหรับนิสิตในหอพักมากมายหลายประเภท เช่น โครงการปฐมนิเทศนิสิตหอพักปีที่ 1 โครงการรับน้องใหม่ โครงการสีสันทัน โครงการเผยแพร่ศิลปะและการแสดงดนตรีสากล โครงการแนะแนว 6 จังหวัดภาคอีสาน โครงการกีฬาข้ามโค้ง โครงการติวก่อนสอบ โครงการทำหนังสือสำหรับนิสิตปีที่ 1 โครงการลอยกระทง โครงการส่งพี่ โครงการประกวดร้องเพลง โครงการป้องกันอัคคีภัย โครงการวอลเลย์บอล และโครงการค่ายอาสา

2.6.1.2 หอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

หอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต มีทั้งหมด 9 อาคาร เป็นที่พักนักศึกษาชาย 4 อาคาร ส่วนที่พักนักศึกษาหญิงมี 5 อาคาร หอพักทั้ง 9 อาคาร สามารถรับนักศึกษาเข้าพักได้ประมาณ 1,938 คน

วัตถุประสงค์ของหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ศูนย์รังสิต

ตามระเบียบมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยหอพักนักศึกษา ศูนย์รังสิต พ.ศ. 2537 ระบุไว้ว่ามีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการให้บริการและสวัสดิการแก่นักศึกษา ดังต่อไปนี้

1. นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด หรือมีที่พักอาศัยห่างจากศูนย์รังสิต มีความเดือดร้อนเรื่องที่อยู่อาศัย และมีความลำบากในการเดินทางในช่วงเวลาที่ศึกษา ณ ศูนย์รังสิต
2. นักศึกษาที่มีหน้าที่เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งมหาวิทยาลัยพิจารณาให้อยู่หอพักเป็นกรณีพิเศษ
3. นักศึกษาที่มีที่พักไม่เอื้ออำนวยต่อการศึกษา ซึ่งมหาวิทยาลัยพิจารณาให้อยู่หอพักเป็นกรณีพิเศษ

การจัดสรรนักศึกษาเข้าอยู่หอพัก หอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ศูนย์รังสิตได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของหอพักโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ และมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

1. เป็นนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัดหรือมีที่พักอาศัยห่างจากศูนย์รังสิต
2. เป็นนักศึกษาที่ทำกิจกรรม
3. เป็นนักศึกษาที่มีที่พักไม่เอื้อต่อการศึกษา

บุคลากรหอพัก ประกอบด้วย

1. เจ้าหน้าที่หอพัก จำนวน 1 คน มีหน้าที่ควบคุมดูแลงานหอพักทั้ง 9 อาคาร
2. อาจารย์ผู้ปกครองหอพักจำนวน 2 คน เป็นอาจารย์ผู้ปกครองหอพักนักศึกษาชาย 1 คน และอาจารย์ผู้ปกครองหอพักหญิง 1 คน มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้
 - 2.1 บริหารงาน และ ผู้ปกครองหอพักนักศึกษาชายหญิงให้เป็นไปตามนโยบายที่คณะกรรมการบริหารหอพักกำหนด
 - 2.2 เป็นผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่หอพัก
 - 2.3 ประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจการหอพัก
 - 2.4 ควบคุมดูแลนักศึกษาและผู้พักอาศัยในหอพัก และในการนี้ให้อาจารย์ผู้ปกครองหอพัก หรือผู้ที่อาจารย์ผู้ปกครองหอพักมอบหมาย มีอำนาจในการเข้ารับไปในหอพักเพื่อตรวจได้
3. อาจารย์ผู้ช่วยผู้ปกครองหอพัก จำนวน 26 คน เป็นอาจารย์ผู้ช่วยผู้ปกครองหอพักนักศึกษาชาย 10 คน และอาจารย์ผู้ช่วยผู้ปกครองหอพักนักศึกษาหญิง 16 คน มีอำนาจหน้าที่ตามที่อาจารย์ผู้ปกครองหอพักมอบหมาย

4. เจ้าหน้าที่ทำความสะอาด จำนวน 11 คน เป็นเจ้าหน้าที่ทำความสะอาดหอพัก นักศึกษาหญิง ส่วนหอพักนักศึกษาชายจ้างบริษัทมาทำความสะอาด เสียค่าใช้จ่ายเดือนละ 50,000 บาท ต่อหอพัก 4 อาคาร

การดำเนินงานหอพักนักศึกษาชาย และหอพักนักศึกษาหญิงอยู่ในความรับผิดชอบของงานกิจการนักเรียนร่วมกับคณะกรรมการบริการหอพัก ซึ่งประกอบด้วยรองอธิการบดีศูนย์รังสิต ผู้ช่วยรองอธิการบดีศูนย์รังสิตฝ่ายกิจการนักศึกษา ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ผู้อำนวยการกองกิจการนักศึกษาหรือผู้แทน ผู้อำนวยการกองงานศูนย์รังสิต อาจารย์ผู้ปกครองหอพัก รองคณบดีฝ่ายการนักศึกษาหรือผู้แทนหัวหน้าฝ่ายทะเบียนและประเมินผลหรือผู้แทน ประธานคณะกรรมการนักศึกษาหอพักหัวหน้างานกิจการนักศึกษาและเจ้าหน้าที่หอพักมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

1. กำหนดนโยบายการบริหารงานหอพัก
2. ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในด้านการบริหารงานหอพัก ต่ออาจารย์ผู้ปกครองหอพัก
3. พิจารณาวางหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับหอพัก

นอกจากนี้ ยังมีคณะกรรมการนักศึกษาหอพัก จำนวนไม่น้อยกว่า 12 คน แต่ไม่เกิน 20 คน ซึ่งมาจากตัวแทนอาคารหอพัก อาคารละ 1 คน และตัวแทนทั่วไปจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

1. ดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาหอพัก
2. เสนอแนะความเห็นเกี่ยวกับกิจการหอพักต่ออาจารย์ผู้ปกครองหอพัก
3. ประสานงานระหว่างอาจารย์ผู้ปกครองหอพัก ผู้ดูแลหอพัก และนักศึกษาเพื่อให้การดำเนินงานหอพักเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

บริการและสวัสดิการในหอพัก

หอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิตได้จัดบริการและสวัสดิการให้นักศึกษาที่อยู่ในหอพัก ดังนี้

1. มีครุภัณฑ์ประจำห้องพัก คือ เตียง ที่นอน หมอน โต๊ะเขียนหนังสือ เก้าอี้ ตู้เสื้อผ้า ราวพาดผ้า และพัดลมเพดาน ห้องละ 1 ด้าน
2. มีหนังสือพิมพ์รายวันหอพักนักศึกษาชายหอพักละ 4 ฉบับ และหอพักนักศึกษาหญิงหอพักละ 12 ฉบับ
3. มีโทรทัศน์สี ขนาด 20 นิ้ว พร้อมเคเบิลทีวี บางหอพักมีจานดาวเทียม
4. มีโทรทัศน์สาธารณะบริเวณหอพักนักศึกษาหญิงจำนวน 3 เครื่อง และบริเวณหอพักนักศึกษาชาย จำนวน 2 เครื่อง

5. มีโทรศัพท์ที่รับได้อย่างเดียว จำนวน 1 เครื่อง โดยให้ฝากข้อความไว้
6. มีห้องสำหรับอ่านหนังสือในหอพัก
7. มีห้องรับแขกพร้อมติดแอร์

ในการดำเนินงานหอพักเกี่ยวกับการจัดการทั่วไป เจ้าหน้าที่หอพัก จะเป็นผู้ดำเนินการเองทั้งหมด ส่วนในการจัดโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในหอพัก ผู้รับผิดชอบโครงการจะเป็นหัวหน้างานกิจกรรมนักศึกษา ร่วมกับอาจารย์ผู้ปกครองหอพัก ส่วนคณะกรรมการนักศึกษาหอพัก ได้จัดกิจกรรมสำหรับนักศึกษาหอพัก เช่น โครงการทำบุญตักบาตร โครงการอำลารังสิต เป็นต้น

2.6.1.3 หอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา

หอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา มีทั้งหมด 4 อาคาร เป็นที่พักนักศึกษาชาย 2 อาคาร ส่วนที่พักนักศึกษาหญิง มี 2 อาคาร เช่นกัน หอพักทั้ง 4 อาคาร สามารถรับนักศึกษาเข้าพักได้ประมาณ 1,216 คน วัตถุประสงค์ของหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา ได้ระบุไว้ในเอกสารงานหอพักไว้ว่า มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อให้นักศึกษาไม่ต้องเสียเวลาในการเดินทางไป - กลับ
2. เพื่อให้นักศึกษาสามารถใช้เวลว่างจากการเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตัวเองได้
3. เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้กฎเกณฑ์ ระเบียบ ประเพณี ของสังคมในการอยู่ร่วมกัน

ทำให้นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมภายนอกได้เมื่อจบการศึกษา

การจัดสรรนักศึกษาเข้าอยู่หอพัก หอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา ได้ดำเนินการจัดสรรนักศึกษาเข้าอยู่หอพัก ตามวัตถุประสงค์โดยการพิจารณาคำร้องขออยู่หอพักของนักศึกษาและมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

1. เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2
 2. เป็นนักศึกษาชั้นปีอื่นๆ ที่มีภูมิลำเนาไกล หรือเดินทางไป - กลับไม่สะดวก
- บุคลากรหอพัก ประกอบด้วย

1. ผู้บริหารหอพัก จำนวน 2 คน เป็นผู้บริหารหอพักนักศึกษา 1 คน และผู้บริหารหอพักนักศึกษาหญิง 1 คน มีหน้าที่ควบคุม ดูแล และรับผิดชอบงานหอพักแต่ละหอพัก
2. พนักงานธุรการ จำนวน 4 คน เป็นพนักงานธุรการหอพักละ 1 คน มีหน้าที่ช่วยกิจการหอพัก ตามที่ผู้บริหารหอพักมอบหมาย
3. นักการภารโรง จำนวน 8 คน เป็นนักการภารโรงหอพักละ 2 คน มีหน้าที่ทำความสะอาดหอพัก

บริการและสวัสดิการในหอพัก

หอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ณ วิทยา ได้จัดบริการและสวัสดิการให้แก่ นักศึกษาที่อยู่ในหอพัก ดังนี้

1. มีครุภัณฑ์ประจำห้องพัก คือ เตียง ที่นอน หมอน โต๊ะเขียนหนังสือ เก้าอี้ ตู้เสื้อผ้า ราวตากผ้า
2. มีหนังสือพิมพ์รายวัน หอพักละ 2 ฉบับ
3. มีโทรศัพท์ที่รับได้อย่างเดียว หอพักละ 1 เครื่อง
4. มีโทรทัศน์สาธารณะ จำนวน 4 เครื่อง
5. มีเครื่องติดต่อกายใน หอพักละ 1 เครื่อง
6. บริเวณรอบๆ อาคารหอพักมี โต๊ะ – เก้าอี้ สำหรับนั่งเล่นหรือทำงาน

ในการดำเนินงานหอพักเกี่ยวกับการจัดการทั่วไปผู้บริหาร หอพักจะเป็นผู้ดำเนินการร่วม ได้จัดขึ้นเพื่อนักศึกษาทุกคน แต่มีบางโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ฝ่ายการนักศึกษา ศูนย์สาขา ได้จัดขึ้นเพื่อนักศึกษาทุกคน แต่มีบางโอกาสที่ได้จัดในบริเวณหอพักได้

2.6.1.4 หอพักนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

หอพักนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน มีทั้งหมด 17 อาคาร เป็นที่พำนัคนิสิตชาย 8 อาคาร ส่วนหอพักหญิงมี 9 อาคาร หอพักทั้ง 17 อาคาร สามารถรับนิสิตเข้าได้ประมาณ 2,300 คน วัตถุประสงค์ของหอพักนิสิต หอพักมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขน ตาม ข้อบังคับว่าด้วย หอพักนิสิตได้ระบุวัตถุประสงค์ของหอพักได้ดังนี้

1. เพื่อให้ นิสิต ได้มีโอกาสอยู่ร่วมกันกับเพื่อนนิสิต
2. เพื่อเป็นการอบรมให้ มีน้ำใจรักหมู่คณะ รู้จักชีวิตในมหาวิทยาลัย
3. เพื่อให้ฝึกหัดปฏิบัติงานตามความต้องการในหลักสูตรโดยสะดวก

การจัดสรรนิสิตเข้าอยู่ในหอพักนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ได้ดำเนินการ จัดสรรนิสิตเข้าอยู่หอพัก โดยพิจารณาคำร้องขออยู่หอพักของนิสิต และมีหลักเกณฑ์ในการ พิจารณา ดังนี้

บุคลากรหอพัก ประกอบด้วย

1. หัวหน้าหน่วยหอพัก จำนวน 1 คน มีหน้าที่ควบคุมดูแลและรับผิดชอบงานหอพัก ทั้งหมด
2. ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยหอพัก จำนวน 2 คน เป็นผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยหอพักนิสิตชาย 1 คน และผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยหอพักนิสิตหญิง 1 คน มีหน้าที่ควบคุมดูแลงานหอพัก

3. อาจารย์ที่ปรึกษาประจำหอพัก จำนวน 17 คน มีหน้าที่ดูแลและให้คำแนะนำปรึกษาแก่นิสิต ในเวลากลางคืน

4. คณงาน จำนวน 11 คน หมุนเวียนกันปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ทำความสะอาดและคนสวนในหอพักทั้ง 17 อาคาร

บริการและสวัสดิการในหอพัก

หอพักนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ได้จัดบริการและสวัสดิการแก่นิสิตในหอพัก ดังนี้

1. มีครุภัณฑ์ประจำห้องพัก คือ เตียง ที่นอน หมอน โต๊ะเขียนหนังสือ เก้าอี้ ตู้เสื้อผ้า ราวพาดผ้าและชั้นวางของ
2. มีหนังสือพิมพ์รายวัน หอพักละ 3 ฉบับ
3. มีโทรทัศน์สีขนาด 20 นิ้ว หอพักละ 1 เครื่อง
4. มีโทรศัพท์ที่รับได้อย่างเดียวชั้นละ 1 เครื่อง
5. มีโทรศัพท์สาธารณะ จำนวน 4 เครื่อง บริเวณหอพักนิสิตหญิง
6. มีที่รองรีดผ้า ชั้นละ 1-2 อัน
7. มีกาต้มน้ำ (เฉพาะหอพักนิสิตหญิง)
8. มีเครื่องทำน้ำเย็นชั้นละ 1 เครื่อง
9. มีห้องสำหรับอ่านหนังสือ หรือทำการบ้าน
10. มีห้องรับแขก

การดำเนินงานหอพัก ของหอพักนิสิตชาย และหอพักนิสิตหญิง อยู่ในความดูแลและรับผิดชอบของกองกิจการนิสิต ร่วมกับหัวหน้างานบริการและสวัสดิการ ในการดำเนินงานหอพักเกี่ยวกับการจัดการทั่วไปหัวหน้าหน่วยหอพักและผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยพักจะเป็นผู้ดำเนินการเองทั้งหมด ส่วนในการจัดโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในหอพักผู้รับผิดชอบโครงการมักจะเป็นงานบริการและสวัสดิการและงานแนะแนว

2.6.1.5 หอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

หอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์มีทั้งหมด 8 อาคาร เป็นที่พักนักศึกษาชาย 2 อาคาร ส่วนที่พักนักศึกษาหญิงมี 6 อาคาร หอพักทั้ง 8 อาคารสามารถรับนักศึกษาเข้าพักได้ประมาณ 1,794 คน วัตถุประสงค์ของหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยศิลปากร ว่าด้วยหอพักนักศึกษา ได้ระบุไว้ว่ามีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อให้การบริการงานหอพักนักศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาในเรื่องที่พักอย่างแท้จริง
2. เพื่อให้ให้นักศึกษาได้พักอาศัยด้วยความสงบสุขเรียบร้อย
3. เพื่อฝึกฝนให้นักศึกษารู้จักการใช้วิธีร่วมกับบุคคลอื่นภายใต้ระเบียบ ข้อบังคับ ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม

บุคลากรหอพัก ประกอบด้วย

1. หัวหน้าหน่วยหอพัก จำนวน 1 คน มีหน้าที่ควบคุมดูแลและรับผิดชอบงานหอพักทั้งหมด
2. นักกิจการนักศึกษา จำนวน 3 คน มีหน้าที่ดังนี้
 - 2.1 ขอตั้งงบประมาณขอยกงบประมาณและ จัดทำรายการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารหอพัก สภาพแวดล้อมหอพัก ในแต่ละปีร่วมกับหัวหน้าหน่วยหอพัก
 - 2.2 เป็นฝ่ายการเงินของหอพัก ออกใบเสร็จพักค้างชั่วคราว ออกใบเสร็จค่าบำรุงหอพัก นำส่งเงินของหอพัก ส่งงานคลัง กองงานวิทยาเขต ตรวจสอบค่าบำรุงหอพัก จัดทำสถิติค่าบำรุงหอพักปกติ และค่าบำรุงหอพักชั่วคราว และขอยกเงินค่าล่วงเวลาหอพัก พร้อมทั้งจัดทำรายการปฏิบัติงานของบุคลากรหอพักในวันหยุดราชการ
 - 2.3 เป็นฝ่ายพัฒนานักศึกษาที่อยู่ในหอพักโดยการจัด โครงการและประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่นักศึกษาที่อยู่ในหอพัก
 - 2.4 จัดซื้อ – เบิก – จ่าย รวมทั้งจัดทำสถิติ การเบิก – จ่ายวัสดุครุภัณฑ์หอพัก
 - 2.5 ดำเนินการจัดสรรนักศึกษาเข้าอยู่หอพัก ตามมติคณะอนุกรรมการหอพัก
 - 2.6 จัดทำบัญชีรายชื่อนักศึกษาที่อยู่ในหอพักแต่ละปี
 - 2.7 ตรวจสอบการเข้าพักอาศัยของนักศึกษาที่อยู่ในหอพัก และแนะนำคัดเตือนขั้บยังไม่ให้นักศึกษาฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของหอพัก
 - 2.8 ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ประจำหอพักและคนงาน
 - 2.9 ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย
3. อาจารย์ที่ปรึกษาประจำหอพักจำนวน 3 – 5 คนปฏิบัติหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหอพักนิสิตนักศึกษาชาย จำนวน 1 – 2 คน และเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหอพักนักศึกษาหญิงจำนวน 2 – 3 คน มีหน้าที่ดังนี้
 - 3.1 ควบคุมดูแลการเข้าพักอาศัยในหอพัก ของนักศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายระเบียบและข้อบังคับของหอพัก
 - 3.2 ให้คำปรึกษาแนะนำควบคุมดูแลและขั้บขังการกระทำใด ๆ ของนักศึกษาในหอพัก ซึ่งจัดต้องระเบียบข้อบังคับของหอพักและของมหาวิทยาลัย

3.3 ให้คำปรึกษาแนะนำดูแลนักศึกษาเกี่ยวกับด้านวิชาการ

3.4 ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

4. เจ้าหน้าที่ประจำหอพัก จำนวน 8 คน ปฏิบัติหน้าที่หอพักคนละ 1 คนตั้งแต่เวลา 8.30 น. – 16.30 น. และเวลา 20.00 น. – 8.30 น. ของวันรุ่งขึ้น มีหน้าที่ดังนี้

4.1 ดูแลการปฏิบัติงานของคณงานทำความสะอาดหอพัก พร้อมทั้งดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหอพัก

4.2 จัดทำทะเบียนประวัตินักศึกษาอยู่หอพัก

4.3 จัดทำระเบียบกฎเกณฑ์หอพักนักศึกษา

4.4 รับและรวบรวมคำร้องขออยู่หอพักของนักศึกษา

4.5 แจกข่าวสารและติดประกาศต่าง ๆ ให้นักศึกษาทราบ

4.6 คอยสอดส่องดูแลนักศึกษาที่มีความประพฤติส่อไปในทางที่ไม่ดีแล้วรายงานต่อหัวหน้าหน่วยหอพัก

4.7 รับไปรษณียบัตรที่มาถึงนักศึกษาไปแจกจ่ายในหอพัก ที่ตนเองรับผิดชอบ

4.8 ตรวจหอพักและแจ้งซ่อมแซมสิ่งชำรุดของหอพักนักศึกษา

4.9 รายงานผลการแจ้งซ่อมสิ่งชำรุด

4.10 ติดตามและติดต่อนักศึกษาเมื่อมีผู้ต้องการพบ

4.11 เรียกเก็บเงินค่าบำรุงหอพักชั่วคราวเมื่อมีผู้เข้าพักอาศัยเป็นครั้งแรก

4.12 จัดทำบัตรอนุญาตให้นักศึกษาเข้าพักอาศัยในหอพัก

4.13 ปิด – เปิดประตูหอพักตามเวลาที่กำหนด

4.14 ติดต่อขอยานพาหนะนำนักศึกษาป่วยส่งโรงพยาบาล

4.15 จ่ายวัสดุทำความสะอาดหอพักให้คณงาน

4.16 ปฏิบัติงานในวันหยุดราชการและต้องพักอาศัยอยู่ประจำในหอพัก

4.17 ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

5. คณงาน จำนวน 24 คน ปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ทำความสะอาดหอพักละ 3 คน 3 ชั้น จำนวน 6 อาคาร และหอพักละ 2 คน/3 ชั้น จำนวน 2 อาคาร ส่วนอีก 2 คนทำหน้าที่ยกน้ำดื่มไปแจกจ่ายตามหอพักทั้ง 8 อาคาร

6. คนสวน จำนวน 1 คน มีหน้าที่ดูแลบริเวณรอบ ๆ อาคารหอพักทั้ง 8 อาคาร

7. เจ้าหน้าที่ส่งหนังสือ จำนวน 1 คน ประจำที่หน่วยหอพักนักศึกษา มีหน้าที่ส่งหนังสือจากหน่วยหอพักไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย

บริการและสวัสดิการในหอพัก

หอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ ได้จัดบริการและสวัสดิการให้แก่นักศึกษาที่อยู่ในหอพัก ดังนี้

1. บริการยาสามัญประจำบ้าน ณ บริเวณเคาร์เตอร์ชั้นล่างของหอพักทุกอาคาร
2. ในเวลาราชการมีพยาบาลอยู่ประจำมหาวิทยาลัย 3 คน และมีแพทย์มาประจำห้องพยาบาลทุกวันจันทร์ พุธ ศุกร์ ระหว่างเวลา 12.00 น. – 13.00 น. กรณีนักศึกษาเจ็บป่วยมีบริการรถรับส่งไปโรงพยาบาลตลอดเวลา 24 ชั่วโมง
3. มีหนังสือพิมพ์รายวันให้หอพักละ 2 ฉบับ
4. มีโทรทัศน์สี หอพักละ 1 เครื่อง
5. มีโทรศัพท์ หอพักละ 2 เครื่อง
6. มีโทรศัพท์สาธารณะ จำนวน 3 เครื่อง
7. มีเครื่องติดต่อกายใน หอพักละ 1 เครื่อง
8. มีน้ำดื่มพร้อมเครื่องทำความเย็นไว้บริการนักศึกษา บริเวณชั้นล่าง หรือชั้นสองของอาคารหอพัก
9. มีที่รองรีดผ้านักศึกษาต้องจัดหาเตรียมเอง
10. มีครุภัณฑ์ประจำหอพัก คือ ตู้ โต๊ะ เก้าอี้ เตียง ที่นอน หมอน ราวตากผ้า
11. บริการนำจดหมาย พัสดุครุภัณฑ์และธนาณัติส่งให้นักศึกษาที่อยู่บนหอพักทุกอาคาร
12. มีที่อ่านหนังสือทุกชั้นทุกอาคาร โดยมีโต๊ะ และเก้าอี้ พร้อมพัดลมติดเพดาน
13. มีห้องทำงานรวมอยู่ชั้นล่างของอาคารหอพัก
14. มีห้องรับแขก
15. บริเวณหอพัก มีที่นั่งเล่นหรืออ่านหนังสือ

การดำเนินงานหอพักของหอพักนักศึกษาชายและหอพักนักศึกษาหญิง จะอยู่ในความควบคุมดูแลของงานกิจการนักศึกษาวิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ และคณะกรรมการหอพัก มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

1. ดำเนินงานควบคุมดูแล และจัดการงานหอพักให้เป็นไปตามข้อบังคับระเบียบและประกาศเกี่ยวกับหอพัก
2. จัดวางระเบียบเกี่ยวกับหอพักเพื่อเสนอต่อมหาวิทยาลัย
3. จัดตั้งงบประมาณของหอพักเพื่อเสนอต่อมหาวิทยาลัย
4. พิจารณาโทษนักศึกษาซึ่งพักอาศัยในหอพักที่ฝ่าฝืนระเบียบ และข้อบังคับของหอพักเพื่อเสนอต่อมหาวิทยาลัย
5. คัดเลือกนักศึกษาเข้าพักในหอพัก
6. เรื่องอื่น ๆ ที่มหาวิทยาลัยมอบหมาย

นอกจากนี้ยังมีคณะกรรมการนักศึกษาประจำหอพัก ซึ่งมีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

1. พิจารณาและดำเนินงานร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาประจำหอพักเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาในหอพัก
2. พิจารณาเสนอความเห็นใด ๆ อันเป็นประโยชน์เกี่ยวกับการดำเนินงานในหอพักต่ออาจารย์ที่ปรึกษาประจำหอพัก
3. เรียกที่ประชุมนักศึกษาที่พักอาศัยในหอพัก โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาประจำหอพัก
4. รายงานการกระทำผิดของผู้พักอาศัยที่ฝ่าฝืนระเบียบ และข้อบังคับของหอพักต่ออาจารย์ที่ปรึกษาประจำหอพักหรือเจ้าหน้าที่ประจำหอพัก

ในการดำเนินงานหอพักหัวหน้าหน่วยหอพัก มีหน้าที่ผ่านหนังสือทุกเรื่องที่จะออกจากหน่วยหอพัก และดำเนินการเกี่ยวกับการขอตั้งงบประมาณรายได้ งบประมาณแผ่นดินรวมทั้งรายการปรับปรุงซ่อมแซมหอพักส่วนนักศึกษานักศึกษา จำนวน 3 คน จะแบ่งงานกันรับผิดชอบเป็นฝ่าย ๆ นอกจากการจัดสรรนักศึกษาเข้าอยู่หอพัก ที่จะต้องทำงานร่วมกัน สำหรับการพัฒนานักศึกษาในหอพัก ได้มีนักศึกษานักศึกษาของหอพัก จำนวน 1 คน ที่ได้ทำหน้าที่นี้ แต่ก็มีบุคลากรนิสิต นักศึกษาฝ่ายกีฬา และฝ่ายแนะแนวได้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนานิสิตนักศึกษาในหอพักด้วย นอกจากนี้คณะกรรมการนักศึกษาประจำหอพักยังได้จัดกิจกรรมสำหรับนักศึกษาในหอพักแม้จะมีเพียงโครงการเดียวคือ โครงการเปิดหอพัก แต่ก็ก็มีกิจกรรมย่อย ๆ มากเช่น การทำบุญตักบาตร การทำความสะอาดบริเวณหอพัก การจัดให้มีการแสดงของนักศึกษาที่อยู่หอพักและกิจกรรมบันเทิงต่าง ๆ เป็นต้น

2.6.1.6 การจัดหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัย เอแบค (บางนา)

มหาวิทยาลัยเอแบค (บางนา) เป็นมหาวิทยาลัยเอกชนที่มีชื่อเสียงมากที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทย และเป็นมหาวิทยาลัยที่มีหอพักที่ทันสมัยอยู่ในบริเวณมหาวิทยาลัย การจัดหอพักของมหาวิทยาลัยเอแบคจัดอย่างมีมาตรฐานมากทั้งในเรื่องอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม การบริการ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น เครื่องใช้ในห้องพัก เน้นความเป็นส่วนตัวและความเงียบสงบ ความสะอาดสวยงาม และเนื่องจากมหาวิทยาลัยเอแบค (บางนา) เป็นมหาวิทยาลัยที่สร้างใหม่ จึงมีการวางแผนและวางแผนการใช้ประโยชน์ของอาคารสถานที่อย่างดีเยี่ยม หอพักนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเอแบค (บางนา) ตั้งอยู่ในมหาวิทยาลัยแต่อยู่ในบริเวณที่แยกให้ห่างจากอาคารเรียนและตึกบริหารต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยประมาณครึ่งกิโลเมตรพื้นที่ของหอพักมีอาณาเขตกว้างขวางและตั้งอยู่ในที่โปร่งโล่ง ไม่มีอาคารอื่นอยู่ใกล้เคียง ด้านหลังของบริเวณหอพักเป็นทุ่งโล่งว่างสุดสายตา บริเวณรอบ ๆ หอพักลมพัดผ่านเย็นสบาย อากาศดี แสงแดดส่องสว่าง

ตลอดจนบริเวณ หอพักตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของบริเวณมหาวิทยาลัย นักศึกษาหอพักจึงได้เห็นบรรยากาศพระอาทิตย์ลับขอบฟ้าในตอนเย็น และมองเห็นทิวทัศน์ตึกสูงสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยของทางด้านหน้าหอพัก

ตัวอาคารหอพักนักศึกษาเป็นอาคารกว้างใหญ่รูปตัวยู (U shape) ที่วางตรงกลางเป็นสนามกว้าง คัดแปลงเป็นสนามกีฬา สนามบาสเกตบอล หรือสถานที่จัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้มีอัมพลารีย์ล้อมรอบ อาคารหอพักมี 3 หอพักเชื่อมติดกันในอาคารมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ทันสมัย มีลานจอดรถชั้นใต้ดิน และมีบริเวณชั้นใต้ดินเป็นพื้นที่ใช้ประโยชน์กว้างขวาง ทางมหาวิทยาลัยใช้เป็นห้องจัดนิทรรศการ ห้องโชว์ของที่ระลึกมีค่าของมหาวิทยาลัย ห้องแสดงภาพเขียนศิลปะ เปิดให้นักศึกษาและแขกของมหาวิทยาลัยเข้าชมได้ นอกจากนี้อาคารหอพักนักศึกษายังมีระบบไฟฟ้าฉุกเฉิน ทางหนีไฟ ระบบป้องกันไฟ และเครื่องดูดควัน

หอพักสำหรับนักศึกษาชายมีชื่อเรียกว่า ดิกลิงส์ โซโลมอน (King Solomon) ประกอบด้วยห้องพักจำนวน 505 ห้อง การประดับตกแต่งและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ จัดอย่างทันสมัยคล้ายโรงแรมชั้นดี การออกแบบเน้นบรรยากาศเงียบสงบสำหรับการพักผ่อนและการเรียนรู้ห้องพักนักศึกษาแต่ละห้องจะมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น เเคเบิลทีวี ตู้เย็นขนาดเล็ก โทรศัพท์ และระบบอินเทอร์เน็ต

หอพักนักศึกษาหญิง ชื่อ ควีน ชีบา (Queen of Sheba) มีจำนวนห้องและการตกแต่งในลักษณะเดียวกับหอชาย ดิกลิงส์หอพักนักศึกษามีห้องพยาบาลและห้อง Study อยู่บริเวณชั้น 2 พร้อมทั้งลานกีฬากลางแจ้งในอาคารโถง สำหรับให้นักศึกษาทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน

ในบริเวณหอพักนักศึกษาทางมหาวิทยาลัยสร้างอาคารที่เป็นโรงแรมที่ทันสมัย เช่น ดิงส์ เดวิด (King David) สำหรับแขกและญาติของนักศึกษา มีจำนวน 266 ห้อง การประดับตกแต่งและสิ่งอำนวยความสะดวกเช่นเดียวกับอาคารหอพักนักศึกษาชายหญิงมีการสร้างระเบียบห้องพักทุกห้องสำหรับการชมทิวทัศน์ ซึ่งเป็นทุ่งกว้างเขียวขจี บรรยากาศสงบเงียบตลอดเวลา นอกจากนี้ยังมีบริการร้านมินิมาร์ท ร้านซักรีด ตู้ ATM รายได้ของโรงแรมจะนำมาเป็นเงินสนับสนุนการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อให้มีเงินทุนสำหรับนักศึกษาจัดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเพียงพอการจัดบรรยากาศในหอพักนักศึกษา

การจัดหอพักนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเอแบคเน้นการสนับสนุนให้นักศึกษาได้ใช้ชีวิตในหอพักที่ถูกต้องเหมาะสมซึ่งมิใช่เป็นการจัดหอพักเพื่อเป็นที่พักอาศัยนอนเท่านั้น แต่มีสิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย และมีการตกแต่งด้วยสถาปัตยกรรมที่สวยงามประณีต เพื่อให้ นักศึกษามีความซาบซึ้งในสุนทรียภาพ มีจิตใจสงบ มีสมาธิ และทางหอพักนักศึกษาจัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาประจำหอพักเพื่อให้คำที่ปรึกษาแก่นักศึกษาในทุก ๆ เรื่องทางหอพักนักศึกษาพยายามสนับสนุนให้นักศึกษาทุกคนมีโอกาสทำกิจกรรมในหอพักที่เป็นการใช้เวลาว่างหลังการ

เรียนให้เกิดประโยชน์ เช่น กิจกรรมกีฬา สันทนาการ ศิลปะ ดนตรีเพื่อให้เกิดการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกายจิตใจ อารมณ์ สังคม

จุดมุ่งหมายของการจัดหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยเอแบค ไม่ใช่เพื่อเป็นการหารายได้ให้วิทยาลัย แต่เป็นการนำเงินค่าธรรมเนียมหอพักที่ได้จากนักศึกษามาสนับสนุนบริการต่าง ๆ และเพื่อการสร้างบรรยากาศของห้องพักให้ดีที่สุด อัตราค่าที่พักเก็บจากนักศึกษาคนละ 3,500 บาท ต่อคนต่อเดือน นอกจากนั้นนักศึกษาต้องจ่ายค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าประกันของเสียหาย นักศึกษาทุกคนมีโอกาสเข้าพักในหอพักคนละ 1 ปี รวมทั้งภาคเรียนฤดูร้อน ถ้าจะพักต่ออีกต้องขึ้นค่าธรรมเนียม ทั้งนี้เพื่อให้ นักศึกษาทุกคนมีสิทธิในการพักหอพักอย่างทั่วถึง ซึ่งหมุนเวียนไปตามจำนวนห้องว่างที่มีอยู่ สิทธิในการเข้าพัก ตามลำดับคือ 1) นักศึกษาที่มีวิชาเรียนที่เอแบค (บางนา) 2) นักศึกษาจากต่างประเทศ 3) นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด

หอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยเอแบค (บางนา) เปิดตลอด 24 ชั่วโมง หากนักศึกษาหอพักคนใดไม่พักที่หอพักในวันใดต้องแจ้งให้คณะกรรมการหอพักทราบล่วงหน้า เนื่องจากทางหอพักจะมีการเช็คจำนวนนักศึกษาหอพักทุกคืนและทางหอพักอนุญาตให้นักศึกษาหอพักเท่านั้นเข้ามาในหอพักได้ เนื่องจากมีระบบความปลอดภัยก่อนที่นักศึกษาจะเข้ามาในหอพักได้ ซึ่งระบบนี้มีอยู่ตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อประกันความปลอดภัยให้นักศึกษาหอพัก นอกจากนี้ห้องพักทุกห้องจะมีเครื่องมีดับเพลิงและระบบป้องกันควันไฟ และทางหอพักห้ามนักศึกษาทุกคนสูบบุหรี่ในบริเวณหอพัก และทางหอพักมีกฎระเบียบห้ามมิให้นักศึกษานำเพื่อนเพศตรงข้ามเข้าในห้องพัก ห้ามนำเคาเรียด หม้อหุงข้าว ไมโครเวฟ กาต้มน้ำไฟฟ้า เตารีดไฟฟ้า เข้ามาใช้ในห้องพัก แต่นักศึกษาสามารถใช้บริการต่าง ๆ เหล่านี้ยังได้ห้องบริการของหอพักที่มีจัดไว้ให้และมีบริการให้ที่มินิมาร์ทเพื่อให้เกิดความมั่นใจกับผู้ปกครองนักศึกษาในเรื่องความปลอดภัยในการอยู่หอพักของมหาวิทยาลัย นอกจากนั้นทางมหาวิทยาลัยยังได้เจาะจงให้นักศึกษาทุกคนอยู่ห้องคู่เพื่อให้นักศึกษาเรียนรู้เรื่องการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น ความรับผิดชอบ การเคารพสิทธิและหน้าที่ของแต่ละบุคคล ถ้านักศึกษาไม่มีรুমเมท ทางมหาวิทยาลัยจะจัดหาให้

เครื่องใช้ต่าง ๆ ในห้องพักที่นักศึกษาต้องนำมาเอง คือ ผ้าปูที่นอน ปลอกหมอน ผ้าห่มนอน ผ้าเช็ดตัว สิ่งเหล่านี้จำหน่ายที่ร้านค้าของมหาวิทยาลัย อุปกรณ์เครื่องใช้ที่มีบริการให้ในทุกห้องพัก คือเตียงนอนขนาด 6.5X3.5 ฟุต 2 เตียง ตู้เสื้อผ้า ชั้นวางรองเท้า โต๊ะ เก้าอี้ทำงานอย่างละ 2 ชุด โทรทัศน์ เครื่องทำน้ำอุ่น ภูเขาอินเตอร์เน็ต เครื่องปรับอากาศ ตู้เย็น โทรทัศน์สีขนาด 21 นิ้ว เครื่องดูดควันไฟ หอพักมหาวิทยาลัยเอแบค (บางนา) มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษา ดังนี้

1. บริการทำความสะอาดห้องพักให้ทุกสัปดาห์
2. บริการโทรศัพท์ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศใช้บัตรและหยอดเหรียญ รวมทั้งมีเครื่องถ่ายเอกสาร และเครื่องส่งแฟกซ์บริการ

3. ทางมหาวิทยาลัยจัดเวรยามดูแลความปลอดภัยและเวรยามให้บริการความสะดวกแก่นักศึกษาหอพักตลอด 24 ชั่วโมง

4. น้ำดื่มสะอาดจากเครื่องกลั่นกรองน้ำ (นักศึกษาจ่ายเงิน)

5. บริการมินิมาร์ท ห้องออกกำลังกาย (Fitness) ห้องนั่งเล่น อาคารสันทนาการ ห้องครัว และ ห้องซักรีด

6. ศูนย์พยาบาลขนาด 20 เตียง ซึ่งมีแพทย์และพยาบาลประจำตลอดเวลา

นอกจากนั้น หอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยเอแบค ยังมีห้องอิม ห้องเล่นเกมต่าง ๆ สนามซอกเกอร์ (Soccer) สนามเทนนิส สนามบาสเกตบอล สนามวอลเลย์บอล

ในด้านความสะดวกของหอพัก นอกจากทางหอพักมีบริการทำความสะอาดสัปดาห์ละ 1 ครั้งสำหรับทุกห้องพัก และตลอดบริเวณหอพักจะมีการจ้างบริษัทเอกชนมาบริการทำความสะอาดทั่วบริเวณ และทางหอพักมีระเบียบให้นักศึกษาพักทุกคน ทำความสะอาดห้องพักทุกวันยังมีบริการของหน่วยแพทย์ฉุกเฉินตลอด 24 ชั่วโมง

2.6.2 การจัดหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยในต่างประเทศ

2.6.2.1 หอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยอินเดียนา (Indiana University) สหรัฐอเมริกา

หอพักนักศึกษาของมหาวิทยาลัยอินเดียนา ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นหอพักนักศึกษาที่มีชื่อเสียงที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งของโลกในเรื่องการจัดหอพักเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาหอพักได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการ ร่างกาย อารมณ์ สังคม นอกจากนั้นยังส่งเสริมการจัดหอพักแบบศูนย์ศึกษาและอาศัย (Living and Learning Center) ที่มีชื่อเสียงมาก หอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยอินเดียนามีจำนวนทั้งหมด 12 ห้องพัก ทั้งหมดเป็นหอพักขนาดใหญ่ รับนักศึกษาหอพักหลายร้อยคน แต่ละหอมีกฎระเบียบกฎเกณฑ์การดูแลเอาใจใส่นักศึกษาหอพักอย่างเข้มงวด แต่มีการบริการด้านต่าง ๆ ที่ดี ทำให้นักศึกษามีความต้องการและความพอใจในการเป็นนักศึกษาหอพัก หอพักทุกแห่งเป็นหอพักปลอดบุหรี่ ปลอดคอบายมุขต่าง ๆ มีการกำหนดเวลาเปิดให้นักศึกษาลงทะเบียนเข้าพัก แต่ละภาคเรียนที่แน่นอน ซึ่งมีรายละเอียดของทุกหอพักในภาพรวมมีดังต่อไปนี้ประเด็นต่าง ๆ ที่ควรทราบในการเข้าพักในหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยอินเดียนา

เรื่องคัมแอลกอฮอล์และสารเสพติดต่าง ๆ

หอพักมหาวิทยาลัยอินเดียนาไม่อนุญาตให้ทำฝิ่นระเบียบจะถูกเรียกพบและตักเตือนโดยผู้บริหารหอพักและตำรวจของมหาวิทยาลัย ชุมชนหอนมหาวิทยาลัยไม่สนับสนุนให้นำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และสารเสพติดเข้ามาในมหาวิทยาลัยไม่ว่าในกรณีใด ๆ เพราะถือว่าสิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดผลอื่น ๆ ตามมา เช่น เสียชีวิต การทะเลาะวิวาท การทำลายของให้เสียหาย และ การรบกวนผู้อื่น

เครื่องใช้ในห้องพัก

สิ่งที้อนุญาตให้นำเข้ามาใช้ในห้องพักได้ เตาไมโครเวฟ ตู้เย็นขนาดเล็ก นาฬิกา เครื่องคอมพิวเตอร์ ผ้าห่มไฟฟ้า เครื่องเป่าผม โทรทัศน์ สเตอริโอ เครื่องเล่นวิดีโอ ส่วนของเครื่องใช้ที่ห้ามนำมาใช้ในห้องพักส่วนมากเป็นเครื่องใช้ไฟฟ้าที่เสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย เช่น หม้อต้มกาแฟ เตาอบอาหาร ทั้งนี้เพราะทางหอพักต้องการสร้างระบบความปลอดภัยจากอัคคีภัย

การกำหนด วัน เดือน ปี ในการเข้าพักในหอพัก

หอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยอินเดียนามีการกำหนดวันที่เข้ามาพักในหอพักไว้อย่างแน่นอน เช่น นักศึกษาใหม่จะเข้าพักในหอพักในฤดูใบไม้ร่วงในวันเสาร์ที่ 24 สิงหาคม ซึ่งจะมีการระบุไว้ Time Assisual Card สำหรับนักศึกษา หรือ หอพักนักศึกษาจะเปิดในภาคเรียนฤดูใบไม้ผลิ (Spring) ในเวลาเที่ยงวันอาทิตย์ที่ 12 มกราคม และทางหอพักได้กำหนดวันที่นักศึกษาจะต้องเช็คออกจากหอพักไว้อย่างแน่นอนเช่นเดียวกัน เช่น กำหนดให้นักศึกษาที่ไม่ใช่ชั้นศึกษาระดับปริญญาตรีต้องเช็คออกจากห้องพักภายใน 24 ชั่วโมง เมื่อสิ้นสุดภาคเรียนฤดูใบไม้ผลิในวันสอบเสร็จวันสุดท้ายหรือภายในวันที่ 11 พฤษภาคม เป็นต้น

การให้บริการต่าง ๆ ในหอพัก

หอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยอินเดียนามีบริการต่าง ๆ ให้นักศึกษา เพื่อให้ให้นักเรียนได้ใช้ชีวิตอยู่ในหอพักอย่างสะดวกสบายปลอดภัยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษา ตัวอย่างเช่น หอพักต่าง ๆ อนุญาตให้นักศึกษาสร้างห้องใต้หลังคาโดยใช้ไม้ เพื่อเพิ่มพื้นที่ในห้องพักแต่ทางมหาวิทยาลัยจะตรวจสอบดูเรื่องความปลอดภัยจากโครงสร้างของส่วนที่นักศึกษา ออกแบบต่อเติมและสิ่งที่ต่อเติมให้ห้องนั้น ๆ จะต้องคงสภาพไว้ไม่รู้ทิ้ง รวมทั้งไม่ให้ย้ายเฟอร์นิเจอร์ของห้องออก มหาวิทยาลัยอินเดียนา มีระบบเคเบิลทีวีเป็นของตนเอง และมีให้ดูถึง 53 ช่อง มีหลากหลายเนื้อหาสาระตั้งแต่รายการบันเทิงไปจนถึงช่องภาษาฝรั่งเศส ซึ่งติดตั้งให้ทุกห้อง รวมทั้งมีระบบเอฟเอ็มสเตอริโอ นอกจากนั้นมหาวิทยาลัยยังมีระบบควบคุมความปลอดภัยให้กับนักศึกษาทุกคน เช่น การแนะนำไม่ให้นักศึกษาเดินคนเดียวตามลำพัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลามืดค่ำ และมีบริการให้ผู้เรียกติดตาม (Escort Service) ได้ตั้งแต่ 3 ทุ่ม ถึง 6 โมงเช้าของทุกวัน ๆ วัน นอกจากนี้ทางมหาวิทยาลัยไม่อนุญาตให้นักศึกษานำอาวุธทุกชนิดเข้ามาในหอพัก แม้แต่อาวุธจำลอง หอพักส่วนใหญ่จะกำหนดเวลาที่ทุกคนในหอพักต้องอยู่ในความเงียบสงบ เช่น ระหว่างเวลาค่ำและเวลากลางคืน และมีบางชั้นของหอพักที่จัดเป็นบริเวณเงียบสงบตลอด 24 ชั่วโมงสำหรับนักศึกษาที่ต้องการบรรยากาศดังกล่าว และหอพักส่วนใหญ่เป็นเขตปลอดบุหรี่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณสาธารณะและพื้นที่ซึ่งใช้ร่วมกันจะเป็นเขตห้ามสูบบุหรี่ หอพักหลายแห่งจัดที่พักสำหรับนักศึกษาที่เรียนวิชาเอกเดียวกันให้พักอยู่ชั้นเดียวกันหรือจัดให้

นักศึกษาที่สนใจในกิจกรรมที่เหมือนกันพักอยู่ด้วยกัน เช่น นักศึกษาที่สนใจในกิจกรรมการบริการชุมชนได้พักอยู่ในชั้นเดียวกัน เพื่อเปิดโอกาสให้ทำกิจกรรมที่สนใจร่วมกัน การบริการด้านอาหารนั้นเนื่องจากหอพักไม่ได้ออกแบบให้นักศึกษาทำอาหารในห้องพักดังนั้นทางหอพัก นักศึกษามีอาหารบริการให้นักศึกษาอย่างเพียงพอและคุณภาพดีถูกหลักโภชนาการ ราคา ยุติธรรม และมีบริการในหลากหลายรูปแบบหลากหลายราคาตามฐานะทางเศรษฐกิจของนักศึกษา นอกจากนี้ทางหอพักนักศึกษายังจัดโปรแกรมอาหาร คุณภาพสูงสำหรับนักศึกษาในราคาสมเหตุสมผล

การเสี่ยงดังในหอพักนักศึกษา

เนื่องจากหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยอินเดียนามีนโยบายส่งเสริมให้นักศึกษาทุกคนในหอพักใช้เวลาในหอพักสำหรับการพักผ่อนนอนหลับ และศึกษาวิชาการโดยไม่ถูกรบกวนจากเสียงดัง ดังนั้นหอพักจึงมีนโยบายกำหนดช่วงเวลาไม่ใช้เสียง และกำหนดให้หอพักเงียบสงบตลอด 24 ชั่วโมง ในช่วงเวลาสอบปลายภาคเรียน และทุก ๆ ชั้นในหอพักสามารถให้นักศึกษาที่พักอยู่ทำการลงคะแนนกันได้ว่าจะกำหนดให้เวลาใดบ้างเป็นชั่วโมงเงียบสงบของหอพักตน ในชั่วโมงเงียบสงบนั้นเมื่อนักศึกษาทุกคนเข้าห้องของตนจะไม่มีเสียงใด ๆ เล็ดลอดออกมาจากห้องนั้น ๆ นักศึกษาหอพักต้องเคารพสิทธิส่วนบุคคลโดยการไม่ทำเสียงรบกวนผู้อื่น และเพื่อฝึกทักษะในการเป็นผู้ใหญ่อีกด้วย หากนักศึกษาค้นใดทำเสียงรบกวนผู้อื่นในชั่วโมงเงียบสงบจะถูกตักเตือนจากฝ่ายดูแลหอพักถ้าหากยังฝ่าฝืนอีกจะถูกเชิญออกจากหอพักและหมดสิทธิ์ในการเป็นนักศึกษาหอพักของมหาวิทยาลัยอินเดียนา หอพักของมหาวิทยาลัยอินเดียนาอนุญาตให้นักศึกษาทาสีห้องพักของตนเองได้ แต่ต้องใช้สีอ่อน ๆ และเพื่อให้เพื่อส่วนรวมมองเห็นด้วย และนักศึกษาต้องรายงานลงในแบบฟอร์มที่หอพักกำหนดให้เกี่ยวกับเรื่องการทาสีห้อง โดยหอพักอนุญาตให้ทาสีห้องได้เมื่อหอพักเปิดเป็นทางการแล้ว

ข้อกำหนดเกี่ยวกับความรุนแรงในหอพักนักศึกษา

นักศึกษาหอพักของมหาวิทยาลัยที่ก่อความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ในหอพักจะได้รับการลงโทษ เช่น นักศึกษาที่ก่อความรุนแรงไม่มากนักจะถูกเรียกพบจากฝ่ายบริหารหอพัก เพื่อสอบถามสาเหตุและมีการลงบันทึก ซึ่งรวมถึงการทำหนังสือตักเตือน การทำสัญญาเพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมหรือให้ทำรายงานทางวิชาการเพื่อให้นักศึกษาได้แนวทางในการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น แต่ถ้านักศึกษาผู้นั้นยังก่อความรุนแรงซ้ำอีกจะถูกดำเนินการโดยตำรวจประจำหอพักจนถึงขั้นใช้อำนาจของกฎหมายซึ่งแล้วแต่ระดับความรุนแรงที่นักศึกษาก่อขึ้น

โปรแกรมการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในหอพักเพื่อพัฒนานักศึกษา

หอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยอินเดียนาทุกหอจะมีการวางแผนการจัดกิจกรรมทางสังคมและกิจกรรมวิชาต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนานักศึกษาหอพัก โปรแกรมกิจกรรมทางวิชาการจัดให้เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาต่าง ๆ เช่น สุขภาพอนามัย ความสมบูรณ์ ความปลอดภัย ความรู้ด้านเคมีที่มาเกี่ยวข้องกับเรื่องสุขภาพ ทางเลือกในวิชาชีพ ตัวอย่างการจัดกิจกรรมความรู้ในหัวเรื่องต่าง ๆ เช่น เพศศึกษา การขับขี่ยานยนต์ของผู้ดื่มสุรา การกระทำผิดของผู้เมาสุรา ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการข่มขืน ความขัดแย้งและการยอมรับความแตกต่างในเรื่องศาสนา เชื้อชาติ และวัฒนธรรม คณะอาจารย์ของมหาวิทยาลัยอินเดียนาจะมีการเสนอโปรแกรมกิจกรรมต่าง ๆ ด้วย เช่น เครื่องข่ายในวิชาชีพต่าง ๆ การเตรียมตัวสอบปลายภาค การใช้ประโยชน์จากห้องสมุดอย่างมีประสิทธิภาพ โปรแกรมด้านสังคมและการพัฒนาชุมชนได้รวมถึง เรื่องราวเกี่ยวกับวงการกีฬา การเฉลิมฉลองในเทศกาลต่าง ๆ ความรอบรู้ในสังคมวงการ ไอศกรีม ทักษะทางอาชีพที่ต้องใช้ฝีมือ เช่น งานช่างไม้ การรณรงค์เรื่องการล่าสัตว์ และ โปรแกรมการบริการชุมชน กรรมการหอพักแต่ละตึกจะมีส่วนร่วมในการจัดโปรแกรมต่าง ๆ ด้วยนักศึกษาหอพักทุกคนจะได้รับการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการนำเสนอและเข้าร่วมการวางแผนการจัดโปรแกรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง

การป้องกันทรัพย์สินของนักศึกษาหอพัก

หอพักมหาวิทยาลัยอินเดียนาจะมีคำแนะนำให้นักศึกษาในเรื่องการป้องกันการสูญหายของทรัพย์สินของนักศึกษาในหอพัก เช่นการขำเตือนเรื่องการถือคฤภณแจหองพักทุกครั้งที่ออกจากห้อง และการนำทรัพย์สินที่มีค่ากลับไปบ้านในช่วงเวลาปิดเทอม ทางมหาวิทยาลัยมีนโยบายในการให้ความดูแลป้องกันการสูญหายของทรัพย์สินของนักศึกษา และมีบริการประกาศสิ่งของที่สูญหายและบริการประกาศสิ่งของที่มีผู้เก็บได้ ให้เจ้าของรับของคืน มีการลงทะเบียนสิ่งของมีค่าของนักศึกษาในหอพัก เช่น โทรทัศน์ , เครื่องคอมพิวเตอร์ , เครื่องเล่นสเตอริโอ , กล้องถ่ายรูปซึ่งเป็นนโยบายของหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยในการดูแลคุ้มครองต่อทรัพย์สินของนักศึกษาหอพัก

ระบบความปลอดภัยของหอพักนักศึกษา

หอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยอินเดียนามีระบบรักษาความปลอดภัยที่ดี นักศึกษาหอพักทุกคนต้องใช้บัตร (I - Carding) ผ่านกุญแจตึกหอพักจึงจะเข้าสู่ห้องพักจะถือคฤภณ 24 ชั่วโมง และยังมีเจ้าหน้าที่หอพักคอยทำงานดูแลความปลอดภัยในหอพัก ซึ่งทำงานตั้งแต่ 7 โมงเช้า ถึงเที่ยงคืนตั้งแต่วันอาทิตย์ถึงวันพฤหัสบดี และเวลา 9 โมงเช้าถึงตีสอง ในวันศุกร์ถึงวันอาทิตย์ เจ้าหน้าที่เหล่านี้ได้รับการฝึกอบรมในการแก้ปัญหาฉุกเฉินที่เกิดขึ้นในหอพัก และยังมีฝ่ายอยู่เดินเวรยามทั้งในและนอกอาคารหอพักในช่วงกลางคืน และเช้ามืด นอกจากนั้นในหอพักยังมีระบบป้องกันคว้นไฟและความร้อน เพื่อความปลอดภัยของนักศึกษาหอพัก และมีการติดตั้งสัญญาณไฟ

ใหม่และเหตุฉุกเฉินอยู่ทั่วบริเวณตึกหอพัก และทางหอพักมีการซ้อมวิธีการดับเพลิงสำหรับทุกหอพัก และฝึกอบรมให้ความรู้กับนักศึกษาถึงกระบวนการและขั้นตอนปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุร้ายหรือเหตุไฟไหม้

ปัญหาจากเพื่อนร่วมห้อง

หอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยอินเดียนาให้ความสำคัญเกี่ยวกับความราบรื่นและปัญหาที่เกิดจากการอยู่ร่วมกันของนักศึกษาหอพัก และ ถือว่าการมีชีวิตในหอพักอย่างมีความสุขของนักศึกษาหอพักเป็นสิ่งสำคัญมาก ทางหอพักนักศึกษาจึงเน้นย้ำในเรื่องการเคารพสิทธิการแสดงออกของแต่ละบุคคลต่อเพื่อนร่วมห้องและเพื่อร่วมหอพัก และการจัดการกับความขัดแย้งอย่างสันติ นักศึกษาหอพักทุกคนได้รับการคาดหวังว่าจะมีความรับผิดชอบในการพัฒนาความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมห้อง เนื่องจากทางมหาวิทยาลัย และฝ่ายหอพักเป็นฝ่ายหาและจัดเพื่อนร่วมห้องให้นักศึกษาแต่ละคน นักศึกษาทุกคนจึงได้รับการสนับสนุนส่งเสริมการใช้ชีวิตร่วมกันกับเพื่อนร่วมห้องอย่างมีความสุข เรียนรู้การทำงานร่วมกัน การใช้ห้องร่วมกันอย่างราบรื่น รวมทั้งการยอมรับและปรับตัวเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลนักศึกษาทุกคนจะได้รับการฝึกฝนทักษะในการประนีประนอมกับเพื่อนร่วมห้อง เช่น วิธีพูดจาตกลงกันโดยตรง การแสดงออกของกิริยาอาการอย่างจริงใจ และฝึกทักษะการร่วมกันแก้ปัญหาความขัดแย้ง ถ้านักศึกษาหอพักรายใดพบว่าไม่สามารถอยู่ร่วมห้องได้ซึ่งเกิดจากความไม่รับผิดชอบในการรวมกันของอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเกินกว่าจะหาทางแก้ไขได้ นักศึกษาอาจจะขอความช่วยเหลือจากฝ่ายจัดการหอพักได้ ทางหอพักนักศึกษาจะเปิดโอกาสให้มีการเจรจาตกลงกัน

กะทำงานหอพักนักศึกษา

หอพักนักศึกษาแต่ละหอพักจะบริหารจัดการโดยผู้บริหารมืออาชีพที่ทำงานให้หอพักแบบเต็มเวลา หรืออาจารย์มีนักศึกษาระดับปริญญาโทที่ได้รับการฝึกฝนเกี่ยวกับงานบริหารหอพักโดยตรงเพื่อทำงานให้หอพัก นอกจากนั้นหอพักทุก ๆ ชั้น (Floors) จะมีคณะบุคคลดูแลโดยนักศึกษาระดับปริญญาตรี (Resident Assistants = Ras) หอพักส่วนใหญ่จะมี Ras 2 คนต่อ 1 ชั้น ซึ่งเขาเหล่านี้จะทำหน้าที่ประสานงานเรื่องต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกนักศึกษาหอพักทั้งในด้านวิชาการ สังคม และความต้องการเฉพาะคน Ras ได้รับการคาดหวังจะเป็นผู้ที่ป้องกันปัญหาความรุนแรงในหอพักตามนโยบายของหอพัก และต้องปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีของนักศึกษาหอพัก ตลอดจนเป็นผู้สนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษาหอพัก รู้จักรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองและเคารพนิยมชมชอบในผู้ร่วมหอพักสำนักงานของหอพักจะมีคณะดูแลตลอดวัน โดยนักศึกษาซึ่งมาทำหน้าที่เป็นฝ่ายธุรการต่าง ๆ ของหอพัก เช่น ฝ่ายต้อนรับ ฝ่ายเชิญเข้า-ออกหอพัก ฝ่ายวัสดุต่าง ๆ ญุณแจสารรองหอพักและทำหน้าที่ตอบข้อสงสัยต่าง ๆ รวมทั้งช่วยฝ่ายบริหารหอพัก

การจัดสถานที่ในหอพักสำหรับการเรียน

นักศึกษาหอพักของมหาวิทยาลัยอินเดียนา ต้องอยู่ในความสงบ เรียบร้อยมีอิทธิพลตลอดเวลาที่อยู่ในหอพัก เวลาค่ำและกลางคืนเป็นช่วงเวลาที่ทุกคนต้องอยู่ในความเงียบสงบ ถ้าช่วงเวลาที่ทุกคนต้องอยู่ในความเงียบสงบ เกิดมีปัญหาเรื่องเสียงดัง จะมีการจัดการขอร้องนักศึกษาผู้ทำเสียงดังรบกวนผู้อื่นให้ลดเสียง เป็นนโยบายที่เคร่งครัดของหอพัก เพื่อให้หอพักนักศึกษาแห่งนี้มีบรรยากาศและสถานที่สำหรับ Study ไว้ให้นักศึกษาซึ่งเป็นหอโดยเฉพาะซึ่งมีทุกชั้นของหอพัก ห้องสมุดของหอพัก และยังมีอาคาร Hadley Union Building และห้องเรียนซึ่งทางหอพักจัดหาไว้ให้โดยเฉพาะอีกด้วย

การให้บริการเรื่องการใช้อินเทอร์เน็ต

ทุก ๆ หอพักนักศึกษาในหอพักจะมีบริการติดตั้งโทรศัพท์ ทั้งในท้องถิ่นและโทรศัพท์ทางไกล และมีการกำหนดอัตราโทรศัพท์ไว้ชัดเจนนักศึกษาหอพักได้รับความสะดวกในการใช้โทรศัพท์ได้ตลอดเวลา การใช้งานพาหนะในหอพัก นักศึกษาหอพักจะได้รับการขอร้องไม่ให้นำยานพาหนะใด ๆ เข้ามาในบริเวณหอพักเนื่องจากมีรถบัสประจำท้องถิ่นอย่างเพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา และบริการฟรีสำหรับนักศึกษาที่มี I-Carding หากนักศึกษาค้นใดมีความจำเป็นต้องใช้พาหนะเดินทาง ซึ่งอาจจะด้วยเหตุผลทางสุขภาพหรือเหตุผลทางโปรแกรมการเรียนจะต้องมีใบอนุญาตจากทางฝ่ายยานพาหนะอย่างเป็นทางการ

การเปิดหอพักในช่วงปิดภาคเรียน

หอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยอินเดียนาจะปิดบริการในช่วงปิดภาคเรียน ซึ่งจะมีกำหนดวันเวลาปิดหอพักไว้ชัดเจน เช่น ปิดตั้งแต่วันสุดท้ายของการสอบปลายภาค แต่ละหอพักจะเปิดสำหรับนักศึกษานานาชาติ หรือนักศึกษาที่ต้องทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่นับหน่วยกิตการเรียน เช่น นักศึกษาฝึกสอน หรือนักศึกษาแพทย์ฝึกหัด และหอพักไม่เปิดสำหรับนักศึกษาซึ่งหารายได้พิเศษในช่วงปิดภาคเรียน ซึ่งไม่เกี่ยวกับการทำกิจกรรมการเรียน

กฎระเบียบสำหรับแขกของนักศึกษาหอพัก

แต่ละหอพักจะมีการจัดชั่วโมงสำหรับนักศึกษาเพื่อให้แขกมาเยี่ยมเยียนด้วยการลงคะแนนเสียงจากนักศึกษาว่าจะใช้เวลาใดเป็นชั่วโมงสำหรับการอนุญาตให้แขกเข้ามาหาได้ทางมหาวิทยาลัยอนุญาตให้นักศึกษานำแขกเข้ามาในหอพักได้โดยมีเงื่อนไขต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. แขกที่มาค้างคืนในห้องพักจะต้องได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากเพื่อนร่วมหอพัก และมีจำนวนไม่เกิน 2 คน และพักอยู่ได้ไม่เกิน 3 วัน
2. แขกที่มาเยี่ยมต้องเคารพในสิทธิของเพื่อนร่วมห้องในการที่จะได้พักผ่อน นอนหลับ การเรียน และความเป็นส่วนตัวโดยอิสระโดยไม่ถูกรบกวนจากแขกของเพื่อนร่วมห้อง

3. ในขณะที่แขกอยู่ในอาคารหอพักนักศึกษาที่เป็นเจ้าบ้าน จะต้องอยู่ด้วยตลอดเวลาและ นักศึกษาหอพักทุกคนต้องรับผิดชอบในพฤติกรรมของแขกที่อยู่ในหอพัก ในกรณีที่แขกของ นักศึกษาคนใดเข้ามาพักแล้วทำให้เกิดความเสียหายทางทรัพย์สินนักศึกษาที่เป็นเจ้าบ้านต้อง รับผิดชอบ และทางมหาวิทยาลัยมีสิทธิ์จะไม่อนุญาตให้แขกที่เข้ามาก่อนกวน ทำความรบกวน หรือทำอันตรายนักศึกษาในหอพัก

จากรูปแบบการจัดหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศและต่างประเทศทำให้พบว่า การ จัดหอพักนักศึกษาที่กล่าวมาแล้วนี้มีจุดดี ผู้วิจัยเห็นว่าแนวคิดที่เหมาะสมคือการร่วมกันของ การจัดการหอพักใน 3 แบบ คือหอพักประเภทช่วยเหลือกันเอง (Cooperative housing) เป็น หอพักประเภทประหยัดที่นักศึกษาต้องช่วยกันดำเนินกิจการของหอพักเองทั้งหมด นักศึกษาจึงมี ความใกล้ชิดสนิทสนมกันมาก นักศึกษาที่พักอาศัยในหอพักประเภทนี้มักมาจากครอบครัวที่ ยากจนหรือนักศึกษาที่ต้องทำงานช่วยเหลือตนเอง ซึ่งตรงกับลักษณะโดยส่วนใหญ่ของนักศึกษา ของวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี นอกจากนี้แล้วแนวคิดการจัดหอพักเป็น “ที่พักแห่งความร่วมมือร่วมใจ” (Co-op housing) ก็มีความเหมาะสมเนื่องจากแนวคิดนี้เป็นการ จัด ที่พักภายในสถานศึกษา นักศึกษาที่พักอาศัยจะต้องร่วมมือร่วมใจประสานสามัคคีจัดการ บริหารงานกันเองภายใน ซึ่งการจัดที่พักลักษณะนี้เป็นไปสำหรับนักศึกษาที่มีรายได้น้อย ซึ่งพวก เขาจะต้องช่วยกันทำงาน นับตั้งแต่การทำความสะอาด การดูแลทั่วไป และแนวคิดการจัดที่พัก เป็นแบบ “ระบบชุมชนย่อย” (House system) การจัดที่พักลักษณะนี้ เป็นการ จัดที่พักเน้นการ สร้างชุมชนหรือกลุ่มย่อย ๆ ภายในอาคารที่พักที่มีอยู่แล้ว โดยอาจจะแบ่งเป็นหน่วยย่อย และ กลุ่มนี้สามารถเปลี่ยนและสร้างขึ้นใหม่ได้ทุกภาคเรียน ซึ่งเมื่อมีการออกฝึกงานภาคสนามของ นักศึกษาในวิทยาลัยกลุ่มสามารถปรับเปลี่ยนขึ้นมาดูแลหรือจัดการในสามารถเกิดความต่อเนื่องกัน ได้ในการดูแลหอพักนักศึกษา

2.7 ทฤษฎีการมีส่วนร่วมในรูปแบบการวิจัย PAR

ความจริงการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ไม่ใช่ของใหม่ที่เพิ่งเกิดขึ้นนักวิชาการและ นักพัฒนาได้พยายามสังเคราะห์ปัญหาและศักยภาพของงานวิจัยส่วนหนึ่งและงานพัฒนาอีกส่วน หนึ่ง แล้วพยายามเชื่อมโยงสาระสำคัญของการพัฒนาและการวิจัย ออกมาเป็นการวิจัยแบบมีส่วน ร่วม หรือการวิจัยและพัฒนา (R & D - Research and Development) ในเบื้องต้น PAR จึงเป็นการ วิจัยและพัฒนาแบบหนึ่งที่ทำกับชุมชนและมีการเชื่อมโยงส่วนที่เป็นวิจัย (Research) และ ส่วนที่ เป็นการพัฒนา (หรือแก้ปัญหา) (Development) เข้าด้วยกัน ที่ผ่านมานแนวคิดการพัฒนาแบบมีส่วน ร่วมของประชาชน (Participatory) เป็นที่ยอมรับและกลายเป็นเงื่อนไขที่จำเป็น ในขณะเดียวกันมี ข้อเรียกร้ององค์ความรู้จากการวิจัยเชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติมากขึ้น จึงได้มีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

(Action Research) ที่พยายามมุ่งหาความรู้ภาคปฏิบัติ โดยบทบาทหลักยังเป็นของนักวิจัย แต่อย่างไรก็ตามงานวิจัยเชิงปฏิบัติการยังมีปัญหา กล่าวคือ นักวิจัยส่วนใหญ่ทำวิจัยเชิงประยุกต์ พอได้ข้อสรุปนักวิจัยก็จะกล่าวอ้างว่างานวิจัยของตนเองเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการยิ่งไปกว่านั้นแนวทางวิจัยเชิงปฏิบัติการ(Action Research) เป็นยุทธวิธีที่ใช้วิธีทางวิทยาศาสตร์แก้ปัญหาทางการปฏิบัติในการเข้าถึงความรู้และทฤษฎี ดังนั้น การวิจัยแบบนี้จึงนำไปสู่ทางตันของ “เป้าหมาย” (Goal) และ “การริเริ่ม” (Initiative) ซึ่งพิจารณาได้จากการที่ความรู้ทางวิทยาศาสตร์มีความเข้มข้น แข็งทื่อ (Scientific Rigor) ดายตัวไม่ยืดหยุ่น และการแก้ปัญหาโดยวิธีทางวิทยาศาสตร์นั้น มักจะนำไปสู่การเกิดปัญหาตามมามีอีกปัญหาหนึ่งเสมอ การแก้ปัญหานี้จึงต้องอาศัยบุคคลที่อยู่กับปัญหาเข้าไปเป็นผู้ร่วม เพื่อการพัฒนา (Participant) ในกระบวนการของการวิจัยเชิงปฏิบัติ ภายหลังจึงมีการปรับปรุงวิธีการวิจัยรูปแบบใหม่ ซึ่งเรียกการวิจัยแบบนี้ว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research for Development) ได้เริ่มมีบทบาทที่สำคัญมากขึ้น การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม คือ กระบวนการที่ผู้คนจำนวนหนึ่งในองค์กรหรือชุมชน เข้ามาร่วมศึกษาปัญหาโดยกระทำการร่วมกันกับนักวิจัย ผ่านกระบวนการวิจัย ตั้งแต่ต้นจนกระทั่งเสร็จสิ้นการเสนอผลและการอภิปรายผลการวิจัย เป็นการเริ่มต้นของผู้คนที่อยู่กับปัญหา (Problems People) ค้นหาปัญหาที่ตัวเองมีอยู่ร่วมกับนักวิชาการ จึงเป็นกระบวนการที่ผู้คนในองค์กร หรือชุมชนมิใช่ผู้ถูกระทำ แต่เป็นผู้กระทำการที่มีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นและมีอำนาจร่วมกันในการวิจัย นักวิชาการบางกลุ่มที่ผลักดันการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เชื่อในปรัชญาว่าชาวบ้านเป็นผู้ที่อยู่กับข้อมูล อยู่กับความจริง เป็นผู้ที่ดีเท่ากับผู้วิจัยหรืออาจจะมากกว่าด้วยซ้ำไป และการเลือกปฏิบัติการใดๆ ก็ตามที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต ปัญหาของการวิจัยจึงต้องเริ่มจากชาวบ้านด้วย ไม่ใช่จากสมมติฐานของผู้วิจัยหรือนักพัฒนาแต่ฝ่ายเดียวและเห็นว่าผู้ที่เกี่ยวข้องฝ่ายต่างๆ ทั้งชาวบ้าน นักวิจัย และนักพัฒนาควรมีบทบาทในการร่วมกำหนดปัญหาและเลือกแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาบทบาทของทั้งสามฝ่าย ต่างมีความเท่าเทียมกัน จะเห็นได้ว่าการศึกษาวิจัยลักษณะนี้ เป็นการเรียนรู้ผสมผสานระหว่างความรู้เชิงทฤษฎีและระเบียบวิธีการวิจัย เป้าหมาย และ วัตถุประสงค์ ของนักพัฒนารวมทั้งความต้องการกับความรอบรู้ของชาวบ้าน เน้นหลักการ 4 ร่วมคือร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติและร่วมรับประโยชน์หรือร่วมรับผิดชอบ โดยมีกระบวนการที่สำคัญอยู่ 4 ขั้นตอนคือ 1. สร้างความสัมพันธ์แบบหุ้นส่วนระหว่างนักวิจัย นักพัฒนาและแกนนำชุมชน 2. การคิดวิเคราะห์ปัญหาแบบมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal) 3.การวางแผนปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Planning for Action) 3. การปฏิบัติและถอดประสบการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Evaluation)

สรุปแล้วการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมคือกระบวนการที่ผู้คนจำนวนหนึ่งในองค์กรหรือชุมชน เข้ามาร่วมศึกษาปัญหาโดยกระทำการร่วมกันกับนักวิจัย ผ่านกระบวนการวิจัย ตั้งแต่

ต้นจนกระทั่งเสร็จสิ้นการเสนอผลและการอภิปรายผลการวิจัย เป็นการเริ่มต้นของผู้คนที่อยู่กับปัญหาค้นหาปัญหาที่ตนเองมีอยู่ร่วมกับนักวิชาการ จึงเป็นกระบวนการที่ผู้คนในองค์กร หรือชุมชน มีใช้ผู้ถูกกระทำ แต่เป็นผู้กระทำการที่มีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นและมีอำนาจร่วมกันในการวิจัย

2.8 แนวคิดการมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษา

การมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษา หมายถึง ปริมาณของร่างกายและแรงใจที่นิสิต นักศึกษาอุทิศให้แก่การหาประสบการณ์ทางวิชาการ นิสิตนักศึกษาที่มีส่วนร่วมมาก ได้แก่ นิสิต นักศึกษาต่าง ๆ อย่างจริงจังและมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และนิสิตนักศึกษาคนอื่น ๆ มากในทาง กลับกันนิสิตนักศึกษาที่ไม่มีส่วนร่วมอาจไม่สนใจการเรียน ใช้เวลาอยู่ในมหาวิทยาลัยน้อย ไม่ทำ กิจกรรมนอกหลักสูตรต่าง ๆ และมีการติดต่อกับอาจารย์และนิสิตนักศึกษาอื่น ๆ น้อย

แนวคิดการมีส่วนร่วมของนิสิตศึกษานั้น ประกอบด้วยสาระสำคัญ 5 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วม หมายถึง การใช้ร่างกายแรงใจ เข้าไปสัมพันธ์กับ “สิ่งต่าง ๆ” สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้อาจเป็นสิ่งที่ทั่ว ๆ ไป (เช่น ประสบการณ์ในการเป็นนิสิตนักศึกษา) หรือสิ่งที่ เฉพาะเจาะจงก็ได้ (เช่น การเตรียมสอบวิชาใดวิชาหนึ่ง)

2. ไม่ว่า “สิ่งต่าง ๆ” ที่เข้าไปมีส่วนร่วมนั้นจะเป็นอะไรก็ตาม การมีส่วนร่วมจะเกิดขึ้น ในลักษณะที่ต่างกัน นิสิตนักศึกษาแต่ละคนมีส่วนร่วมในสิ่งใดสิ่งหนึ่งในปริมาณที่แตกต่างกัน และนิสิตนักศึกษาคนหนึ่งคนเดียวก็มีส่วนร่วมเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ กัน ในเวลาที่แตกต่างกัน

3. การมีส่วนร่วมนั้นมีทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การมีส่วนร่วมในเชิงปริมาณของ นิสิตนักศึกษาอาจวัดได้ว่า นิสิตนักศึกษาใช้เวลากี่ชั่วโมงในการเรียน เป็นต้น ส่วนในเชิงคุณภาพ อาจวัดในแง่ที่ว่า นิสิตศึกษาทบทวนและเข้าใจงานที่ได้รับมอบหมายให้อ่านหรือไม่ หรือเพียงแค่ จ้องที่หนังสือแต่ไม่ฟังกลางวัน เป็นต้น

4. การพัฒนาการเรียนรู้ และ บุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษาที่เกิดจากโปรแกรม การศึกษานั้นเป็นส่วนสำคัญโดยตรงกับปริมาณและคุณภาพของการมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษาใน โปรแกรมการศึกษานั้น

5. ประสิทธิภาพของนโยบายหรือการปฏิบัติการใด ๆ ทางการศึกษานั้น เกี่ยวข้องโดยตรง กับความสามารถของนโยบายและการปฏิบัตินั้น ๆ ในการที่จะเพิ่มการมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษา

นโยบายและการปฏิบัติการของมหาวิทยาลัยทุก ๆ อย่าง ตลอดจนถึงนโยบายด้านที่ไม่ เกี่ยวกับวิชาการ เช่นการจัดสรรอาคารสถานที่ จำนวนและประเภทของกิจกรรมนอกหลักสูตรต่าง ๆ รวมทั้งกฎเกณฑ์ในการเข้าร่วม ค่าใช้จ่ายสำหรับกิจกรรมทางวัฒนธรรม สิ่งอำนวยความสะดวก ทางนันทนาการ เป็นต้น สามารถมีผลกระทบต่อการใช้เวลาและพลังงานของนิสิตนักศึกษาได้

7. อาคารโรงฟัดดู	จำนวน	1	หลัง
8. โรงจอดรถ	จำนวน	1	หลัง
9. บ้านพักข้าราชการ ระดับ 7(1 ครอบครัว)	จำนวน	1	หลัง
10. บ้านพักข้าราชการ ระดับ 6(5 ครอบครัว)	จำนวน	2	หลัง
11. บ้านพักข้าราชการ ระดับ 3-4(10 ครอบครัว)	จำนวน	1	หลัง
12. บ้านพักข้าราชการ ระดับ 1-2(6 ครอบครัว)	จำนวน	1	หลัง
13. บ้านพักคนงาน (5 ครอบครัว)	จำนวน	1	หลัง
14. ทางเดินเชื่อมคอนกรีตพร้อมหลังคา	จำนวน	1	หลัง
15. รั้ว ประตูเหล็ก ป้ายชื่อวิทยาลัย เสาธงชาติ			
16. ระบบประปาภายนอก			
17. ระบบไฟฟ้าภายนอก			
18. ระบบบำบัดน้ำเสีย และท่อน้ำทิ้ง			

สภาพหอพักนักศึกษา

ปีการศึกษา 2539 รับนักเรียนรุ่นแรกในหลักสูตรประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร (สาธารณสุขชุมชน) ชั้นปีที่ 1 จำนวน 52 คน และรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร(สาธารณสุขชุมชน) ชั้นปีที่ 2 จากวิทยาลัยสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น จำนวน 50 คน มาเรียนแต่วิทยาลัยฯ ยังไม่มีหอพักให้กับนักศึกษา การแก้ปัญหาได้ปรับปรุงอาคารคอนกรีตจำนวน 2 หลังคือบ้านพักข้าราชการระดับ 1-2 ให้เป็นที่พักนักศึกษา 10 ห้องพักห้องละ 4 คน ให้ชื่อหอพักว่าปทุมรัตน์ และ ปรับปรุงบ้านพักคนงานให้เป็นที่พักนักศึกษาอีก 10 ห้องพักห้องละ 4 คนให้ชื่อหอพักว่าปทุมมา รวมจุได้ 80 คน ส่วนที่เหลือจึงให้ไปพักที่หอประชุมของวิทยาลัย

ปลายปี พ.ศ. 2539 วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานีได้งบประมาณสนับสนุนให้ก่อสร้างหอพักหญิงขึ้นหนึ่งหลัง มูลค่า 25 ล้านบาท มีจำนวน 5 ชั้นมีห้องพักชั้นละ 10 ห้องให้นักศึกษาพักห้องละ 4 คน ให้ชื่อหอพักว่าปทุมวดี

ปัจจุบัน วิทยาลัยฯ ยังไม่ได้รับงบประมาณให้ก่อสร้างหอพักเพิ่มเติม มีการเปิดสอนนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร จำนวน 3 สาขา คือ สาขาสาธารณสุขชุมชน สาขาทันตสาธารณสุข และ สาขาเทคนิคเภสัชกรรม มีนักเรียนชาย 72 คน และนักเรียนหญิง 248 คน ที่พักโดยภาพรวมพบว่า หอพักไม่สะอาดไม่มีการจัดบริเวณให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่มีการรักษาระเบียบของหอพัก และหอพักมีการชำรุดได้รับแจ้งเรื่องการซ่อมแซมในหลายรายการ ทั้งในส่วนของห้องน้ำหรือภายในห้องนอนนักศึกษา จากทั้ง 3 สาเหตุหลักที่พบทำให้ทราบว่า

ที่เกิดขึ้นต่าง ๆ นี้ขึ้น เพราะขาดการดูแลเอาใจใส่และขาดการวางแผนร่วมกันของนักศึกษาและวิทยาลัยฯ

โดยสรุปแล้วพบว่าวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี เริ่มดำเนินการก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2537 เปิดดำเนินการปี 2538 อาคารที่ก่อสร้างในระยะแรกจะยังไม่มีความเป็นหอพักสำหรับนักศึกษา วิทยาลัยได้ปรับปรุงในส่วนของบ้านพักข้าราชการระดับ 1-2 และ ปรับปรุงบ้านพักคนงานให้เป็นที่พักนักศึกษาชาย ปลายปี พ.ศ.2539จึงมีงบประมาณสนับสนุนให้ก่อสร้างหอพักหญิง ปัจจุบันมีการใช้งานเป็นเวลา 11 ปีหอพักชำรุดและต้องการการวางแผนเพื่อการพัฒนา

2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหอพักนักศึกษา

ประเทือง เกาจี (2517 : 42) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของนิสิต นักศึกษาที่อยู่ประจำหอพักของวิทยาลัยวิชาการศึกษาในส่วนภูมิภาค พบว่า นิสิต นักศึกษามีส่วนร่วมในการเลือกอาจารย์ผู้ปกครองและการวางระเบียบของหอพัก นิสิต นักศึกษามักจะประสบปัญหาด้านความสัมพันธ์กับอาจารย์ผู้ปกครองหอพัก ในระดับปานกลางด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพรจันทร์ ล่องสกุล (2529 : 78) ได้ทำวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตามการรับรู้ของผู้บริหาร นิสิตหอพักเก่าและนิสิตหอพักปัจจุบัน พบว่า นิสิตหอพักเก่ารับรู้ว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารหอพักของนิสิต และความเหมาะสมของการแต่งตั้งอนุสาสก์ประจำหอพักเป็นปัญหาระดับค่อนข้างมาก

วิไลวัจส์ ฤกษ์ขณะฤดี และ สำเริง จันทรสวรรค์ (2525 : 78) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัญหาสุขภาพจิต และความต้องการด้านสวัสดิการหอพักของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า นักศึกษาที่เป็นรุ่นน้อง จะให้ความเชื่อถือกรรมการหอพักที่เป็นนักศึกษารุ่นพี่มากกว่าเพื่อนรุ่นเดียวกันเป็นผู้ที่มีหน้าที่ปกครองและนักศึกษบางรายมีทัศนคติต่ออาจารย์ที่ปรึกษาหอพักว่า ควบคุมบังคับบัญชานักศึกษา มากกว่าที่จะเป็นปกป้องให้ความอบอุ่นใจและจากการวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางพัฒนาหอพักนักศึกษา ในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ของ นิภา วงษ์พิพัฒน์พงษ์ (2531 : บทคัดย่อ) พบว่า นโยบายการจัดหอพักนิสิต นักศึกษา จัดเพื่อเป็นสวัสดิการและพัฒนา นิสิต นักศึกษาในด้านต่าง ๆ ให้แก่นิสิต นักศึกษาต่างจังหวัด และในด้านการบริหารงานตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา พบว่าอยู่ในระดับปานกลางและได้เสนอแนะว่าควรปรับปรุงสภาพหอพักให้ดีขึ้นบุคลากรประจำหอพักและให้นักศึกษามีโอกาสบริหารหอพักอย่างเต็มที่

การจัดหอพักนิสิต นักศึกษา แพ็ควูด (ศรีรัตน์ จันทรสมวงศ์ 2530 : 22 ,อ้างจากPackwood 1977 : 57) กล่าวถึงการจัดหอพักแบบศูนย์ศึกษาและอาศัย (Living Learning Center) พบว่า โดยส่วนรวมนิสิต นักศึกษาที่พักในหอพักลักษณะนี้มีความพอใจและเห็นว่าการจัดหอพักลักษณะดังกล่าว มีบรรยากาศแห่งความเป็นมิตร บรรยากาศทางวิชาการ เครื่องอำนวยความสะดวก

โอกาสทางการศึกษา และกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นสิ่งที่ดีและมีคุณค่ามากกว่าหอพักที่ไม่ได้จัดตามแนวคิดดังกล่าว การจัดกลุ่มนิสิต นักศึกษาเข้าพักในหอพักนั้น พบว่า การจัดกลุ่มนิสิต นักศึกษาที่มีความสนใจเหมือนกันให้อยู่ด้วยกัน จะมีผลทางบวกต่อผลการเรียนโดยเฉพาะนิสิต นักศึกษาที่มีความสามารถสูง เมื่อมารวมกันจะประสบผลสำเร็จทางการเรียนดียิ่งขึ้น และพึงพอใจกับการจัดแบบนี้มากกว่าที่จะจัดแบบสุ่มตัวอย่าง

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2527 : 54) ได้ทำการวิจัย เรื่อง นิสิต นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิต นักศึกษาที่เรียนในมหาวิทยาลัย 10 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่นิสิต นักศึกษาจะเข้าร่วมมากที่สุด คือ กิจกรรมวิชาการ และกิจกรรมที่นิสิต นักศึกษา เข้าร่วมน้อยที่สุด คือ การสอนเด่นร่ำ ส่วนกิจกรรมด้านสังคม นิสิต นักศึกษา มีความเห็นว่า ควรเรียนรู้มารยาทในสังคมมากที่สุด และนิสิต นักศึกษา มีความเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนิสิต นักศึกษาว่า ทำให้พัฒนาความคิดและมีเหตุผลมากขึ้น ทำให้พัฒนาบุคลิกภาพ มีความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ ส่วนผลที่ได้จากการสัมภาษณ์พบว่า กิจกรรมด้านวิชาการจะช่วยพัฒนาสติปัญญา และเป็นประโยชน์ต่อตนเองมากที่สุด กิจกรรมสู่ชุมชนและค่ายอาสาสมัครจะช่วยพัฒนาส่งเสริมด้าน บุคลิกภาพและพัฒนาความเป็นผู้ใหญ่ กิจกรรมด้านพุทธศาสนาและประเพณี จะช่วยพัฒนาทักษะ ทางสังคม มีคุณธรรมและความประพฤติดีขึ้น และกิจกรรมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย พุทธ ศาสน์ประเพณีและดนตรีไทย จะช่วยส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย ให้ตระหนักในความเป็นไทย มีความจงรักภักดีต่อประเทศชาติมากยิ่งขึ้น

อำพร เกษก้อง (2534 : บทคัดย่อ) พบว่า จากที่มีการมุ่งศึกษารูปแบบการบริหารงาน หอพักนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ รูปแบบการบริหารงานหอพักนักศึกษาทางด้านปรัชญาคือ การเพิ่มพูนปัญญา พัฒนาอารมณ์ มุ่งเสริมสร้าง ความรู้ความสามารถ กล้าแสดงความคิดเห็น มีคุณธรรมจริยธรรมและวัตถุประสงค์ ประเภทของ หอพักนักศึกษา แบ่งเป็นหอพักชายและหอพักหญิงตั้งอยู่ในหรือนอกมหาวิทยาลัยบริเวณใกล้เคียง กัน ลักษณะการจัดหอพัก ให้นักศึกษาทุกคนได้รับสิทธิเข้าอยู่หอพักตามหลักเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัย กำหนด จัดหอพักให้เป็นศูนย์ศึกษาและอาศัย คุณลักษณะที่ควรได้รับการพัฒนาได้แก่ ความมีมนุษยสัมพันธ์ มีความรับผิดชอบ ความมีระเบียบ ความมีคุณธรรมจริยธรรมและมีความคิด สร้างสรรค์ ระบบการบริหารงาน ให้มีสำนักงานหอพักมหาวิทยาลัย และสำนักงานย่อยประจำ หอพักแต่ละอาคาร โดยมีเจ้าหน้าที่ประจำหอพัก การดำเนินงาน ประกอบด้วย การวางแผน การจัด หน่วยงาน การจัดบุคลากร การวินิจฉัยสั่งการ การประสานงาน การรายงานผลการปฏิบัติงานและ งบประมาณ อาคารสถานที่และการจัดบริการสวัสดิการของหอพักนักศึกษา อาคารหอพักมีจำนวน หลายชั้นให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา มีเครื่องอำนวยความสะดวกและมีสภาพแวดล้อมที่

เหมาะสม กิจกรรมในหอพักประกอบด้วยกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ บำเพ็ญประโยชน์ ศิลปวัฒนธรรมและวิชาการที่มีคุณค่าต่อการดำเนินชีวิต

รวีภา วงศ์บุษยรัตน์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจ ของนักศึกษาต่อการให้บริการหอพักนักศึกษาของคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า นักศึกษาเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 93.4) ต้องการให้มีบริการระบบทำน้ำอุ่นในห้องอาบน้ำและต้องการให้มีโทรศัพท์ในห้องพัก สำหรับเฟอร์นิเจอร์ในห้องพักที่นักศึกษาต้องการเพิ่มเติม คือ ชั้นวางหนังสือ พูกที่นอน และราวตากผ้า ส่วนบริการภายในหอพักที่นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการเพิ่มเติมคือ ร้านขายของชำ มินิมาร์ท รองลงมาคือ ร้านอาหาร และบริการถ่ายเอกสาร สำหรับปัญหาในการพักอาศัยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีการขโมยสิ่งของในหอพัก ส่วนปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ นักศึกษาส่งเสียงดังในหอพัก ที่จอครดไม่สะดวกและพอเพียง อุปสรรคอำนวยความสะดวกในหอพักเก่า ชำรุด นักศึกษาใช้น้ำ - ไฟ ห้องน้ำไม่สะอาด ภายในห้องพักอากาศร้อนไม่ถ่ายเท ระบบรักษาความปลอดภัยไม่ดีพอ และนักศึกษาดื่มเหล้า หรือของมีเมาในหอพัก

นพมาศ ธนอมสิน (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิถีชีวิตของนิสิตหญิงในหอพักนักศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า วิถีชีวิตที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านร่างกาย นิสิตหอพักหญิงส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบของหอพักได้อย่างเคร่งครัด แต่ก็ยังมีนิสิตหญิงบางส่วนที่ยังฝ่าฝืนกฎระเบียบของหอพัก เช่น การลักลอบนำเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ไม่ได้รับอนุญาตเข้ามาใช้ในหอพัก การลักลอบเล่นการพนันและการลักลอบนำบุคคลภายนอกเข้ามาพักในหอพัก ด้านสภาพแวดล้อมของหอพักทั้งภายในและภายนอกเก่าทรุดโทรม อีกทั้งเครื่องอำนวยความสะดวกภายในหอพักมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของนิสิต เช่น โทรศัพท์ โทรทัศน์และเครื่องทำน้ำดื่มร้อน-เย็น

Sunstrom (1992 : 79) ศึกษาเรื่อง รูปแบบหอพักที่ดีของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยศึกษาถึงโครงการในการบริการที่ดี ที่สามารถสร้างความพึงพอใจและเป็นความต้องการของนิสิต นักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มประชากรที่ศึกษาออกเป็นกลุ่ม เพศ อายุ เชื้อชาติ ระดับการศึกษา สภาพทางเศรษฐกิจและที่ตั้งของหอพัก งานวิจัยนี้ศึกษารายละเอียดในเรื่องของสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในหอพัก ราคาเฟอร์นิเจอร์ในห้องพัก ที่จอครด รวมถึงเรื่องของสันทนาการต่าง ๆ ที่จะต้องจัดให้มีขึ้น สำหรับนิสิต นักศึกษาในระดับอุดมศึกษา นอกจากนั้นยังเกี่ยวข้องกับ พื้นที่ที่จะต้องจัดให้เพื่อการศึกษา รวมถึงการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ผลการวิจัยนี้เสนอแนวทางที่เหมาะสมของลักษณะการบริการหอพักสำหรับนิสิต นักศึกษาที่ยังไม่ได้แต่งงาน ควรประกอบด้วยห้องนอนสองห้องนอน มีห้องน้ำในตัวสามารถเลือกเพื่อนร่วมห้องพักได้ เป็นเพศเดียวกัน มีสถานที่สำหรับการพักผ่อน สันทนาการ มีเครื่องล้างจาน มีเครื่องคอมพิวเตอร์ ห้องศึกษาเรียนรู้

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวสรุปได้ว่า งานวิจัยที่ศึกษาเป็นงานวิจัยเชิงสำรวจและงานวิจัยเชิงคุณภาพที่เน้นให้เข้าใจความเป็นจริงที่เป็นอยู่ แต่งานวิจัยที่ผู้วิจัยและทีมกำลังจะดำเนินการเป็นงานวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมซึ่งผลดีที่จะเกิดขึ้นคือจะเกิดการประสานงานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของนักวิจัย (อาจารย์ที่เป็นนักวิจัย) นักพัฒนา(อาจารย์หรือผู้ที่รับผิดชอบในงานด้านพัฒนาหอพักนักศึกษา) และผู้ที่อยู่กับปัญหา (นักศึกษาที่พักในหอพักของวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี) โดยมุ่งเน้นให้มีการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบหรือร่วมรับผลประโยชน์ร่วมกันของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย กระบวนการพัฒนาหอพักนักศึกษาอย่างมีส่วนร่วม กรณีศึกษา: วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) เพื่อศึกษาปัจจัยในการพัฒนาที่ทำให้การพัฒนาหอพักนักศึกษา วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ที่ผ่านมาไม่ประสบความสำเร็จ ศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลหอพักนักศึกษา ศึกษากระบวนการพัฒนาหอพักนักศึกษาและศึกษาการสร้างจิตสำนึกของนักศึกษาในการพัฒนาหอพักนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

พื้นที่เป้าหมาย

หอพักนักศึกษาประกอบด้วยหอพัก 3 หลัง คือ หอพักชายปทุมรัตน์ หอพักชายปทุมมา และหอพักหญิงปทุมวดี ของวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ตำบลเมืองศรีไค อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

กลุ่มเป้าหมาย

1. กลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ ปีที่ 2 หลักสูตรประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร สาขาสาธารณสุขชุมชน สาขาทันตสาธารณสุขและสาขาเทคนิคเภสัชกรรม ปีการศึกษา 2549 ของวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี 253 คน
2. กลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ ปีที่ 2 หลักสูตรประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร สาขาสาธารณสุขชุมชน สาขาทันตสาธารณสุขและสาขาเทคนิคเภสัชกรรม ปีการศึกษา 2550 ของวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี 284 คน
3. กลุ่มช่างซ่อมบำรุง 1 คน
4. กลุ่มแม่บ้าน - 1 คน
5. กลุ่มคณะกรรมการหอพักนักศึกษา 20 คน
6. กลุ่มคณะกรรมการสโมสรนักศึกษา 15 คน
7. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลประจำบ้านศรีไค 1 คน
8. ตำรวจประจำสถานีตำรวจย่อยตำบลเมืองศรีไค 1 คน
9. นักวิจัยและผู้ช่วยนักวิจัยประกอบด้วย

9.1 รองผู้อำนวยการวิทยาลัย	1 คน
9.2 อาจารย์ที่รับผิดชอบดูแลงานกิจการนักศึกษา	1 คน
9.3 อาจารย์ที่รับผิดชอบดูแลงานพัสดุวิทยาลัย	1 คน
9.4 อาจารย์ที่รับผิดชอบการเรียนการสอนและ เคยมีประสบการณ์ในงานกิจการนักศึกษา	2 คน
9.5 ตัวแทนนักศึกษาจากทุกหลักสูตรที่สมัครใจ ร่วมเป็นผู้ช่วยนักวิจัย	34 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะเตรียมการ

1. พบปะพูดคุยกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหอพักนักศึกษาเช่น ตัวแทนนักศึกษา แม่บ้านทำความสะอาด ช่างของวิทยาลัย อาจารย์ที่รับผิดชอบงานพัสดุและอาจารย์ที่ดูแลงานด้านกิจการนักศึกษาเพื่อทำความเข้าใจเบื้องต้นกับสภาพหอพักที่เป็นอยู่ของวิทยาลัยพบว่าทุกฝ่ายมีข้อมูลปัญหามากมายและอยากจะแก้ไขเรื่องเกี่ยวกับหอพักนักศึกษาแต่ยังไม่รู้ว่าจะต้องทำอย่างไร ซึ่งตรงกับแนวทางหรือหลักการสำคัญในการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ที่ต้องการให้ผู้ที่อยู่กับปัญหาในชุมชนเป็นผู้มีบทบาทหลักในการวิเคราะห์ปัญหา หาสาเหตุแห่งปัญหา ค้นหาทางแก้ที่ปฏิบัติได้และแก้ปัญหาได้จริง โดยใช้ศักยภาพทั้งภายในและภายนอกชุมชนมาใช้แก้ปัญหาแบบทำไปเรียนรู้ไป โดยมีนักวิชาการและนักพัฒนาเป็นเพียงผู้มีบทบาทในการช่วยสร้างกระบวนการนี้ขึ้น
2. ประชุมคัดเลือกอาสาสมัครในการดำเนินการเป็นนักวิจัยและผู้ช่วยนักวิจัยเพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วม
3. ประชุมทีมนักวิจัยและผู้ช่วยนักวิจัยเตรียมความพร้อมเพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปในแนวทางที่เข้าใจร่วมกัน
4. จัดเวทีประชาคมวิทยาลัยเพื่อชี้แจงแนวทางของโครงการและคัดเลือกอาสาสมัครเพิ่มเติม
5. จัดประชุมคณะทำงานและอาสาสมัครเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจด้านการกำหนดแนวทางคำถามการวิจัยและเทคนิคการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลในการค้นหาปัญหาสาเหตุ แนวทางการแก้ปัญหาหอพักนักศึกษา

ระยะปฏิบัติการ

1. ศึกษาสภาพหรือบริบทที่เกี่ยวข้องกับหอพักนักศึกษา เก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
2. คณะทำงานประชุมพูดคุยกันถึงผลสรุปของข้อมูลตลอดจนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ประสบการณ์

3. นำเสนอข้อมูลต่อที่ประชุมนักศึกษาเพื่อเป็นการคืนข้อมูลให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนในการรับรู้ เรียนรู้ปัญหาหรือความต้องการในการพัฒนาหอพักและ ตรวจสอบเพื่อเป็นการสอบข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้

4. วางแผนแก้ปัญหาและพัฒนาาร่วมกันของทีมนักวิจัยกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหอพักนักศึกษา

5. จัดทำรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินการ โครงการวิจัย

6. ทดลองปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนด

7. สรุปผลการดำเนินการและประชาสัมพันธ์ผลงานต่อที่ประชุมนักศึกษาโดยเรียนเชิญ คณะอาจารย์ภายในวิทยาลัยและคณบดีนักวิจัยของ สกว.ร่วมให้กำลังใจ

8. สรุปและประเมินผลการศึกษาวิจัย

9. ศึกษางานเกี่ยวกับการจัดการหอพักนักศึกษาและการส่งมอบงานการดูแลหอพักนักศึกษาจากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง

10. ส่งมอบงานการพัฒนาหอพักนักศึกษาจากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง

11. เขียนรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์และเผยแพร่

เครื่องมือและวิธีการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลใช้แบบสัมภาษณ์ที่ทีมวิจัยพัฒนาจากแบบสัมภาษณ์งานวิจัย 2 เรื่องคือ รูปแบบของหอพักนักศึกษาสำหรับมหาวิทยาลัยในประเทศไทย โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์มนตรี แยมกลีกร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และรูปแบบและกลยุทธ์การจัดการหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งเป็นงานวิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดย อรพรรณ ธรรมพิทักษ์ การจัดทำแบบสัมภาษณ์ได้เน้นในประเด็นต่างๆจากคำถามและวัตถุประสงค์งานวิจัย เมื่อจัดทำแบบสัมภาษณ์เสร็จได้ประสานให้ อาจารย์กาญจนา ทองทั่ว ซึ่งเป็นหัวหน้าโครงการวิจัยเสริมสร้างศักยภาพนักวิชาการเป็นนักวิจัยแบบ PAR เพื่อพัฒนาท้องถิ่น ช่วยตรวจสอบก่อนนำไปใช้สัมภาษณ์ในกลุ่มเป้าหมาย แนวคำถามที่ได้ประกอบด้วยส่วนประกอบ 8 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพในอดีตจนถึงปัจจุบันของหอพักวิทยาลัยฯ

ส่วนที่ 4 ด้านความพึงพอใจในการอยู่ภายในหอพักวิทยาลัยฯ

ส่วนที่ 5 การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการพัฒนาหอพัก

ส่วนที่ 6 บทบาทหน้าที่ขององค์กรนักศึกษาที่มีต่อการพัฒนาหอพักนักศึกษา

ส่วนที่ 7 ปัญหา และผลกระทบที่เกิดขึ้นในหอพักนักศึกษา

ส่วนที่ 8 ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานเกี่ยวกับหอพัก

วิธีการเก็บข้อมูล

1. ประชุมทีมวิจัยและผู้ช่วยนักวิจัยเพื่อทำความเข้าใจในแบบสัมภาษณ์
2. จัดทีมสัมภาษณ์ออกเป็น 4 ทีมในแต่ละทีมประกอบด้วยอาจารย์ที่เป็นนักวิจัยอย่างน้อย 1 คนและผู้ช่วยนักวิจัยที่เป็นนักศึกษาอีก 3 – 5 คน
3. ประสานงานกับผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อติดต่อกันนัดหมายผู้ที่จะให้สัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ
4. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลาและสถานที่ที่ได้ติดต่อกันนัดหมาย
5. หลังจากเก็บข้อมูลเสร็จผู้วิจัยแต่ละทีมประชุมสรุปสิ่งที่ได้เพื่อประเมินสิ่งที่ได้เมื่อพบส่วนขาดของข้อมูลก็ให้ทีมดังกล่าวไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติม จนได้ข้อมูลที่อึด仗ตามความเป็นจริงที่ต้องการ

การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

1. การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) คือการพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ วิธีตรวจสอบคือการสอบแหล่งข้อมูลแหล่งที่มาที่จะพิจารณาการตรวจสอบได้แก่ แหล่งเวลา แหล่งสถานที่ และแหล่งบุคคล แหล่งเวลาหมายถึง ถ้ามีข้อมูลต่างเวลากันจะเหมือนกันหรือไม่ ตรวจสอบข้อมูลเวลาเช้า บ่ายและเวลาอื่นด้วย แหล่งสถานที่หมายถึง ถ้าข้อมูลต่างสถานที่กันจะเหมือนกัน หรือไม่ เช่น ทีมวิจัยที่ผ่านการอบรมร่วมกันดีแล้วนำแบบสอบถามไปสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นการต้องการพิจารณาว่า ถ้าบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไป ข้อมูลที่ได้จะเหมือนเดิมหรือไม่

2. การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigation Triangulation) คือ การตรวจสอบว่าผู้วิจัยแต่ละคนจะได้ข้อมูลต่างกันอย่างไร โดยเปลี่ยนตัวผู้สังเกตแทนที่จะใช้ผู้วิจัยคนเดียวกันสังเกตโดยตลอด ในกรณีที่ไม่น่าไว้วางใจในคุณภาพของผู้รวบรวมข้อมูลสนาม ควรเปลี่ยนตัวผู้วิจัยให้มีหลายคน ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ให้นักวิจัยในทีมร่วมประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านข้อมูลที่ทั้งเก็บจากแบบสอบถามและจากการสังเกตแล้วแต่ละคนบันทึกเพื่อตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากกรวิจัย

3. การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) คือ การใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ กันเพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน เช่น ใช้วิธีการสังเกตควบคู่กับการซักถามพร้อมกันนั้นก็ศึกษาข้อมูลจากแหล่งเอกสารอื่นประกอบ

การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จาก แบบสัมภาษณ์ พูดแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการจากการร่วมปฏิบัติงานในพื้นที่ อุปกรณ์ภาคสนาม เช่น เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูป การสังเกต การประชุมกลุ่มและการสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันของทีมนักวิจัย กับนักศึกษาตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยพิจารณาจัดกลุ่มข้อมูลที่เป็นคำพูดของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งจะมีการสรุปผลการดำเนินการทุกเดือนและผลการวิเคราะห์จะย้อนกลับสู่กระบวนการทำงาน เน้นเป้าหมายเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

บทที่ 4

ผลการศึกษาวิจัย

ในการศึกษากระบวนการพัฒนาหอพักนักศึกษาอย่างมีส่วนร่วม กรณีศึกษา : วิทยาลัยการ
สาธิตสุโขทัย จังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยได้ลำดับการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์และผลการ
ดำเนินการตามกระบวนการ นำเสนอผลการศึกษาเป็น 5 ตอน

ตอนที่ 1. บริบทเกี่ยวกับหอพักนักศึกษา

ตอนที่ 2. ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคและผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหอพัก

ตอนที่ 3. กระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหอพักนักศึกษา

ตอนที่ 4. จิตสำนึกของนักศึกษาในการพัฒนาหอพัก

ตอนที่ 5. การเรียนรู้ สิ่งที่น่าสนใจและการนำประโยชน์จากงานวิจัยไปใช้ของทีมวิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 5 ตอนดังกล่าวข้างต้นมีรายละเอียดนำเสนอ ดังนี้

ตอนที่ 1. บริบทเกี่ยวกับหอพักนักศึกษา

จากการประชุมทีมผู้วิจัยตลอดการดำเนินการวิจัยและการได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์ในวิทยาลัยการ
สาธิตสุโขทัย จังหวัดอุบลราชธานี และหน่วยงานที่อยู่พื้นที่ใกล้เคียงคือ องค์การบริหารส่วนตำบลเมือง
ศรีโค และ สถานีตำรวจตำบลเมืองศรีโค วันที่ 8 - 12 กุมภาพันธ์ 2550 ประชากรเป้าหมายที่มีความ
เกี่ยวข้องกับวิทยาลัยและการพัฒนาหอพักนักศึกษาประกอบด้วยนักศึกษาจากหอพักนักศึกษาจากทั้ง 3
หอพักของวิทยาลัย 12 คน แม่บ้านทำความสะอาด 1 คน ช่างซ่อมบำรุงของวิทยาลัย 2 คน แม่ค้าประจำ
โรงอาหารวิทยาลัย 1 คน ข้าราชการความปลอดภัย 2 คน กลุ่มแกนนำหมู่บ้าน 1 คน ตำรวจ 2 คน และ
อาจารย์ในวิทยาลัย จำนวน 1 คน จากการสัมภาษณ์กลุ่มคนงานที่เป็นแม่บ้านทำความสะอาด ช่างซ่อมบำรุง
ของวิทยาลัย และข้าราชการความปลอดภัย เป็นคนในพื้นที่ที่มีภูมิลำเนาใกล้เคียงกับวิทยาลัยซึ่งอยู่ห่างจาก
วิทยาลัยไม่เกิน 2 กิโลเมตรและปฏิบัติงานในวิทยาลัยและหอพักมานาน 10 ปีขึ้นไป นักศึกษาที่พักใน
หอพักส่วนใหญ่จะเป็นผู้หญิงร้อยละ 85.70 ภูมิลำเนาอยู่ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือคือ จังหวัด
อุบลราชธานี จังหวัดอำนาจเจริญ จังหวัดนครพนม จังหวัดสกลนคร จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดร้อยเอ็ด
จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดมุกดาหาร
ภูมิลำเนาอยู่ในเขตภาคเหนือคือ จังหวัดน่าน จังหวัดเชียงใหม่และที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตภาคใต้คือ จังหวัด
ยะลา พบว่า

วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี เป็นสถาบันการศึกษาในสังกัดของสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข โดยมีชื่อย่อคือ วสส. อบ. ซึ่งที่ดินแห่งนี้เดิมเป็นที่สาธารณะประโยชน์ มีต้นไม้ขนาดใหญ่ขึ้นอยู่หนาตาชาวบ้านใช้เป็นพื้นที่สำหรับเลี้ยงสัตว์ เกือบของป่าประเภทเห็ดชนิดต่างๆไปประกอบอาหารและตัดไม้ไปทำฟืนหรือถ่าน มีเส้นทางเดิมที่ชุมชนใช้คมนาคมติดต่อกันระหว่างหมู่บ้านบริเวณที่เป็นที่ตั้งของวิทยาลัย มีพื้นที่บางส่วนใช้ทำเป็นป่าช้า บริเวณรอบๆเป็นที่จับจองทำกินของชุมชนบ้านศรีโค ต่อมาเมื่อประชาชนหรือชาวบ้านทราบว่าจะมีการก่อสร้างวิทยาลัยขึ้น ชุมชนจึงได้ประชุมกันและขอบริจาคที่ดินบางส่วนที่ชาวบ้านจับจองอยู่ใช้เป็นพื้นที่ในการก่อสร้างวิทยาลัยจำนวน 160 ไร่ เริ่มดำเนินการก่อสร้าง เมื่อ พ.ศ. 2537 ใช้งบประมาณในการก่อสร้าง 179 ล้านบาท ตั้งอยู่บริเวณหลักกิโลเมตรที่ 11 หมู่ที่ 3 บ้านศรีโค ตำบลเมืองศรีโค อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี เริ่มเปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2538 โดยมีนายสุเทพ สงฆ์จันทร์ เป็นผู้อำนวยการวิทยาลัยคนแรก มีอาคารสิ่งก่อสร้าง ดังนี้

1. อาคารอำนวยการ	จำนวน	1	หลัง
2. อาคารปฏิบัติการ	จำนวน	1	หลัง
3. อาคารหอประชุม	จำนวน	1	หลัง
4. อาคารคลินิกทันตกรรม	จำนวน	1	หลัง
5. อาคารเรียนรวม	จำนวน	1	หลัง
6. โรงอาหาร	จำนวน	1	หลัง
7. อาคารโรงพัสดุ	จำนวน	1	หลัง
8. โรงจอดรถ	จำนวน	1	หลัง
9. บ้านพัก ข้าราชการ ระดับ 7(1 ครอบครัว)	จำนวน	1	หลัง
10. บ้านพัก ข้าราชการ ระดับ 6(5 ครอบครัว)	จำนวน	2	หลัง
11. บ้านพัก ข้าราชการ ระดับ 3-4(10 ครอบครัว)	จำนวน	1	หลัง
12. บ้านพัก ข้าราชการ ระดับ 1-2(6 ครอบครัว)	จำนวน	1	หลัง
13. บ้านพักคนงาน (5 ครอบครัว)	จำนวน	1	หลัง
14. ทางเดินเชื่อมคอนกรีตพร้อมหลังคา	จำนวน	1	หลัง
15. รั้ว ประตูเหล็ก ป้ายชื่อวิทยาลัย เสาธงชาติ			
16. ระบบประปาภายนอก			
17. ระบบไฟฟ้าภายนอก			
18. ระบบบำบัดน้ำเสีย และท่อน้ำทิ้ง			

บุคลากรที่มาปฏิบัติงานช่วงเริ่มแรกก่อตั้งวิทยาลัยพบว่ามีอัตรากำลังข้าราชการเจ้าหน้าที่ จำนวน 24 คน และลูกจ้างชั่วคราว 9 คน วิทยาลัยได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2539 ช่วงเดือนมิถุนายน ขณะนั้นเปิดรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร์ (สาธารณสุขชุมชน)

จำนวน 101 คน โดยแบ่งเป็นปีที่หนึ่ง 51 คนและปีที่สอง 50 คน (รับจากนักศึกษาที่เรียนปีที่ 1 ของวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น) ปัจจุบันวิทยาลัยมีอัตรากำลังข้าราชการ จำนวน 36 คน ลูกจ้างชั่วคราว 16 คน ลูกจ้างเหมาบริการ 7 คน นักศึกษา จำนวน 253 คน เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร์ 3 สาขา คือ สาธารณสุขชุมชน เทคนิคเภสัชกรรมและทันตสาธารณสุข

ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพในอดีตจนถึงปัจจุบันของหอพักวิทยาลัย

สภาพในอดีตด้านข้อมูลเกี่ยวกับหอพักวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานีพบว่า อาคารสิ่งก่อสร้างในระยะแรกมีจำนวน 12 อาคารแต่ไม่มีสิ่งก่อสร้างที่เป็นหอพักสำหรับนักศึกษา เมื่อมีการเปิดรับนักศึกษาประจำปีการศึกษา 2539 วิทยาลัยจึงได้ให้นักศึกษาพักที่หอประชุม โรงอาหาร อาคารพัสดุ(โรงนอนยาว 2 แถวๆละ 15 คนอาคารไม่มีหน้าต่างจะมีเพียงช่องลมติดมุ้งลวดอากาศหนาวร้อนจึงทำให้ร้อนมากกว่าปกติ นักศึกษาที่เข้าพักจึงตั้งชื่อให้ว่า “หออรก”) ห้องประชุมชั้น 3 อาคารอำนวยการและในระหว่างนั้นได้ปรับปรุงบ้านพักข้าราชการระดับ 1-2 (ปัจจุบันเรียกหอพักปทุมรัตน์) และ บ้านพักคนงาน(ปัจจุบันเรียกหอพักปทุมมา) ใช้เป็นที่พักของนักศึกษาชายจำนวน 20 ห้อง พักได้ห้องละ 4 คน ต่อมาช่วงปลายปีงบประมาณ 2539 วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานีได้งบประมาณสนับสนุนให้ก่อสร้างหอพักหญิงขึ้นหนึ่งหลัง มูลค่า 25 ล้านบาท มี 5 ชั้นๆละ 11 ห้องนักศึกษาสามารถเข้าพักได้ห้องละ 4 คน และให้ชื่อหอพักนี้ว่า หอพักหญิงปทุมวดี

ในปัจจุบันหอพักทั้ง 3 หลังยังไม่มีมีการก่อสร้างอะไรเพิ่มเติม มีเพียงการปลูกต้นไม้และตัดหญ้าบริเวณหอพักและมีม้าหินอ่อนวางไว้บริเวณใต้ถุนหรือด้านหน้าหอพัก มีทีวีหอพักละ 1 เครื่อง สภาพทั่วไปของทุกหอพักพบว่าจะมีน้ำรั่วซึมเนื่องจากน้ำบาดาลที่ใช้ในวิทยาลัยมีสภาพเป็นสนิมเหล็กทำให้ท่อเหล็กในตัวอาคารผุ สภาพหอพักไม่สะอาด น้ำดื่มไม่เพียงพอ เสียงดัง อุปกรณ์ภายในหอพักมีการชำรุด เช่น หลอดไฟเสื่อมสภาพไฟไม่คอยติด ในช่วงหน้าฝนเมื่อมีฝนตกหนักๆจะมีน้ำซึมลงมาจากเพดานห้อง น้ำมักจะท่วมพื้นที่บริเวณรอบๆหอพัก เมื่อมีการไปสังเกตและสัมภาษณ์ในแต่ละหอพักได้รายละเอียดเพิ่มเติม ดังนี้ หอพักชายปทุมรัตน์เป็นหอพักชาย ลักษณะของหอพักจะเป็นตึกแถวมี 2 ชั้น ด้านล่างจะเป็นที่เก็บตู้เสื้อผ้า ที่พักผ่อนและห้องน้ำ ข้างบนจะเป็นที่นอน มีเตียงห้องละ 4 เตียง (เป็นเตียง 2 ชั้น) หลังคามุงด้วยกระเบื้อง หน้าหอพักมีหอน้ำขึ้นรก มีต้นไม้ให้ร่มเงา มีโต๊ะหินอ่อนประมาณ 5 โต๊ะ มีที่จอดรถ

หอพักชายปทุมมาเป็นหอพักที่อยู่ด้านหลังหอพักชายปทุมรัตน์ลักษณะชั้นบนเป็นห้องนอนมีห้องน้ำในตัวภายใน 1 ห้องมี 4 เตียง เป็นเตียง 2 ชั้น หลังคามุงด้วยกระเบื้อง ชั้นใต้ถุนโล่งมีม้าหินอ่อนวางไว้ใช้เป็นที่นั่งพักผ่อน มีทีวี มีที่จอดรถ มีกลิ่นเหม็นจากท่อน้ำทิ้ง

หอพักหญิงปทุมวดี มี 5 ชั้น ห้องพักชั้นละ 11 ห้อง รวม 55 ห้อง ห้องอาบน้ำมี 25 ห้อง ใช้ไม่ได้ 7 ห้อง เนื่องจากประตูปิดไม่ได้ ห้องส้วม 20 ห้อง ใช้ไม่ได้ 5 ห้องเนื่องจาก ส้วมเต็ม อ่างล้างมือ 30 อ่าง ใช้ไม่ได้ 12 อ่างเนื่องจากท่อน้ำทิ้งอุดตัน ก๊อกเปิดไม่ได้ มีระเบียบตากผ้าชั้นบนอาคาร มีห้อง

เอนกประสงค์ด้านล่างอาคาร 2 ห้อง เป็นห้องว่าง 1 ห้องและเป็น ห้องเก็บเตียงนอน ตู้เก้าอี้ 1 ห้อง มีหลอดไฟที่ระเบียงและในห้องน้ำบางหลอดไม่สว่าง

นักศึกษาทุกคนทุกหลักสูตรจะพักในหอพักตลอด ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ให้สัมภาษณ์ที่ต้องพักในหอพักวิทยาลัยเพราะเป็นคนที่อยู่บ้านไกล ประหยัดค่าใช้จ่ายในระดับหนึ่งหอพักราคาถูก (นักศึกษาชายเสียค่าหอพักเดือนละ 300 บาทและนักศึกษาหญิงเสียค่าหอพักเดือนละ 350 บาท)ไม่ต้องเสียค่าน้ำ ค่าไฟได้รู้จักเพื่อนมากขึ้น มีเพื่อนคอยปรึกษาพูดคุย สะดวกในการทำงานกลุ่ม ค่อนข้างปลอดภัยในหอพักหญิง เพราะมีคนอยู่มากส่วนใหญ่รู้จักกันทุกคน บริเวณหอพักกว้าง มีการรับซักผ้าให้ด้วย มีพัดลม ตู้เสื้อผ้า ใกล้เคียงที่เรียน แต่ก็มีปัญหาบ้างเพราะเมื่ออยู่ร่วมกันหมู่มากจึงไม่ค่อยมีการเป็นส่วนตัว ไม่เป็นระเบียบ ไม่ช่วยกันรักษาความสะอาด การเข้าอยู่ในช่วงปีที่ 1 อยู่ตามที่อาจารย์ร่วมกับรุ่นพี่จัดให้ ช่วงเวลาเข้า – ออกหอพักตามกฎหมายของหอพักจะปิดเวลา 22.00 น.และเปิดเวลา 06.00 น. แต่ผู้ให้สัมภาษณ์คิดว่าการเข้าออกหอพักจะเข้าตอนไหนก็ได้ ออกตอนไหนก็ได้ จะกลับบ้านโดยประมาณเดือนละครึ่งและอาจจะออกไปซื้อกับข้าวหน้า ม.(มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี) มากินในหอพักจะไปซื้อเวลา 5 – 6 โมงเย็นไม่เคยไปที่ข่วงกลางคืนที่ไหน นอกจากนานครึ่งจะไปกินเนื้อย่างหน้า ม. ออกไปเรียนในบางเนื้อหาวิชาที่ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ชุมชนที่อยู่รอบๆวิทยาลัย โรงพยาบาลหรือหน่วยงานราชการและเอกชนที่อาจารย์ประจำวิชาประสานไว้

ตอนที่ 2. ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคและผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหอพัก

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคและผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหอพัก

จากการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยจะพบว่า นักศึกษาพอใจกับการเข้าอยู่หอพัก มีความพอใจที่ได้มาอยู่หอพักกับเพื่อน ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับหอพักที่มีอยู่รอบๆรั้ววิทยาลัยแม้จะสวยงามใหญ่โตแต่มีราคาค่าที่พักแพงและต้องใช้เวลาในการเดินทางมากกว่า การจัดหอพักเป็นสัดส่วนดีรุ่นพี่จัดการการเข้าพักของรุ่นน้องโดยเข้าพักตามหลักสูตร มีแม่บ้านหมูนเวียนมาทำความสะอาด มีอาจารย์มาติดตามดูความเป็นอยู่บางครั้งได้รู้จักกับเพื่อนในจังหวัดอื่น ๆ มากขึ้น ความสัมพันธ์ สำหรับในส่วนที่ไม่ค่อยจะมีความพึงพอใจคือนักศึกษาบางคนขาดความมีระเบียบวินัย เมื่อเกิดปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์ในหอพักใช้การไม่ได้หรือชำรุดแจ้งไปเพื่อให้มีการซ่อมแซมก็ไม่ได้รับการซ่อมแซมตามที่ต้องการหรือถ้ามีการมาซ่อมแซมก็จะช้ามาก ๆ มีการส่งเสียงดังแม้ไม่พอใจแต่ก็ต้องทนเอาดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ว่า “ตนเองไม่ยากมีปัญหา พอทนรับได้ก็ควรทนเอาในบางเรื่อง เช่น ขับรถเสียงดัง เปิดเพลงดัง พูดเสียงดัง ” มีเหู้ารกรอบบริเวณหอพัก ห้องน้ำสกปรก ห้องน้ำใช้ไม่ได้บางห้องเนื่องจากประตูปิดไม่ได้ มีบางคนทิ้งผ้าอนามัยลงโถส้วม น้ำมีสนิม มีกลิ่นเหม็นจากถังเกรอะ ท่อรั่ว ส้วมชำรุดมีหยดน้ำลงมาจากชั้นบน ขาดการดูแลรักษา ปรับปรุงพัฒนาสภาพอาคารต่าง ๆ ที่นับวันจะเสื่อมโทรมลง แม่บ้านทำความสะอาดไม่พอใจที่ต้องทำงานหนัก เงินเดือนได้น้อยเนื่องจากเป็นแม่บ้านของบริษัทและงานที่ดูแลความสะอาดหอพักเป็นงานเสริมที่วิทยาลัยขอร้องให้ช่วยทำ

นอกเหนือจากที่มีในสัญญาจ้าง โดยสรุปผลปัจจัยที่เป็นอุปสรรคและผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการพัฒนาหอพัก เป็นด้านต่างๆ ได้ดังนี้

ด้านบุคลากร

1. ขาดบุคลากรในด้านการดูแลความสะอาดของหอพักโดยเฉพาะหอพักหญิงทำให้หอพักใน ภาพรวมดูไม่สะอาดขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อยจะเห็นได้จาก รองเท้าวางเกลื่อนกลาดอยู่หน้าห้อง ใน ห้องนอนนักศึกษาเก็บขยะจำนวนมาก หมักหมมสะสมหลังห้องนอน งานชมที่รับประทานอาหารเช้าทิ้งไว้ ไม่ล้างทำความสะอาด และไม่มีการทำความสะอาดห้องพักอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ห้องพักสกปรก นอกจาก ภายในห้องส่วนตัวที่สกปรกแล้วตามระเบียบหน้าห้อง ยังพบเศษขยะทิ้งไม่เป็นที่ ในห้องน้ำจะพบเห็นเศษ การทิ้งสิ่งของไว้เป็นประจำ เช่น กระดาษห่อผ้าอนามัย เศษกระดาษกล่องสบู่ อาจารย์จึงต้องเสียเวลา ส่วนตัวในการมาพัฒนาหอพักในช่วงนอกเวลาราชการมากขึ้น

2. นักศึกษาไม่รักษาระเบียบวินัยในการอยู่ในหอพักร่วมกันเช่น สดาร์ทรถเสียงดัง เปิดเพลงเสียงดัง ทำให้ไม่มีสมาธิในการอ่านหนังสือ เกิดมลภาวะทางเสียงรบกวนคนอื่นๆ ที่อาศัยอยู่ในหอพัก บางที่นำ ภาชนะของแม่ค้าขึ้นไปหอพักไม่นำภาชนะส่งกลับคืน บังบอกถึงคุณลักษณะทางด้านสาธารณสุขที่ไม่ เหมาะสม

ด้านการบริหารจัดการ

1. ขาดการประสานงานและการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหอพักนักศึกษาของนักศึกษาหรือผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหอพักจึงทำให้ปัญหาด้านหอพักไม่ได้รับการแก้ไขที่ตรงกับความต้องการของ นักศึกษา นักศึกษาขาดจิตสำนึกในการพัฒนางานด้านหอพักนักศึกษา

2. การประชาสัมพันธ์ที่ไม่ทั่วถึงทำให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความไม่เรียบร้อยหรือทำให้เข้าใจไม่ ตรงกันในการปฏิบัติงาน ทำให้บุคลากรในหอพักไม่ให้ความร่วมมือ ทำให้ขาดการมีส่วนร่วมระหว่าง นักศึกษากับอาจารย์ ควรมีป้ายบอกประชาสัมพันธ์ตามจุดต่างๆ ของหอพัก

3. การจัดการในแต่ละห้องจัดให้คนอยู่มากเกินไปถึง 4 คนต่อห้องทำให้ห้องคับแคบอุปกรณ์ไม่ เพียงพอควรอยู่ห้องละ 2-3 คนก็พอ

4. ขาดห้องรับรองญาติที่มาเยี่ยมนักศึกษาทำให้เมื่อมีญาติมาพบนักศึกษาไม่มีที่รับรอง

5. กฎระเบียบที่มีอยู่ไม่เคร่งครัดทำให้มีนักศึกษาบางคนฝ่าฝืนกฎระเบียบของหอพักนักศึกษาเข้าออก หอพักไม่เป็นเวลา และมีบางครั้งที่นักศึกษานำบุคคลภายนอกเข้ามาพักในหอพัก

6. อุปกรณ์ เครื่องอุปโภคบริโภค เครื่องอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอต่อความต้องการของ นักศึกษาที่อยู่ในหอพัก เช่น ถังน้ำ อุปกรณ์ทำความสะอาดไม่เพียงพอ อุปกรณ์เครื่องใช้ที่อำนวยความสะดวก ขาดครั้ง เช่น หลอดไฟ โตะ ก๊อกน้ำ พัดลม ประตูลูกบิดประตูพัง ไม้บวม ตู้เสื้อผ้ามี ปลวก มึงลวดขาด ฯลฯ เมื่อมีปัญหาดังกล่าวร้องเรียนไปแล้วไม่มีการปรับปรุงแก้ไข เขียนเรื่องร้องเรียนไป

แล้วก็จบแค่ในกระดาษ ไม่มีการแก้ไขอะไรหรือมีการแก้ไขก็ยังช้ามาก ทำให้มีปัญหาในการดำรงชีวิตในหอพัก ขาดเครื่องอำนวยความสะดวกตามที่นักศึกษาต้องการ

ด้านงบประมาณ

งบประมาณด้านการจัดการหอพักมีไม่เพียงพอทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาในระบบใหญ่ๆที่เกิดขึ้นกับหอพักได้ เช่น ระบบท่อที่เป็นสนิม เพดานห้องที่มีน้ำหยดรั่วซึม ระบบบำบัดน้ำเสียที่ส่งกลิ่นเหม็นบริเวณด้านล่างหอพัก ขาดแม่บ้านในการดูแลความสะอาดในภาพรวม ขาดยามมาดูแลรักษาความปลอดภัยบริเวณหอพักวิทยาลัยมีพื้นที่กว้างขวางยาม 1 คนต่อเวรไม่สามารถดูแลได้ทั่วถึงเสี่ยงต่อการเกิดเหตุการณ์ที่เป็นอันตรายต่อนักศึกษา

ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานเกี่ยวกับหอพัก

ข้อเสนอแนะทั่วไปในการพัฒนาหอพักจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายมีดังนี้

1. ทุกภาคส่วนนักศึกษาทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการดูแลหอพักและพัฒนาหอพักร่วมกันเพื่อให้เกิดการมีจิตสำนึกร่วมในการอยู่หอพัก
2. ควรสนับสนุนเครื่องอำนวยความสะดวกในหอพัก เช่น เตาหุงต้ม กระจกหน้าต่าง เนื่องจากนักศึกษาจะต้องทำงานช่วงกลางวันที่โรงอาหารปิด เมื่อเกิดหิวข้าวจะต้องออกไปซื้อข้างนอก ซึ่งเสี่ยงต่อการเกิดอันตราย หากมีอุปกรณ์เหล่านี้ก็จะพอบรรเทาความหิวบ้าง นอกจากนี้เครื่องใช้เหล่านี้นักศึกษายังต้องการทีวี ตู้เย็น ตู้แช่ Internet ในหอพัก และหนังสือพิมพ์เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้และรับรู้ข่าวสารที่ทันทั่วทั้งที่ ในส่วนช่างต้องมีอุปกรณ์ซ่อมแซมของหอพักให้เพียงพอ และแม่บ้านต้องเพิ่มอุปกรณ์ในการทำความสะดวกของหอพัก
3. ควรมีมาตรการรักษาความสะอาดที่ชัดเจนสามารถปฏิบัติได้จริงและควรมีแม่บ้านประจำหอพัก นักศึกษาหญิงเนื่องจากมีผู้อยู่อาศัยจำนวนมาก พื้นที่บริเวณกว้าง นักศึกษามีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนจากการฝึกงานของนักศึกษาและช่วงเวลาในการเรียนเพียง 2 ปีก็จบการศึกษา
4. ควรทำป้ายติดประชาสัมพันธ์ที่หอพัก เพื่อการประชาสัมพันธ์ที่ทั่วถึงทำให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยหรือทำให้เข้าใจตรงกันและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน
5. ความปลอดภัยควรมีมากกว่านี้โดยการจ้างยามเพิ่มเติมในการดูแลความปลอดภัยโดยเฉพาะช่วงเวลากลางคืน ที่ป้อมยามควรมีโทรศัพท์ที่โทรออกได้เพื่อแจ้งเหตุร้ายได้ทันทั่วทั้งที่ และควรมีไฟบริเวณถนนที่ส่องสว่างทั่วทั้งวิทยาลัย
6. ควรมีการจัดภูมิทัศน์ให้น่าอยู่มากกว่านี้โดยการจัดทำกิจกรรม Big Cleaning Day อย่างน้อยน่าจะทำเดือนละ 1 ครั้งและมีการจัดประกวดหอพัก นักศึกษาทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการดูแลหอพัก
7. ควรมีการปลูกฝังจิตสำนึกร่วมกันในการพัฒนาหอพักนักศึกษาให้กับรุ่นน้องโดยการส่งต่องาน เนื่องจากแต่ละรุ่นระยะเวลาในการเรียนแค่ 2 ปี และอยู่ในหอพักจริงไม่ถึง 2 ปีเนื่องจากนักศึกษาในแต่ละ

หลักสูตรที่เรียนที่วิทยาลัยต้องออกฝึกงานภาคสนามทั้งในช่วงปี 1 และปี 2 ทำให้การดำเนินงานด้านหอพักขาดความต่อเนื่อง

8. อาจารย์ควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาในทางเวลาราชการ – นอกเวลาราชการ

ตอนที่ 3. กระบวนการการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหอพักนักศึกษา

“การที่จะทำให้หอพักวิทยาลัยเป็นหอพักที่น่าอยู่จะต้องได้รับความร่วมมือหลาย ๆ กลุ่มไม่ว่าจะเป็น เช่น อบต. ตำรวจ นักศึกษา อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของวิทยาลัย” จากคำกล่าวของเหรียญกฐิตและตัวแทนกลุ่มวิชาการของหลักสูตรสาธารณสุขชุมชน รู้สึกชื่นชมในงานวิจัยกระบวนการพัฒนาหอพักนักศึกษาอย่างมีส่วนร่วม กรณีศึกษา: วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ที่ดำเนินการอยู่เพราะเดิมที่การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการพัฒนาหอพักมีน้อยมากจะมีเพียงผู้ที่มีปัญหาแต่ละคนมาขึ้นเรื่องขอเสนอซ่อมแล้วขอให้ช่างมาซ่อมตามระบบ เมื่อมีงานวิจัยนักศึกษาจึงได้มีส่วนร่วมการประชุมและหาข้อมูลเพื่อนำมาพัฒนาหอพักให้น่าอยู่ยิ่งขึ้น ดังนั้นเมื่อมีการประชุมเกี่ยวกับหอพักจะมีบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องในฝ่ายของนักศึกษาเข้าร่วมประชุมทุกครั้ง มีโอกาสในการเสนอความคิดเห็นและร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูล วิทยาลัยให้โอกาสมาบางครั้งถ้ามีการเสนอความคิดเห็นมากจะยุติประเด็นดังกล่าวด้วยการขอความคิดเห็นส่วนมากจากที่ประชุม โดยอาศัยหลักประชาธิปไตยคือฟังเสียงข้างมากและจะมีการอธิบายเหตุผลประกอบก่อนการลงมติตัดสินใจ

การออกกฐิตระเบียบหอพักเพิ่มเติมจากกฐิตระเบียบที่มีอยู่นักศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมกับกลุ่มอาจารย์และผู้นำส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมด้วยไม่ใช่แค่คณะกรรมการหอพักฝ่ายเดียว และนอกจากการมีกฐิตระเบียบของหอพักที่ช่วยทำให้หอพักน่าอยู่ยิ่งขึ้น คือ การที่ทุกคนช่วยกันทำความสะอาดหอพักหอพักร่วมกัน ในส่วนของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวกับหอพัก นักศึกษาจะช่วยกันทำกิจกรรม Big Cleaning Day โดยจะทำเดือนละ 1 ครั้ง ซึ่งนักศึกษาในวิทยาลัยทุกคนจะช่วยกันทำกิจกรรมและจะมีตัวแทนชุมชนเข้ามาช่วยเหลืออีกทางหนึ่ง เช่น อบต. ช่วยในเรื่องการพ่นยาฆ่ายุงภายในหอพักและลดค่าบำรุงการเก็บขยะภายในวิทยาลัยจากเดือนละ 2,000 บาทลดลงเหลือเดือนละ 1,500 บาท นอกจากนี้ตำรวจยังช่วยในการรักษาความปลอดภัยของนักศึกษาในหอพัก โดยจะเข้ามาตรวจวันละ 2 ครั้ง เช้า-เย็น ซึ่งทำให้นักศึกษาและบุคลากรในวิทยาลัยมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากยิ่งขึ้น และให้ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์คือวิทยาลัยควรให้คำแนะนำในการปฏิบัติตนแก่นักศึกษาใหม่ในเรื่องการอยู่ร่วมกันภายในชุมชนศรีโคโดยที่ตำรวจยินดีร่วมมาให้ความรู้ด้วยในช่วงการปฐมนิเทศนักศึกษา ในขณะนี้หอพักมีความสะอาดและน่าอยู่มากยิ่งขึ้น ผลที่ได้ตามาคือ นอกจากหอพักจะน่าอยู่แล้วยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดี และเป็นการสร้างความสามัคคีของนักศึกษาอีกทางหนึ่งด้วย และสิ่งสำคัญที่สุด คือ ทำให้ทุกคนมีจิตสำนึกรักความสะอาด ดังคำกล่าวของนักศึกษาที่ให้สัมภาษณ์ว่า“รู้ว่ายิ่งเราทำสกปรกขนาดไหน เราก็จะได้ทำความสะอาด

สะดวกมากเท่านั้น ฉะนั้นทุกคนและทุกส่วนที่เกี่ยวข้องควรจะหันมาดูแลเอาใจใส่ในเรื่องการพัฒนาหอพักอย่างจริงจัง”

ทีมวิจัยได้สืบค้นข้อมูลจากอดีตจนถึงปัจจุบันของโครงสร้างองค์กรนักศึกษา ได้ข้อสรุปว่าตั้งแต่ก่อตั้งวิทยาลัยมาได้มีการก่อตั้งองค์กรของนักศึกษา โดยสืบเนื่องมาเรื่อย ๆ เป็นรุ่น ๆ คือสโมสรนักศึกษาในรุ่นนี้มี นายกิจจาศักดิ์ บุญปลูก เป็นนายกสโมสรนักศึกษาโดยมีคณะกรรมการที่คัดเลือกขึ้นมาของทั้ง 3 หลักสูตร มีคณะกรรมการทั้งหมด 20 คน มีวัตถุประสงค์ เพื่อ

1. ประสานงานระหว่างนักศึกษาและสถานศึกษา
2. ควบคุมและเป็นแกนนำในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา
3. ประสานทำงานเพื่อให้เกิดความสามัคคีกันในทุกหมู่คณะ
4. สรุปและแบ่งการทำงานให้ทั่วถึงในกลุ่มนักศึกษา
5. ประชาสัมพันธ์ในเรื่องข่าวสารของสโมสรนักศึกษา
6. เป็นตัวแทนในการประชุมในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกิจการนักศึกษา

โดยมีหลักการดำเนินงานในการทำกิจกรรมต่าง ๆ คือ การประชุมเพื่อหาข้อสรุปต่าง ๆ ในกิจกรรมนั้น ๆ และเสนอต่อทางวิทยาลัยเพื่อขอความอนุเคราะห์และอนุมัติในการดำเนินการ โดยสโมสรนักศึกษาจะมีระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ คือ นักศึกษาต้องเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้งที่มีกิจกรรมเกี่ยวกับนักศึกษา และต้องเข้าร่วมประชุมให้ตรงเวลา โดยทางสโมสรนักศึกษาได้มีกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่วิทยาลัยกำหนดและนักศึกษากำหนดตั้งแต่เริ่มทำงาน ดังนี้

1. การพัฒนางานด้านหอพักนักศึกษา
2. การจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ
3. การเดินขบวนเทิดพระเกียรติวันพ่อ
4. งานกีฬาสัมพันธ์ ม.อุบล
5. การแข่งขันกีฬาคณะอาจารย์และนักศึกษา
6. การจัดกิจกรรมวันขึ้นปีใหม่
7. การจัดงานวันลอยกระทง
8. การเป็นตัวแทนในการประชุมเรื่องต่าง ๆ
9. การประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ

ซึ่งที่กล่าวมานี้เป็นกิจกรรมหรือผลงานที่ร่วมทำมาโดยยังมีสิ่งที่สโมสรนักศึกษาทำขึ้นมาเพิ่ม คือ การเข้าแถวเคารพธงชาติทุกเช้า งานแสดงความรักความห่วงต่อท่านผู้อำนวยการที่ย้ายออกไปปฏิบัติงานที่แห่งใหม่ โดยทีมงานต่าง ๆ ก็ได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

กระบวนการจัดการใหม่ที่เกิดขึ้นในการทำวิจัย

1. การทำโครงการพัฒนาหอพักนักศึกษา จากข้อมูลที่ได้จากการวิจัยนักศึกษาได้นำมาวิเคราะห์ปัญหาเพิ่มเติมและแบ่งกลุ่มนักศึกษารับผิดชอบเป็น 4 กลุ่มตามหมวดปัญหาที่นักศึกษาคิดร่วมกัน วิทยาลัยได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาเขียนโครงการเสนอของบประมาณในการทำกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาใน 4 โครงการ โดยหัวหน้านักวิจัยได้ประสานงานให้มีอาจารย์ในทีมวิจัยและอาจารย์ที่รับผิดชอบสอนวิชาบริหารงาน สาธารณสุขที่มีความรู้เกี่ยวกับการเขียนโครงการเป็นที่ปรึกษาสำหรับโครงการแต่ละโครงการของนักศึกษา สรุปผลการดำเนินงานได้ดังนี้

โครงการที่ 1. โครงการพัฒนาและปรับปรุงอุปกรณ์ภายในหอพัก

ระยะเวลาดำเนินงานระหว่างวันที่ 2 กรกฎาคม 2550 – วันที่ 15 สิงหาคม 2550 มีนักศึกษาที่เป็นประธานโครงการคือ นายวิมลกล ธานีและมีอาจารย์รุ่งอรุณ กระจมุกตาญจน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา การดำเนินการและผลการดำเนินการสรุปได้ดังนี้

การดำเนินการ

1. สำรวจอุปกรณ์ที่ชำรุดภายในหอพักโดยมีการแบ่งทีมงานกันสำรวจตามแบบฟอร์มที่กำหนด
2. วางแผนวิธีดำเนินการ รูปแบบการปรับปรุงหอพักนักศึกษาวิทยาลัย
3. นำเสนอโครงการเพื่อขออนุมัติโดยหลังจากมีการประชุมรุ่นพี่รุ่นน้องแล้วได้มอบหมายให้เลขานุการประจำกลุ่มร่างโครงการเพื่อเสนอต่อที่ประชุม และได้มีการประชุมร่วมกันเพื่อแก้ไขโครงการให้รัดกุมและรอบคอบอีกครั้งโดยเสนอโครงการผ่านทางอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ

4. เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการซ่อมแซมบำรุงหอพักนักศึกษาโดยการสำรวจ และสืบราคาค่าวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการเพื่อจัดหาและจัดซื้อต่อไป

5. จัดเลือกคณะกรรมการ ที่ประชุมได้มีการกำหนดตัวผู้รับผิดชอบตรวจสอบข้อมูลต่างๆ และงานในแต่ละหน้าที่ที่กำหนดขึ้นมา

6. ประชุมคณะกรรมการมอบหมายงานและดำเนินงานตามแผนที่เตรียมไว้โดยช่างของวิทยาลัยและมีนักศึกษาเป็นผู้ร่วมมือ

7. นักศึกษาช่วยกันดูแลรักษาวัสดุอุปกรณ์เพื่อให้สามารถใช้งานได้นานและคงทนซึ่งเป็นการส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น (จากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง)

8. ติดตามงานการทำงานโดยตรวจสอบสภาพการใช้งานระหว่างก่อนกับหลังทำและรายงานผล

9. ประเมินผลหลังจากทำการซ่อมแซมบำรุงภายในหอพักประเมิน โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่พักในหอพักนักศึกษา

ตารางที่ 4.1 ผลการดำเนินการโครงการพัฒนาและปรับปรุงอุปกรณ์ภายในหอพัก

ลำดับที่	หอพัก	รายการ	จำนวน	หน่วย	ดำเนินการแล้ว
1	หอพักชายปทุมมา	หลอดไฟใต้หอชำระ	10	หลอด	✓
2	หอพักชายปทุมรัตน์	หลอดไฟไม่ติด ห้อง 403	1	หลอด	✓
		หลอดไฟไม่ติดในห้องน้ำ 407/408	1	หลอด	✓
		ไฟหน้าห้อง 410/411 ไม่มี	1	หลอด	✓
3	หอพักหญิงปทุมวดี	ชั้น A			
		ห้องส้วมใช้ไม่ได้	1	ห้อง	✓
		ชั้น B			
		ห้องอาบนํ้าไม่มีฝักบัว	4	ห้อง	✓
		สายฝักบัวแตก			✓
		ประตูปิดไม่ได้	2	ห้อง	✓
		ชั้น C			
		ห้องอาบนํ้า น้ำไม่ไหล	2	ห้อง	✓
		อ่างล้างหน้า/ทอระบายน้ำอุดตัน	1	อ่าง	✓
		อ่างล้างหน้า/อ่างล้างหน้าชำระ	1	อ่าง	✓
		ส้วมเต็ม	3	ห้อง	✓
		ชั้น D			
		ทอระบายน้ำฝนรั่ว	1	แห่ง	✓
		ไฟระเบียงหน้าห้อง D5/D10ไม่ติด	2	หลอด	✓
		หลอดไฟหน้าห้องน้ำไม่ติด	1	หลอด	✓
		หลอดไฟในห้องน้ำไม่ติด	4	หลอด	✓
		อ่างล้างหน้า/ทอระบายน้ำอุดตัน	1	อ่าง	✓
		อ่างล้างหน้า/ทอระบายน้ำรั่ว	1	อ่าง	✓
		อ่างล้างหน้า/ก๊อกรน้ำชำระ	1	อ่าง	✓
		ชั้น E			
		อ่างล้างหน้า/ทอระบายน้ำอุดตัน	1	อ่าง	✓

ลำดับที่	หอพัก	รายการ	จำนวน	หน่วย	ดำเนินการแล้ว
		อ่างล้างหน้า/ก๊อกน้ำชำรุด	1	อ่าง	✓
3	หอพักหญิงปทุมวดี	ห้องน้ำ น้ำขัง	1	ห้อง	✓
		ประตูห้องน้ำปิดไม่ได้	1	ห้อง	✓
		ส้วมเต็ม	1	ห้อง	✓

โครงการที่ 2. โครงการพัฒนาหอพักอย่างมีส่วนร่วม

ระยะเวลาที่ดำเนินงานระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2550 – วันที่ 15 สิงหาคม 2550 มีนักศึกษาที่เป็นประธานโครงการคือ นางสาวสุทธิดา จำปาหมื่น และมีอาจารย์กนกยารัตน์ ชีราวุฒิ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา การดำเนินการและผลการดำเนินการสรุปได้ดังนี้

การดำเนินการ

1. ประชุมเพื่อทำแผนจัดทำโครงการคัดเลือก ประธาน รองประธาน เลขานุการ เสร็จญูกร
- กรรมการปรึกษาการจัดทำโครงการ
2. จัดทำแบบสำรวจประชุมเพื่อจัดทำแบบสำรวจความพึงพอใจที่อยู่ในหอพัก
3. รวบรวมข้อมูล
4. วางแผนวิธีดำเนินการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ
5. นำเสนอโครงการเพื่อขออนุมัติ
6. เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน
7. ปฏิบัติงานตามแผน
8. สรุปผลการปฏิบัติงาน
9. เตรียมจัดนิทรรศการและเตรียมเสวนากลุ่ม
10. จัดนิทรรศการและเวทีเสวนากลุ่ม
11. นำเสนอผลการปฏิบัติงานต่อที่ประชุม
12. จัดทำแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน

ผลการดำเนินการ

1. มีผู้แสดงความคิดเห็น 3 ผู้ ที่นักศึกษาทุกหลักสูตรทุกชั้นปีสามารถแสดงความคิดเห็นถึงปัญหาหรือสิ่งที่ต้องการในการพัฒนาหอพักนักศึกษา
2. บอร์ดประชาสัมพันธ์ 1 บอร์ดเพื่อให้ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารทั้งของนักศึกษาและของวิทยาลัยให้กับนักศึกษาได้รับทราบอย่างทั่วถึง ทำให้เข้าใจตรงกันและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน

โครงการที่ 3. โครงการพัฒนาหอพักอย่างมีส่วนร่วม

ระยะเวลาที่ดำเนินงานระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2550 – วันที่ 15 สิงหาคม 2550 มีนักศึกษาที่เป็นประธานโครงการคือ นางสมรฤต เฟ่งพิศ และมีอาจารย์รุ่งอรุณ กระมุทกาญจน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา การดำเนินการและผลการดำเนินการสรุปได้ดังนี้

การดำเนินการ

1. จัดทำแบบสำรวจในหอพัก
2. จัดทำแบบสอบถามความต้องการปลั๊กพ่วงของหอพัก
3. สรุปปัญหา
4. จัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา
5. แยกหมวดปัญหาออกแต่ละประเภท
6. แบ่งงานให้คณะกรรมการแต่ละหมวดปัญหา
7. เขียนโครงการ
8. นำเสนอโครงการ
9. จัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจระหว่างดำเนินการ
10. ทำแบบสรุปเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ
11. จัดนิทรรศการสรุปผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินการ

1. มีชั้นวางรองเท้าเพิ่ม 20 ตัววางไว้หน้าห้องพักนักศึกษาหญิงทำให้การวางรองเท้าที่หอพักเป็นระเบียบมากขึ้น
2. มีที่วางหนังสือพิมพ์ 2 อันและจัดผู้รับผิดชอบไปรับหนังสือพิมพ์ที่ห้องสมุดของวิทยาลัยทุกวันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์
3. มีกระติกต้มน้ำร้อน 2 ตัว ด้วยกาแฟ 20 ใบ และปลั๊กไฟ 1 ตัวพร้อมทั้งจัดผู้รับผิดชอบต้มน้ำและดูแลกระติกน้ำร้อนทุกวัน
4. มีห้องอเนกประสงค์บริเวณใต้หอพักหญิงจำนวน 2 ห้องเพื่อใช้รับรองผู้มาเยี่ยมนักศึกษาที่หอพักและการทำกิจกรรมอื่นของนักศึกษาหอพักหญิง

โครงการที่ 4. โครงการจัดระเบียบหอพัก

ระหว่างวันที่ 10 กรกฎาคม 2550 – วันที่ 15 สิงหาคม 2550 มีนักศึกษาที่เป็นประธานโครงการคือ นายศราวุธ พันธุ์ดีและมีอาจารย์รุ่งอรุณ กระมุทกาญจน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา การดำเนินการและผลการดำเนินการสรุปได้ดังนี้

การดำเนินการ

1. คัดเลือกประธานและกรรมการฝ่ายต่าง ๆ
2. รวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา
3. นำเสนอโครงการผ่านทางอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ

4. เบิกอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำโครงการ
5. แบ่งหน้าที่รับผิดชอบและดำเนินการตามแผนที่วางไว้
6. ติดตามประเมินผลและรวบรวมข้อมูลเขียนรายงานการดำเนินการ

ตารางที่ 4.2 ผลการดำเนินการโครงการจัดระเบียบหอพัก

ลำดับที่	หอพัก	รายการ	จำนวน	หน่วย	ดำเนินการแล้ว
1	หอพักชายปทุมมา	ป้ายรายชื่อนักศึกษาติดหน้าห้อง	12	แผ่น	✓
		ป้ายกฎระเบียบหอพัก	12	แผ่น	✓
		ป้ายกฎระเบียบการบริการซักรีด	12	แผ่น	✓
2	หอพักชายปทุมรัตน์	ป้ายรายชื่อนักศึกษาติดหน้าห้อง	12	แผ่น	✓
		ป้ายกฎระเบียบหอพัก	12	แผ่น	✓
		ป้ายกฎระเบียบการบริการซักรีด	12	แผ่น	✓
3	หอพักหญิงปทุมวดี	ป้ายรายชื่อนักศึกษาติดหน้าห้อง	55	แผ่น	✓
		ป้ายกฎระเบียบหอพัก	55	แผ่น	✓
		ป้ายกฎระเบียบการบริการซักรีด	55	แผ่น	✓
		ป้ายกฎระเบียบการใช้รถจักรยานยนต์	2	ชุด	✓
		ทาสีช่องจอด		ช่อง	✓

2. วิทยาลัยมีการพิจารณาจ้างแม่บ้านทำความสะอาดเพิ่มเติมอีก 1 ตำแหน่งเพื่อประจำที่หอพักนักศึกษาหญิงเนื่องจากมีผู้อยู่อาศัยจำนวนมาก พื้นที่บริเวณกว้าง นักศึกษามีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนจากการฝึกงานของนักศึกษาและช่วงเวลาในการเรียนเพียง 2 ปีก็จบการศึกษา

3. วิทยาลัยมีการพิจารณาจ้างยามรักษาความปลอดภัยเพิ่มเติมอีก 1 ตำแหน่งเพื่อการดูแลความปลอดภัยโดยเฉพาะช่วงเวลากลางคืน

4. นักศึกษาได้มีการจัดทำกิจกรรม Big Cleaning Day อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้งเพื่อให้นักศึกษาทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลหอพักและช่วยในการจัดภูมิทัศน์บริเวณหอพักให้น่าอยู่

5. มีการส่งต่องานหอพักนักศึกษาระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้องเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการดำเนินงานพัฒนาหอพักนักศึกษา

6. อาจารย์มีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาในทางเวลาราชการ – นอกเวลาราชการ เพื่อเป็นกำลังใจในการทำงานให้กับนักศึกษา สร้างความเป็นกันเองและรับทราบปัญหาและความต้องการที่แท้จริงจากนักศึกษา

7. ทีมวิจัยนำปัญหาที่เกิดขึ้นกับหอพักนักศึกษาเสนอที่ประชุมกรรมการบริหารเพื่อให้เกิดการรับรู้ปัญหาาร่วมกัน หาแนวทางแก้ไขปัญหา มอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานและติดตามงานร่วมกันในการประชุมครั้งต่อไป และเมื่อมีปัญหาใดที่แก้ไขไม่ได้พยายามหาหนทางให้เกิดการแก้ปัญหาให้ได้เช่น ในการทำวิจัยครั้งนี้ทำให้องค์กรรับทราบร่วมกันว่าหอพักมีปัญหาต้องมีการซ่อมบำรุงอย่างมาก วิทยาลัยจึงทำหนังสือเสนอไปยังส่วนกลางเพื่อของบประมาณสนับสนุนในหมวดค่าซ่อมแซมครุภัณฑ์และอาคารสิ่งก่อสร้าง ผู้บริหารจากส่วนกลาง (สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข) โดยผู้อำนวยการสถาบันและรองผู้อำนวยการสถาบัน ได้ลงมาตรวจเยี่ยมและวิทยาลัยจะได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อซ่อมแซมหอพักปทุมวดี 425,095 บาท หอพักปทุมมา 399,930 บาท หอพักปทุมรัตน์ 376,835 บาท ปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียที่ทำให้หอพักมีกลิ่นเหม็น 141,970 บาทรวมเป็นเงินทั้งสิ้น 1,343,830 บาท

ตอนที่ 4. จิตสำนึกร่วมในการพัฒนาหอพักนักศึกษา

จิตสำนึกร่วมของนักศึกษาในการพัฒนาหอพักจากการวิจัยที่มีการรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต สัมภาษณ์ การประชุมกลุ่มและการดำเนินการร่วมกัน ความเปลี่ยนแปลงที่ทำให้บุคคลและกลุ่มบุคคลได้เกิดจิตสำนึกใหม่ในการพัฒนาหอพักนักศึกษามีดังนี้

1. เกิดความเปลี่ยนแปลงในกลุ่มนักศึกษาจากที่เคยเป็นนักศึกษาที่ต่างคนต่างอยู่มามีความสามัคคีร่วมแรงร่วมใจกันในพัฒนาหอพัก ครู และนักศึกษา มีความสนิทสนม และมีความเป็นกันเอง ในการทำงาน กล้าแสดงออก สะท้อนคิดได้ นักศึกษาร่วมประชุมปรึกษาหารือกันได้ โดยมองข้ามเรื่องเวลา ซึ่งการประชุมแต่ละครั้ง ส่วนใหญ่ จะนอกเวลาราชการ หรือวันหยุดราชการ มองว่า นักศึกษามีความอยากในการทำงาน ใฝ่เรียนรู้ ซึ่งมองว่านักศึกษามีการเปลี่ยนแปลงวิธีคิดต่อการทำงานได้ รวมถึงเป็นการทำงานที่ลัดช่องว่างระหว่างครูและนักศึกษาได้เป็นอย่างดี และเห็นได้ชัดเจน โดยสังเกตได้จาก ทุกครั้งที่อาจารย์ขอความร่วมมือให้นักศึกษามาประชุมระดมความคิด ไม่ว่าจะเป็นในเวลาราชการ หรือนอกเวลาราชการ (เลิกเรียน ตั้งแต่ 16.30-21.00น หรือหากงานยังไม่เสร็จก็เสียสละเวลาเพื่อทำงานต่อได้) นักศึกษาจะเข้าร่วมกิจกรรมจำนวนมาก ทุกหลักสูตร และบรรยากาศการทำงาน เป็นไปอย่างผ่อนคลาย มีความสุข ไม่มีลักษณะของอาจารย์สั่งงานให้นักศึกษาทำเพื่อเก็บคะแนน แต่เป็นการทำงานด้วยใจ ทำงานอย่างจิตอาสา นักศึกษาทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการดูแลหอพักและพัฒนาหอพักร่วมกันเพื่อให้เกิดการมีจิตสำนึกร่วมในการอยู่หอพักและมีตัวแทนนักวิจัยและผู้ช่วยนักวิจัยได้กล่าวไว้ว่า

“ เห็นการพัฒนาที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนคือ อย่างแรงบประมาณในการซ่อมแซมหอพักลดลง แม่บ้านไม่บ่นเรื่องหอสกปรก นักศึกษามีความรักและหวงแหนหอพักเปรียบเสมือนบ้านตนเอง ปฏิบัติตามกฎระเบียบหอพัก มีสร้างแกนผู้นำหอพักขึ้นมา ” อาจารย์พนาไพร โฉมงาม นักวิจัย

“จากผลการดำเนินงาน สิ่งที่ได้คือความเป็นระเบียบของหอพักแต่สิ่งที่อยู่เหนือสิ่งอื่นใด คือการมีจิตสำนึกที่ดีของสมาชิกของหอพักทุกคนที่อยากเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหอพักนักศึกษา” คุณสมรรถ เพ่งพิส ประธานหอพักนักศึกษา นอกจากคำกล่าวแล้วประธานหอพักนักศึกษายังเป็นผู้ริเริ่มในการส่งต่องานการพัฒนาหอพักนักศึกษาจากรุ่นพี่สู่รุ่นน้องเป็นผลสำเร็จด้วยดี

“การมีจิตสำนึกที่ดีที่เกิดขึ้นจากงานวิจัยครั้งนี้ คือการที่ทุกคนมีความรู้สึกว่าการที่เราทำไปไม่ใช่หน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่ง ไม่ใช่สิ่งที่เราต้องทำแต่เป็นสิ่งที่ทุกคนควรกระทำเพื่อความเป็นระเบียบของหอพัก” นางสาวสุทธิดา จำปาหมื่น เลขานุการหอพักนักศึกษา

“ความต่อเนื่องในการทำงานสามารถทำได้โดยให้รุ่นน้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอน เริ่มตั้งแต่ การทราบบัญหา การวางแผน การประชุม การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาหารือกัน รวมถึงการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่หรือดำเนินการตามแผน โดยพยายามปลูกฝังให้รุ่นน้องมีความรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ควรทำไม่ใช่เป็นเพียงหน้าที่เท่านั้น”

นางสาววิลาวรรณ ชิมวงศ์ ตัวแทนกรรมการหอพักนักศึกษา

“รู้สึกว่าการศึกษามีความสนใจและแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบทำงานเพื่อการดูแลด้านความสะอาดของหอพักได้ดีขึ้นมาก” คุณสมคิด จันแด้ ตัวแทนแม่บ้านผู้ดูแลหอพักนักศึกษา

“การดำเนินงานด้านการซ่อมแซมอุปกรณ์ต่างๆในหอพัก มีคณะกรรมการหอพักนักศึกษารวบรวมข้อมูลช่วยทำให้มองเห็นปัญหาต่างๆได้เร็วขึ้น ทีมอาจารย์ช่วยในการอนุมัติจัดหาอุปกรณ์มาซ่อมแซมได้รวดเร็วขึ้น ทำให้งานมีระบบและทำงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยยิ่งขึ้น” คุณฉัฐวัฒน์ วัจกะฮาด ช่างซ่อมบำรุงประจำวิทยาลัย

“คิดว่าเรื่องการดูแลเกี่ยวกับหอพักนักศึกษามาถูกทางแล้ว มีคนที่เกี่ยวข้องทั้งหลายมาพูดคุยกันให้เห็นถึงปัญหา สาเหตุ และกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาหารือกันโดยเน้นให้นักศึกษาซึ่งเป็นผู้ที่อยู่อาศัยจริง ได้เข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น สำหรับการซ่อมแซมใหญ่ๆ ที่จะต้องแก้ไขก็ต้องมีการเสนอของบประมาณจากส่วนกลางเพื่อการแก้ไขให้ดีขึ้นต่อไป” อาจารย์ศรีสมพร ทรวงแก้ว ผู้อำนวยการวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

2. ได้เรียนรู้และฝึกประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้ โดยเริ่มจากการทำงานร่วมกันระหว่างอาจารย์ที่ต้องมีการประชุมปรึกษาหารือ วางแผนการดำเนินงานต่างๆทุกเดือนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ(บางครั้งมีการตกลงการทำงานโดยการบอกต่อกันสาเหตุเพราะ ในบางครั้งอาจารย์ที่อยู่ในทีมวิจัยก็มีภารกิจ ในการเรียนการสอน และงานค่านของวิทยาลัย จึงไม่มีเวลาที่จะมานั่งประชุมกันโดยพร้อมเพียง) ต่อมา ก็เป็นการระดมความคิด เตรียมงานวิจัยกับนักศึกษาพูดคุยเตรียมการดำเนินงานวิจัยร่วมกับนักศึกษา ร่วมกันเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม วิเคราะห์ข้อมูล และดำเนินการพัฒนาหอพักตาม โครงการต่างๆร่วมกับ

นักศึกษา ลำดับขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยที่เป็นไปโดยธรรมชาติค่อยๆซึมซับให้บุคลิกภาพ ความสามารถของเราและนักศึกษาเปลี่ยนแปลงไป จากการที่เป็นคนที่ทำงานด้วยตัวเองเพียงคนเดียวส่งผลให้ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีขึ้น มีการวางแผน มีการแบ่งปันมีการทำงานเป็นระบบร่วมกับผู้อื่นได้ดีขึ้น

3. ทีมงานวิจัยได้เรียนรู้บางเรื่องจากนักศึกษาในช่วงที่มีการประชุมร่วมกันและได้ศึกษาวิธีการทำงานวิจัย เทคนิคการตั้งคำถาม จากหัวหน้าโครงการวิจัยเสริมสร้างศักยภาพนักวิชาการเป็นนักวิจัยแบบ PAR เพื่อพัฒนาท้องถิ่นหลังจากนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้ ทำให้มองเห็นปัญหาได้ชัดเจนมากขึ้น ทำให้มีความรักในการทำวิจัยมากขึ้น ดังเช่นคำกล่าวของอาจารย์นาไพร โฉมงาม นักวิจัย ที่ได้เกิดเห็นความสำคัญการทำงานประจำให้เป็นงานวิจัยได้ กล่าวว่า

“จากประสบการณ์เดิมในการทำงานวิจัยของข้าพเจ้า เห็นว่างานวิจัย จะทำให้สำเร็จได้เป็นสิ่งที่ยากมาก พูดถึงคำว่างานวิจัยก็ไม่อยากจะทำเลย แต่สิ่งที่กำลังทำอยู่ขณะนี้ เป็นสิ่งที่ท้าทายเพราะว่ากำลังจะงานงานประจำให้เป็นงานวิจัยขึ้นมา ส่วนหนึ่งทำให้รู้สึกที่ไม่เสียเวลาเพราะเป็นงานที่ต้องทำอยู่แล้วและรู้สึกดีที่เราได้มีทีมในการทำงานมากขึ้น ได้เรียนรู้ การทำงานเป็นขั้นตอน และที่สำคัญเรื่องการตั้งประเด็นคำถามเป็นเรื่องที่ข้าพเจ้าไม่เคยทำ จะตั้งคำถามอย่างไรคนที่ตอบจึงจะสะท้อนความคิดได้หลากหลายเป็นสิ่งที่ได้เรียนรู้ และทำจริง และเทคนิคในการสัมภาษณ์กลุ่มคนที่หลากหลายการใช้คำพูดและกิริยาที่ต่างกัน การสังเกต การจดบันทึก ตลอดจนการถอดบทความ ข้าพเจ้ามีผู้ช่วยทีมวิจัยคือนักศึกษา สิ่งที่ได้เรียนรู้มา จึงนำมาถ่ายทอดให้กับนักศึกษาไปพร้อมๆกัน จึงทำให้รู้สึกสนุกกับการทำงานและเห็นคุณค่าตนเองและนักศึกษาเพิ่มมากยิ่งขึ้น”

4. คณะกรรมการบริหารเริ่มให้ความสำคัญในการพัฒนาหอพักนักศึกษาโดยทีมนักวิจัยได้สะท้อนมุมมองต่างๆให้เห็นข้อมูลจากการวิจัยและความต้องการของนักศึกษาในการพัฒนาหอพักนักศึกษานั้นได้รับงบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินงานใน โครงการที่นักศึกษาได้คิดร่วมกันและได้รับการผลักดันจากผู้บริหารของวิทยาลัยให้รับผิดชอบงานอาคารสถานที่เขียนคำของบประมาณและผู้บริหารของวิทยาลัยยังได้ติดตามข้อมูลในส่วนกลาง และในโอกาสที่ผู้อำนวยการสถาบันพระบรมราชชนกมาตรวจเยี่ยมวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธรจังหวัดอุบลราชธานีได้นำผู้อำนวยการสถาบันพระบรมราชชนกและคณะตรวจเยี่ยมที่บริเวณหอพักนักศึกษาทั้งสามหลังที่มีอยู่หลังจากนั้นวิทยาลัยได้รับงบประมาณหมวดค่าซ่อมแซมครุภัณฑ์และอาคารสิ่งก่อสร้าง เป็นเงินทั้งสิ้น 1,343,830 บาท ในการซ่อมบำรุงหอพักและคาดว่าจะได้รับงบประมาณเพิ่มเติมอีกบางส่วน

5. คณะอาจารย์ เจ้าหน้าที่และนักศึกษาในทีมวิจัยได้ร่วมกันในการกำหนดตารางแสดงกิจกรรมการดำเนินงานด้านการเรียนและการจัดการด้านหอพักนักศึกษาในวงรอบ 2 ปีการศึกษา ขึ้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจในจังหวะแห่งวิถีชีวิตหรือการดำเนินงานที่เกี่ยวกับหอพักผสมผสานอยู่กับการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นงานหลักของวิทยาลัย

ตอนที่ 5. การเรียนรู้ สิ่งที่ประทับใจและการนำประโยชน์จากงานวิจัยไปใช้ของทีมวิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้อง

จากการทำงานวิจัยครั้งนี้ตลอดระยะเวลาการดำเนินงานวิจัยทีมวิจัยได้ทำกิจกรรมในลักษณะที่เป็นเสมือนทีมเดียวกันมีความสุขและร่วมมือกันเป็นอย่างดีสามารถบอก การเรียนรู้ สิ่งที่ประทับใจและการนำประโยชน์จากงานวิจัยไปใช้ของทีมวิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

สิ่งที่ได้เรียนรู้จากงานวิจัย

1. เป็นการเรียนรู้ในกระบวนการการทำงานวิจัย เชิงคุณภาพที่ใช้กระบวนการการมีส่วนร่วม (PAR) รวมถึงระเบียบวิธีวิจัยที่มีความสำคัญและจำเป็น ในการทำการวิจัย นอกจากนี้ ยังได้เรียนรู้ถึงวิถีคิดและศักยภาพของนักศึกษา ที่มีพลังในการร่วมกันคิด วิเคราะห์ และหาแนวทาง ในการดำเนินงาน หรือกระทำการกิจกรรมต่างๆ และในบางกิจกรรมผู้วิจัยมีบทบาทโดยเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ได้ และผลการดำเนินงานโดยการมีส่วนร่วมนั้น สามารถมองเห็นเป็นรูปธรรม ที่สามารถพัฒนาให้ยั่งยืน และบรรลุวัตถุประสงค์ได้ นอกจากนี้แล้ว ในการทำวิจัยครั้งนี้ ยังได้เรียนรู้ถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเชิงวิชาการของนักวิจัยที่เป็นทีมวิจัยเดียวกัน และที่เป็นเครือข่ายของ สกว.เอง ในเครือข่ายนั้นมีหลากหลายในเรื่องราวที่จะศึกษา เป็นการได้เปิดกระบวนการทัศน์ในกระบวนการทำงานวิจัย ที่มีคุณค่า ที่สามารถแก้ไขปัญหาได้ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการเรียนรู้ของการทำวิจัยที่มีคุณค่าอย่างมากต่อนักวิจัย

2. การทำงานประจำให้เป็นงานวิจัย การทำวิจัยครั้งนี้จึงทำให้รู้สึกที่ไม่เสียเวลาเพราะเป็นงานที่ต้องทำอยู่แล้วและรู้สึกดีที่มีทีมในการทำงานมากขึ้น ได้เรียนรู้ การทำงานเป็นขั้นตอน และที่สำคัญเรื่องการตั้งประเด็นคำถามเป็นเรื่องที่ไม่เคยทำ ที่จะตั้งคำถามอย่างไรคนที่ตอบจึงจะสะท้อนความคิดได้หลากหลายเป็นสิ่งที่ได้เรียนรู้ และทำจริง เทคนิคในการสัมภาษณ์กลุ่มคนที่หลากหลายการใช้คำพูดและกิริยาที่ต่างกัน การสังเกต การจดบันทึก ตลอดจนการถอดบทความจากการสัมภาษณ์ ข้าพเจ้ามีผู้ช่วยทีมวิจัยคือนักศึกษา สิ่งที่ได้เรียนรู้มา จึงนำมาถ่ายทอดให้กับนักศึกษาไปพร้อมๆกัน จึงทำให้รู้สึกสนุกกับการทำงานและเห็นคุณค่าตนเองและนักศึกษาเพิ่มมากยิ่งขึ้น

3. การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ไม่ว่าจะเป็นอาจารย์ทีมวิจัย นักศึกษาทีมวิจัย และผู้ถูกสัมภาษณ์นั้นเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง ความไว้วางใจ และบรรยากาศที่สบายเป็นกันเองทำให้เราสามารถเก็บข้อมูลที่เป็นธรรมชาติและใกล้เคียงกับความจริงได้มากที่สุด

4. ทีมงานวิจัยทุกคนเป็นคนรู้จักรู้จักกัน ช่วยเหลือกันและกันความคุ้นเคย การรู้จักรู้จักกันในทีมวิจัยทำให้การดำเนินงานต่างๆ ง่ายสะดวก รวดเร็วขึ้นใน การแก้ปัญหาแม้จะเป็นปัญหาเรื่องยากๆ

สิ่งที่ประทับใจจากการทำงานวิจัย

1. เห็นการพัฒนาที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนคือ แม่บ้าน ไม่บ่นเรื่องหอสกปรก นักศึกษามีความรักและหวงแหนหอพักเปรียบเสมือนบ้านตนเอง ปฏิบัติตามกฎระเบียบหอพัก มีการสร้างแกนนำหอพักขึ้นมา ได้รู้สิ่งที่ไม่เคยได้รู้เช่นประวัติความเป็นมาของวิทยาลัยฯและที่สำคัญประวัติของหอพักความเป็นอยู่ของนักศึกษาในหอพักตั้งแต่สมัยก่อนที่เรียกหอพักว่า “ หอ นรก ” และที่ประทับใจมากที่สุดคือ ตนเองได้มีส่วนร่วมในการทำวิจัยในครั้งนี้ซึ่งเป็นงานวิจัยระดับชาติ มีผู้รอคอยติดตามการทำงานของเร และได้รับการเผยแพร่ตามสื่อต่างๆ ทั้ง Internet ทำให้รู้สึกตนเองและทีมนักศึกษาเป็นบุคคลตัวอย่างที่กล้าเผยแพร่เรื่องความเป็นอยู่ในหอพัก และที่สำคัญทำให้ข้าพเจ้าและนักศึกษาได้พูดคุยกันมากขึ้นเข้าใจที่มาสภาพปัญหาและหาทางแก้ปัญหาได้อย่างถูกวิธี นอกจากนี้ยังเกิดโครงการพัฒนาหอพักต่างๆของนักศึกษาที่คิดวางแผนและปฏิบัติโดยนักศึกษา

2. ได้เปิดโลกทัศน์ให้กับอาจารย์และนักศึกษา เนื่องจากทีมวิจัย สกว.มีการติดตามผลงานวิจัยอยู่เป็นระยะๆ และมีการจัดการประชุมวิชาการต่างๆ เป็นการเปิดโอกาสให้ทั้งอาจารย์และนักศึกษา ได้เข้าร่วมประชุม ได้นำเสนอผลงาน ทั้งได้ทบทวน งานตนเอง เพิ่มพูนทักษะในการนำเสนอผลงานวิชาการ

3. ประทับใจที่งานวิจัยภายในวิทยาลัย ยกระดับเป็นงานวิจัยระดับประเทศ ที่มีการเผยแพร่ผลงานทางInternet ทำให้เป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไป ทำให้วิทยาลัยมีชื่อเสียง ทั้งอาจารย์และนักศึกษาก่อเกิดความรู้สึภาคภูมิใจในงานที่เห็นเป็นรูปธรรม

การนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.งานวิจัยชิ้นนี้เป็นองค์ประกอบหนึ่งทำให้วิทยาลัยผ่านมาตรฐานประกันคุณภาพการศึกษาได้

2. การเผยแพร่ผลงานวิจัย ในระหว่างดำเนินงาน หรือเมื่องานวิจัยสิ้นสุดลงจะเป็นประโยชน์ แก่องค์กรทำให้มีชื่อเสียง เสริมสร้างกำลังใจในการปฏิบัติงานนักศึกษา อาจารย์ ก่อเกิดความรู้สึภาคภูมิใจ เกิดจิตสำนึกรักสถาบัน นอกจากนี้ผลงานวิจัยยังเป็นกรณีศึกษาให้แต่ละสถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นๆ ได้ศึกษาและนำไปปรับปรุงพัฒนาใช้ได้

3.ใช้หลักการและการดำเนินงานวิจัยประยุกต์ใช้ในการทำงานประจำ (เช่น การทำงานอย่างเป็นระบบ การวางแผนในการทำงาน การทำงานเป็นทีม การฝึกเป็นผู้นำฯลฯ)

4.ใช้งานวิจัยฉบับนี้เป็นการทบทวนวรรณกรรม สำหรับการดำเนินงานวิจัยพัฒนาอื่นๆต่อไป

5. ใช้ในการปฏิบัติงานคือ ใช้หลักการวิจัยเป็นขั้นตอนในการทำงาน และทำงานเป็นทีมทำให้ประสบความสำเร็จมากกว่าทำคนเดียว ด้านความคิดคือคิดอย่างเป็นระบบ บนพื้นฐานข้อมูลที่เป็นจริงประกอบในการตัดสินใจ มีการวางแผนในการทำงานและปฏิบัติตามแผนและสรุปการปฏิบัติงานเพื่อหาคำข้อดีข้อเสียในการทำงานและนำมาปรับปรุงให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

6. พยายามทำงานประจำที่ทำอยู่ให้เป็นงานวิจัยและเผยแพร่ให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานต่างๆ ในองค์กรที่ยังมีปัญหาอยู่ ให้ได้ลองใช้แนวทางงานวิจัยอย่างมีส่วนร่วมนี้มาปรับใช้ในการทำงานพร้อมทั้งให้เกิดการพัฒนาขึ้น

7. การวิจัย กระบวนการพัฒนาหอพักอย่างมีส่วนร่วม เป็นองค์ความรู้ที่จะนำไปใช้ ในการพัฒนาหอพัก ให้มีความยั่งยืน โดยการพัฒนาหอพักต่อไป จะอยู่บนฐานของผลการวิจัย และจะเป็นการแก้ไขปัญหาคืออย่างถูกต้อง และเป็นความต้องการอย่างแท้จริง ถือว่างานวิจัยชิ้นนี้ เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ผู้ดูแลงานเกี่ยวกับงบประมาณ และการบริหารงานของวิทยาลัย ที่มีงบประมาณค่อนข้างจำกัด

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการพัฒนาหอพักนักศึกษาอย่างมีส่วนร่วม กรณีศึกษา : วิทยาลัยการสาธิตสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและสาเหตุใดบ้างที่ทำให้การพัฒนาหอพักนักศึกษา วิทยาลัยการสาธิตสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่ประสบผลสำเร็จ ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลหอพักนักศึกษา กระบวนการพัฒนาหอพักนักศึกษาอย่างมีส่วนร่วมและการสร้างจิตสำนึกร่วมของนักศึกษาในการพัฒนาหอพักนักศึกษา โดยใช้รูปแบบ การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) พื้นที่เป้าหมายประกอบด้วยหอพัก 3 หลัง คือ หอพักชายปฐมรัตน์ หอพักชายปฐมมา และหอพักหญิงปฐมวิทย์ ของวิทยาลัยการสาธิตสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ตำบลเมืองศรีไค อำเภอวารินชำราบ จังหวัดสุพรรณบุรี ศึกษาในกลุ่มผู้มีส่วนในการดูแลและพัฒนาหอพักนักศึกษาที่เป็นอาจารย์ นักศึกษา ช่าง แม่บ้านทำความสะอาด คณะกรรมการหอพักนักศึกษา คณะกรรมการสโมสรนักศึกษา สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลประจำบ้านศรีไคและ ตำรวจประจำสถานีตำรวจย่อยตำบลเมืองศรีไค วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ พูดแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการจากการร่วมปฏิบัติงานในพื้นที่ อุปกรณ์ภาคสนาม เช่น เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูป การสังเกต การประชุมกลุ่มและการสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันของทีมนักวิจัยกับนักศึกษาตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยพิจารณาจัดกลุ่มข้อมูลที่เป็นคำพูดของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งจะมีการสรุปผลการดำเนินการทุกเดือนและผลการวิเคราะห์จะย้อนกลับสู่กระบวนการทำงาน ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย 1 ปี 6 เดือน ตั้งแต่ เดือนกันยายน 2549 ถึงเดือนธันวาคม 2550 ผู้วิจัยสรุปอภิปรายผลและมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยดังนี้

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. ปัญหา สาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลหอพักนักศึกษาด้านบุคคล

การพัฒนาหอพักนักศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จเกิดจากการที่บุคลากรในวิทยาลัย อันประกอบด้วย นักศึกษา อาจารย์ผู้ดูแลหอพักนักศึกษาหรือด้านอาคารสถานที่ อาจารย์ดูแลงานกิจการนักศึกษา ช่างซ่อมบำรุงของวิทยาลัย แม่บ้านผู้ดูแลหอพักนักศึกษาและคณะผู้บริหารวิทยาลัยไม่ได้นำปัญหาของหอพักนักศึกษาที่เกิดขึ้น มาพูดคุย บอกกล่าวหาสาเหตุ แนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกัน การดำเนินการแก้ไข พัฒนาหอพัก จะดำเนินการเฉพาะแต่ละส่วนๆไป ไม่ได้มี

การวางแผนร่วมกันในการดำเนินงานแต่ละครั้ง จึงทำให้การพัฒนาหอพักไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรทำให้ทุกคนมองว่ามันเป็นเรื่องยากและเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาตลอด ผู้รับผิดชอบที่มีเพียงคนเดียวโดยลำพังไม่สามารถแก้ไขได้ จึงไม่ทราบถึงปัญหา และสาเหตุที่แท้จริง เมื่อการดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จจึงทำให้ท้อถอยและไม่มีกำลังใจในการทำงาน นอกจากนี้ นักศึกษาที่อยู่อาศัยในหอพัก ยังไม่มีจิตสำนึกร่วมในการพัฒนาหอพักไม่รักษาระเบียบวินัยในการอยู่ในหอพักร่วมกันเช่น สดาร์ทรถเสียงดัง เปิดเพลงเสียงดัง วางรองเท้าเกี๊ยวกลิ้งกลิ้งอยู่หน้าห้อง ในห้องนอนนักศึกษาเก็บขยะจำนวนมาก หมักหมมสะสม ระเบียบห้องนอนมีจานชามของแม่ค้าที่โรงอาหารที่รับประทานอาหารแล้วทิ้งไว้ไม่ล้างทำความสะอาด ในห้องน้ำจะพบเห็นเศษการทิ้งสิ่งของไว้เป็นประจำ เช่น กระดาษห่อผ้าอนามัย เศษกระดาษกล่องสบู่ ไม่มีการทำความสะอาดห้องพักและห้องน้ำอย่างสม่ำเสมอ นักศึกษาเข้ามาพักในหอพักเป็นระยะเวลา สั้นๆ เพียง 2 ปี บางช่วงยังต้องออกฝึกงานภาคสนามไม่ได้พักในหอพักของวิทยาลัย จึงทำให้ขาดความผูกพันคิดเพียงอยู่เพื่อเรียนให้จบเท่านั้น แม้บางส่วนของนักศึกษาจะมีจิตสำนึกร่วมบ้างแต่ขาดการส่งต่องานที่เป็นระบบ เนื่องจากมีการปรับเปลี่ยนผู้อยู่อาศัยค่อนข้างบ่อย ไม่มีการส่งมอบงานกันทำให้ต้องเริ่มต้นใหม่ในสิ่งที่ได้เคยทำมา ผู้รับผิดชอบเกิดการเบื่อหน่าย ทำงานได้ล่าช้า ขาดการพัฒนา และไม่มีคามยั่งยืน

ขาดการดูแลบำรุงรักษาหอพักให้รวดเร็วและพร้อมใช้ก่อนที่นักศึกษาจะเข้าพักในแต่ละปี ไม่มีแม่บ้านทำความสะอาดประจำที่หอพักหญิงซึ่งมีพื้นที่กว้างคนอาศัยอยู่จำนวนมาก นักศึกษาที่อยู่ในหอพักส่วนใหญ่หวังพึ่งให้แต่แม่บ้านดูแลความสะดวกให้กับตนเองโดยไม่เข้าใจว่าแม่บ้านที่มีอยู่เป็นเพียงลูกจ้างของบริษัทที่วิทยาลัยขอจ้างให้มาช่วยดูแลเพียงชั่วคราวเนื่องจากพื้นที่ที่เป็นหอพักนักศึกษาไม่ได้อยู่ในสัญญาจ้างที่วิทยาลัยทำไว้กับบริษัท ทำให้แม่บ้านเวียนกันมาทำความสะอาดสัปดาห์ละ 1 คนไม่พอใจที่ต้องทำงานหนัก เงินเดือนก็ได้น้อยเนื่องจากเป็นแม่บ้านของบริษัทและงานที่ดูแลความสะดวกที่หอพักเป็นงานเสริมที่วิทยาลัยขอจ้างให้ช่วยทำนอกเหนือจากที่มีในสัญญาจ้าง

อาจารย์ผู้ดูแลหอพักนักศึกษาหรือคณาจารย์สถานที่ และอาจารย์ดูแลงานกิจการนักศึกษา ขาดการติดตามและควบคุมอย่างจริงจังเพื่อดูแลให้นักศึกษารักษาระเบียบวินัยในการพักอาศัยในหอพักทำให้นักศึกษาบางคนไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่วางไว้ ก่อให้เกิดปัญหากับผู้ที่พักอาศัยในหอพักคนอื่นๆ เช่น สดาร์ทรถเสียงดัง เมื่อนำรถมาถึงหอพักก็ไม่ยอมดับเครื่องก่อน นอกจากนี้ยังจัดรถไม่เป็นระเบียบ เปิดเพลงเสียงดัง ทำให้เพื่อนที่อยู่ร่วมกันในหอพักไม่มีสมาธิในการอ่านหนังสือและเป็นสาเหตุหนึ่งของความขัดแย้งในกลุ่มนักศึกษา แสดงให้เห็นว่าอาจารย์ที่สอนนักศึกษาเพื่อไปดูแลสุขภาพประชาชน ไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากหอพักนักศึกษายังไม่สะอาด นักศึกษายังไม่มีพฤติกรรมสุขภาพที่รักความสะดวกความเป็นระเบียบ

ด้านการบริหารจัดการ

เนื่องจากพันธกิจหลักที่สำคัญของวิทยาลัยคือการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านสุขภาพ คณะกรรมการบริหารวิทยาลัย คณะอาจารย์และเจ้าหน้าที่ของวิทยาลัยจึงมุ่งเน้นการทำงานและการลงทุนเพื่อจัดการเรียนการสอนและการฝึกอบรมเพื่อพัฒนากำลังคนด้านสุขภาพให้กับสังคม จึงขาดการประสานงานและการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหอพักนักศึกษา นักศึกษาทำให้ปัญหาด้านหอพักไม่ได้รับการแก้ไขที่ตรงกับความต้องการของนักศึกษา และนักศึกษาส่วนหนึ่งเองขาดจิตสำนึกในการพัฒนางานด้านหอพักนักศึกษา ส่งผลกระทบให้อุปกรณ์ เครื่องอุปโภคบริโภค เครื่องอำนวยความสะดวกที่วิทยาลัยจัดให้มีไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษาที่อยู่ในหอพักหรือบางอย่างมีแต่ก็ชำรุด เช่น ตู้คำ อุปกรณ์ทำความสะอาดไม่เพียงพอ อุปกรณ์เครื่องใช้ที่อำนวยความสะดวกชำรุดบ่อยครั้ง เช่น หลอดไฟ โตะ ก๊อกน้ำ พัดลม ประตูลูกบิดประตูพัง ไม้บวม ตู้เสื้อผ้ามีปลวก มุ้งลวดขาด ฯลฯ ที่หอพักไม่มีห้องรับรองญาติที่มีย่านนักศึกษาทำให้เมื่อมีญาติมาพบนักศึกษาไม่มีที่รับรอง กฎระเบียบที่มีอยู่ไม่เคร่งครัดทำให้มีนักศึกษางานคนฝ่าฝืนกฎระเบียบของหอพักนักศึกษา การประชาสัมพันธ์ที่ไม่ทั่วถึงทำให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความไม่เรียบร้อยหรือทำให้เข้าใจไม่ตรงกันในการปฏิบัติงาน ทำให้บุคคลในหอพักไม่ให้ความร่วมมือ ทำให้ขาดการมีส่วนร่วมระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ เมื่อมีปัญหาดังกล่าวนักศึกษาบางคนจึงได้ทำบันทึกลงเสนอเพื่อจะได้รับการพิจารณาแต่ก็ไม่มีมีการปรับปรุงแก้ไข เขียนเรื่องร้องเรียนไปแล้วก็จบแค่ในกระดาษ ไม่มีการแก้ไขอะไรหรือมีการแก้ไขก็ช้ามากทำให้มีปัญหาในการดำรงชีวิตในหอพัก และปัญหาจะมีอยู่อย่างต่อเนื่องขาดการส่งงานด้านการพัฒนาหอพักระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้องซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรจันทร์ ล่องสกุล ที่ได้ทำวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามการรับรู้ของผู้บริหารที่นิสิตหอพักเก่าและนิสิตหอพักปัจจุบันพบว่านิสิตหอพักเก่ารับรู้ว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารหอพักของนิสิตและความเหมาะสมของการแต่งตั้งอนุสาสกประจำหอพักเป็นปัญหาระดับค่อนข้างมาก

ด้านงบประมาณ

สิ่งก่อสร้างที่เป็นหอพักนักศึกษาที่วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานีมีอายุการใช้งานมาประมาณ 12 ปี ทำให้ระบบหลายอย่างชำรุด งบประมาณที่วิทยาลัยได้รับจัดสรรมาไม่เคยได้รับงบประมาณในหมวดค่าซ่อมแซมอาคาร ทำให้งบประมาณด้านการจัดการหอพักมีไม่เพียงพอทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาในระบบใหญ่ๆที่เกิดขึ้นกับหอพักได้ เช่น ระบบท่อที่เป็นสนิม เพดานห้องที่มีน้ำหยดรั่วซึม ระบบบำบัดน้ำเสียที่ส่งกลิ่นเหม็นบริเวณด้านล่างหอพัก วิทยาลัยไม่ได้จัดงบประมาณในการจ้างแม่บ้านในการดูแลความสะอาดในภาพรวมหรือจ้างยามมาดูแลรักษาความปลอดภัยในช่วงกลางคืนจึงเสี่ยงต่อการเกิดเหตุการณ์ที่เป็นอันตรายต่อนักศึกษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการนำเสนอแนวทางพัฒนาหอพักนักศึกษาในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา

ของ นิภา วงษ์พัฒน์พงษ์ ว่านโยบายการจัดหอพักนิสิต นักศึกษา จัดเพื่อเป็นสวัสดิการและพัฒนานิสิต นักศึกษาในด้านต่าง ๆ ให้แก่นิสิต นักศึกษาต่างจังหวัด และในด้านการบริหารงานตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา พบว่าอยู่ในระดับปานกลางและได้เสนอแนะว่าควรปรับปรุงสภาพหอพักให้ดีขึ้นบุคลากรประจำหอพักและให้นักศึกษามีโอกาสบริหารหอพักอย่าง

2. กระบวนการพัฒนาหอพักนักศึกษาอย่างมีส่วนร่วม

กระบวนการพัฒนาหอพักนักศึกษาอย่างมีส่วนร่วมที่ดำเนินการในวิทยาลัยการสาธิตสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลหอพักนักศึกษาที่ประกอบด้วยนักวิจัย (อาจารย์ที่เป็นนักวิจัย) นักพัฒนา(อาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในงานด้านพัฒนาหอพักนักศึกษา) และผู้ที่อยู่กับปัญหา (นักศึกษาที่พักในหอพักของวิทยาลัยการสาธิตสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย) ได้มา มีการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบหรือร่วมรับผลประโยชน์ร่วมกันของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งตรงกับหลักการของดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม และการดำเนินงานในลักษณะนี้สอดคล้องกับแนวคิดการจัดหอพักลักษณะเป็น “ที่พักแห่งความร่วมมือร่วมใจ” (co-op housing) เนื่องจากแนวคิดนี้เป็นการจัดที่พักภายในสถานศึกษาที่นักศึกษาที่พักหอพักจะต้องร่วมมือร่วมใจประสานสามัคคีจัดการบริหารงานร่วมกันเองภายใน จะต้องช่วยกันทำงาน นับตั้งแต่การทำความสะอาด การดูแลทั่วไป การดำเนินงานร่วมกันของงานวิจัยครั้งนี้นักศึกษาจะมีการแบ่งกลุ่มคนภายในหอพักเนื่องจากจะทำให้สะดวกในการควบคุมและสะดวกต่อการแบ่งงานกันรับผิดชอบ เช่นแบ่งตามชั้นที่พัก แบ่งตามหลักสูตร แบ่งตามชั้นปีที่เรียนหรือแบ่งตามหอพัก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่มีการจัดที่พักเป็นแบบ “ระบบชุมชนย่อย” (house system) การจัดที่พักลักษณะนี้ เป็นการจัดที่พักเน้นการสร้างชุมชนหรือกลุ่มย่อย ๆ ภายในอาคารที่พักที่มีอยู่แล้ว โดยอาจจะแบ่งเป็นหน่วยย่อย และกลุ่มนี้สามารถเปลี่ยนและสร้างขึ้นมาใหม่ได้ทุกภาคเรียน ซึ่งเมื่อมีการออกฝึกงานภาคสนามของนักศึกษาในวิทยาลัยการสาธิตสุโขทัย จังหวัดสุโขทัยกลุ่มสามารถปรับเปลี่ยนขึ้นมาดูแลหรือจัดการในสามารถเกิดการทำงานด้านการดูแลหอพักนักศึกษาที่ต่อเนื่องกันได้

การสร้างความสัมพันธ์แบบหุ้นส่วน

การพัฒนาหอพักนักศึกษาสำหรับวิทยาลัยการสาธิตสุโขทัย จังหวัดสุโขทัยแล้วมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างกระบวนการพัฒนาหอพักนักศึกษาอย่างมีส่วนร่วมโดยการสร้างความสัมพันธ์แบบหุ้นส่วนขึ้นมาให้ได้ก่อน โดยหุ้นส่วนที่ว่านี้หลักๆคือบุคคลใน 3 ฝ่าย ฝ่ายนักศึกษา ฝ่ายอาจารย์ที่เป็นนักวิชาการ และฝ่ายที่รับผิดชอบงานด้านพัฒนาหอพักนักศึกษา ซึ่งจะต้องมาร่วมใจกัน ผู้วิจัยได้เริ่มต้นจากการไปพูดคุยส่วนตัวกับนักศึกษา แกนนำนักศึกษา ช่างซ่อมบำรุง เจ้าหน้าที่พัสดุ แม่บ้านทำความสะอาด และอาจารย์ฝ่ายกิจการนักศึกษา เมื่อ

รับทราบว่าคุณคนมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องหอพักเหมือนกันจึงได้เชิญประชุมเพื่อพบปะพูดคุยกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ผลสรุปจากการประชุมทุกคนอยากจะแก้ไขปัญหาและอยากจะพัฒนาหอพักนักศึกษาด้วยกัน นักศึกษา อาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่เข้าร่วมประชุมขอสมัครร่วมดำเนินงานและประสานการทำงาน ประชุมจัดทำแบบสัมภาษณ์ ทำความเข้าใจแบบสัมภาษณ์ และร่วมในทีมออกสัมภาษณ์ข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกัน ทีมที่ออกสัมภาษณ์ ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ทีมแต่ละทีมประกอบด้วย นักวิจัยอย่างน้อย 1 คนและผู้ช่วยนักวิจัยอย่างน้อย 4 คน

การวิเคราะห์ปัญหาแบบมีส่วนร่วม

จากการสัมภาษณ์ข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้วได้ร่วมกันรวบรวมเรียบเรียงสิ่งที่ได้โดยแบ่งกลุ่มที่ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 กลุ่มโดยแต่ละกลุ่มจะต้องมีตัวแทนของทีมผู้สัมภาษณ์เข้าร่วม 1 คนต่อกลุ่ม กลุ่มที่ 1 วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ส่วนที่ 1-2 กลุ่มที่ 2 วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ส่วนที่ 3-4 กลุ่มที่ 3 วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ส่วนที่ 5-6 กลุ่มที่ 4 วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ส่วนที่ 7-8 เสร็จแล้วจึงให้แต่ละกลุ่มนำเสนอข้อมูลเพื่อเติมเต็มข้อมูลร่วมกันโดยทุกคนร่วมกันเสนอออกความคิดเห็นจากสิ่งที่ตนเองได้ประสบและคิดว่าเป็นปัญหา พบว่าทำให้ทุกคนสามารถมองปัญหาได้กว้างขึ้นบางอย่างไม่เคยทราบมาก่อนก็ได้รู้ได้เห็นร่วมกัน ทำให้เกิดพลังและเกิดความสามัคคี ในการที่จะวางแผนการพัฒนาหอพัก หลังจากนั้นได้นำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาสาเหตุ จัดกลุ่มสาเหตุตั้งเป็นชื่อปัญหาและลำดับความสำคัญของปัญหาร่วมกันปัญหาที่ได้มี 3 หมวด 4 โครงการคือ หมวดพัฒนาและปรับปรุงอุปกรณ์ภายในหอพัก 1 โครงการชื่อโครงการพัฒนาและปรับปรุงอุปกรณ์ภายในหอพัก หมวดการจัดระเบียบหอพัก 1 โครงการชื่อโครงการจัดระเบียบหอพัก หมวดวัสดุอุปกรณ์ในหอพัก 2 โครงการชื่อโครงการพัฒนาหอพัก นักศึกษาอย่างมีส่วนร่วม (เกี่ยวกับชั้นวางรองเท้า ที่วางหนังสือพิมพ์ กระติกน้ำร้อน ถ้วยกาแฟ และปลั๊กไฟฟ้า) และโครงการพัฒนาหอพักนักศึกษอย่างมีส่วนร่วม (เกี่ยวกับตู้แสดงความคิดเห็นและบอร์ดประชาสัมพันธ์)

การวางแผนปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

หลังจากได้ผู้รับผิดชอบในแต่ละโครงการได้ให้มีการรับสมัครเนวร่วมในการวางแผนปฏิบัติการร่วมกัน อาสาสมัครที่อยู่ในแต่ละโครงการได้ร่วมกันคิดโดยมีการประชุมวางแผนทางและกิจกรรมที่จะดำเนินการเสร็จแล้ว เขียนเป็นโครงการเสนอเป็นโครงการถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยผ่านทางอาจารย์ที่ปรึกษากลุ่มที่เป็นทั้งนักวิจัยในทีมและไม่ใช่นักวิจัยในทีมแต่มีความรู้ความเข้าใจในการเขียนโครงการ ตามที่หัวหน้านักวิจัยได้ประสานงานไว้ล่วงหน้าแล้ว

การปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

หลังจากที่โครงการได้รับการอนุมัติจากผู้อำนวยการวิทยาลัยคณะผู้ดำเนินการแต่ละโครงการมีการแบ่งหน้าที่ตามความถนัดของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการประสานงานกันและได้รับ

ความร่วมมือจากทุกฝ่ายภายในวิทยาลัยทำให้การทำงานสะดวกและรวดเร็วขึ้นและมีการประชุมติดตามงานกันเป็นระยะๆทำให้ทุกคนรู้ขั้นตอน ทราบความก้าวหน้าของการทำงานและเรียนรู้การทำงานเป็นทีมเกิดความภาคภูมิใจในสิ่งที่ตนเองได้ทำร่วมกัน ซึ่งตรงกับหลักการการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมที่ผู้คนจำนวนหนึ่งในวิทยาลัย เข้ามาร่วมศึกษาปัญหาโดยกระทำร่วมกันกับนักวิจัย ผ่านกระบวนการวิจัย ตั้งแต่ต้นจนกระทั่งเสร็จสิ้นการเสนอผลและการอภิปรายผลการวิจัย เป็นการเริ่มต้นของผู้คนที่อยู่กับปัญหาค้นหาปัญหาที่ตนเองมีอยู่ร่วมกับนักวิชาการ จึงเป็นกระบวนการที่ผู้คนในวิทยาลัยมีใช้ผู้ถูกกระทำ แต่เป็นผู้กระทำการที่มีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นและมีอำนาจร่วมกันในการวิจัย

ประเมินผลและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานเพื่อวางแผนปรับปรุงงาน

หลังจากที่ทุกคนร่วมกันดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ ก็จะมีการประเมินผลการทำงานถึงขั้นตอนวิธีการ กิจกรรมต่างๆที่ได้ดำเนินงานร่วมกันเพื่อศึกษาถึงความสำเร็จ อุปสรรคในการดำเนินงานและพิจารณาสิ่งที่ต้องปรับปรุง พบว่าสิ่งที่ดำเนินการประสบความสำเร็จจึงได้จัดนิทรรศการเพื่อประชาสัมพันธ์ความสำเร็จของงาน ในวันที่ 29 สิงหาคม 2550 ส่วนที่เป็นห่วงของทีมวิจัยคือทำอะไรจึงจะทำให้การดำเนินงานเกิดความต่อเนื่อง จากคำถามดังกล่าวได้ตกลงร่วมกันไปศึกษาดูงานด้านการดำเนินงานหอพักนักศึกษาที่มีความต่อเนื่องที่วิทยาลัยเกษตรราชสุขสิรินธร จังหวัดพิษณุโลก ในวันที่ 2 – 4 กันยายน 2550 หลังจากการศึกษาดูงานรุ่นพี่ได้วางแผนส่งงานให้กับรุ่นน้อง โดยจัดเวทีการส่งมอบงานของคณะกรรมการหอพักจากรุ่นพี่สู่รุ่นน้องเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มอบเอกสารและอุปกรณ์ในการดำเนินการ โดยเน้นความต่อเนื่องในด้านความสะอาดความเป็นระเบียบเรียบร้อยด้วยกิจกรรม Big Cleaning Day โดยจะทำอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง และได้มีการมอบงานอย่างเป็นทางการทั้งงานหอพักนักศึกษาและงานสโมสรนักศึกษา ชื่องานว่าราตรีอินทนิล ในวันที่ 26 กันยายน 2550 หลังจากนั้นได้นำผลการถ่ายทำวีซีดีในการดำเนินงานพัฒนาหอพักจากชมรมสื่อสร้างสรรค์ให้กับนักศึกษาทุกคนได้ชมยังทำให้นักศึกษามีความสุขและอยากจะทำเนืองงานด้านพัฒนาหอพักมากยิ่งขึ้น

3. วิธีสร้างจิตสำนึกของคนที่พักในหอพักเกี่ยวกับการพัฒนาหอพักนักศึกษา

ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน มีขวัญและกำลังใจในการทำงาน รักและห่วงแหนในสิ่งที่ตนเองได้ร่วมดำเนินการในการพัฒนาหอพักนักศึกษา อยากจะให้การดำเนินการมีความมั่นคงอยู่ตลอดไป และมีการพัฒนาไปเรื่อยๆ เกิดความรู้สึภาคภูมิใจ และได้รับการยอมรับจากทุกคนทำให้มีพลังในการดำเนินงานต่อไป วิธีสร้างจิตสำนึกที่ดีของคนที่พักในหอพักเกี่ยวกับการพัฒนาหอพักนักศึกษาคือ ผู้วิจัยต้องเริ่มต้นด้วยการสร้างสัมพันธภาพกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลและพัฒนาหอพักนักศึกษา หลังจากนั้นให้เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเหล่านั้นเข้ามามีส่วนร่วมอย่างอิสระในการเสนอความคิดเห็นโดยจัดเวทีเสวนาหรือเวทีประชาคมให้เกิดการแลกเปลี่ยน

เรียนรู้ข้อมูลซึ่งกันและกัน หลังจากนั้นแล้วจึงเปิดโอกาสให้มีการร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผนการแก้ปัญหาหรือพัฒนา ร่วมดำเนินการพัฒนา ร่วมประเมินผลและชื่นชมผลการดำเนินการร่วมกัน ตลอดระยะเวลาการดำเนินงานสิ่งที่มีโดยตลอดคือการสร้างสัมพันธภาพแห่งความเป็นมิตร ความมีน้ำใจ ความไว้วางใจ การให้กำลังใจและการให้อภัย หมั่นติดตามถามถึงความเป็นอยู่ หรือไปเยี่ยมให้กำลังใจในการทำงาน ให้รางวัลในการทำงานเช่นการให้ใบประกาศเกียรติคุณ สำหรับผู้เสียสละทำงานเพื่อส่วนรวมด้านการหอพัก ให้โอกาสเสนอผลงานหรือนำผลงานมาเสนอต่อที่ประชุมในวาระต่างๆ

จากวิธีการดำเนินการดังกล่าวมาแล้วข้างต้นทำให้นักศึกษามีจิตสำนึกร่วมในการดูแลหอพัก สังเกตได้จากนักศึกษามีการแบ่งงานกันรับผิดชอบในการช่วยประสานการดูแลหอพัก นักศึกษา ห้องพักและบริเวณรอบๆ หอพักมีความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยมากขึ้น นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการหอพักในการปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบของวิทยาลัยและกฎของหอพัก โดยได้ช่วยกันทำความสะอาดห้องน้ำและ บริเวณรอบๆหอพักทุก 2 สัปดาห์ต่อครั้ง นักอาจารย์เพื่อขอคำปรึกษาในบางเรื่องแต่ถ้าเป็นงานที่ตัดสินใจเองได้นักศึกษาก็ประชุมทีมงานและจะดำเนินการเอง นักศึกษาไม่ต้องการพัฒนาหอพักเป็นชมรมแต่ให้อิโหว่ทางด้านหอพักเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุกคนไม่ใช้การทำงานของชมรมใดชมรมหนึ่ง ซึ่งตรงกับแนวคิดการจัดหอพักเป็น “ที่พักแห่งความร่วมมือร่วมใจ” (Co-op housing) เนื่องจากแนวคิดนี้เป็นการจัดที่พักภายในสถานศึกษา นักศึกษาที่พักอาศัยจะต้องร่วมมือร่วมใจประสานสามัคคี จัดการบริหารงานกันเองภายใน นับตั้งแต่การทำความสะอาด การดูแลทั่วไป และตรงกับแนวคิดการจัดที่พักเป็นแบบ “ระบบชุมชนย่อย” (House system) ที่การจัดที่พักเน้นการสร้างชุมชนหรือกลุ่มย่อย ๆ ภายในอาคารที่พักที่มีอยู่แล้ว แบ่งเป็นหน่วยย่อยที่สามารถเปลี่ยนและสร้างขึ้นมาใหม่ได้ ทุกภาคเรียนเมื่อมีการออกฝึกงานภาคสนามของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคลเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง การจะทำงานอื่นใดให้เกิดผลสำเร็จจึงจะต้องมีการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ระหว่างทีมงานให้ได้ก่อน ไม่ว่าจะเป็นอาจารย์ที่มวิชัย นักศึกษาที่มวิชัย และผู้ถูกสัมภาษณ์นั้นเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง ความไว้วางใจ ความคุ้นเคย การรู้จักรู้จักกันและบรรยากาศที่สบายเป็นกันเองทำให้เราสามารถเก็บข้อมูลที่เป็นธรรมชาติและใกล้เคียงกับความจริงได้มากที่สุด และสัมพันธภาพที่ดีจะต้องมีอยู่อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

2. การจัดประชุมเป็นสิ่งสำคัญให้งานต่างๆสำเร็จในความเป็นจริงแต่ละคนแต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับปัญหาจะรู้เข้าใจปัญหาในส่วนของตนเองที่รับผิดชอบ บางครั้งคิดว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเกิดจากบุคคลอื่นที่ทำให้เราต้องแก้ปัญหาอยู่ไม่จบสิ้น จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ปัจจัยใน

การพัฒนาที่ทำให้การพัฒนาหอพักนักศึกษา ที่ผ่านมานี้ประสบความสำเร็จ เนื่องจากขาดการหยิบยกปัญหาในเรื่องหอพักมาเป็นประเด็นการพัฒนาที่จริงจัง ขาดการประชุมประสานงานร่วมกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นช่าง แม่บ้าน อาจารย์และนักศึกษา การประชุม โดยมีทุกส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหามานพคุณกันด้วยบรรยากาศที่เป็นกัลยาณมิตรมองเป้าหมายที่ความสำเร็จของงานส่วนรวมก่อนส่วนตัว การประชุมจะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้มองเห็นสภาพของปัญหาที่เป็นจริงและกว้างขึ้น เกิดความเข้าใจกันเห็นอกเห็นใจกันพร้อมที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เกิดมีอาสาสมัครแบ่งงานกันรับผิดชอบ เป็นเวทีให้เกิดการติดตามงานและชื่นชมผลการดำเนินงานร่วมกัน

3. การทำงานประจำให้เป็นงานวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้การพัฒนาหอพักนักศึกษาของวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ปัญหาต่างๆที่ก่อนหน้านี้คิดว่ายากก็ทำให้ง่ายและสำเร็จลงได้ ดังคำกล่าวของผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหากล่าวว่า “ จากประสบการณ์เดิมในการทำงานวิจัยของข้าพเจ้าเห็นว่างานวิจัยจะทำให้สำเร็จได้เป็นสิ่งที่ยากมาก พุคลึงคำว่างานวิจัยก็ไม่อยากจะเข้าใจ แต่สิ่งที่กำลังทำอยู่ขณะนี้ เป็นสิ่งที่ทำท่ายเพราะว่าเรากำลังจะทำงานงานประจำให้เป็นงานวิจัยขึ้นมา ส่วนหนึ่งทำให้รู้สึกที่ไม่เสียเวลาเพราะเป็นงานที่ต้องทำอยู่แล้วและรู้สึกดีที่เราได้มีทีมในการทำงานมากขึ้น ได้เรียนรู้ การทำงานเป็นขั้นตอน ” อาจารย์พนาไพร โฉมงาม นักวิจัยและงานวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมยังช่วยให้เห็นความสำคัญของการทำงานเป็นทีม “โดยทั่วไปแล้วการจะทำงานร่วมกับกลุ่มคนหลายๆและต้องการให้ประสบความสำเร็จนั้นเป็นเรื่องที่ยากมาก แต่การทำงานวิจัยครั้งนี้ทำให้เราได้เรียนรู้และฝึกประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน โดยเริ่มจากการทำงานร่วมกันระหว่างอาจารย์ที่ต้องมีการประชุมปรึกษาหารือ วางแผนการดำเนินงานต่างๆทุกเดือนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ (ประสานงาน โดยการบอกต่อกันเนื่องจากในบางครั้งอาจารย์ทีมวิจัยก็มีภารกิจ ในการเรียนการสอน และงานด่วนของวิทยาลัย จึงไม่มีเวลาที่จะมานั่งประชุมกัน โดยพร้อมเพียง) ต่อมาก็เป็นการระดมความคิด เตรียมงานวิจัยกับนักศึกษาพูดคุยเตรียมการดำเนินงานวิจัยร่วมกับนักศึกษา ร่วมกันเก็บรวบรวมข้อมูลภาพสนาม วิเคราะห์ข้อมูล และดำเนินการพัฒนาหอพักตามโครงการต่างๆร่วมกับนักศึกษา ลำดับขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยที่เป็นไปโดยธรรมชาติค่อยๆซึมซับให้บุคลิกภาพ ความสามารถของเราและนักศึกษาเปลี่ยนแปลงไป จากการที่เป็นคนที่ทำงานด้วยตัวเองเพียงคนเดียวได้ดี นั่นก็ส่งผลให้ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีขึ้น มีการวางแผน มีการแบ่งบัน มีการทำงานเป็นระบบร่วมกับผู้อื่นได้ดีขึ้น และทำให้เห็นพลังของการทำงานเป็นทีมจากงานวิจัย ” อาจารย์กันยารัตน์ ชีราวุฒิ นักวิจัย และกล่าวไว้ว่า “ใช้หลักการวิจัยเป็นขั้นตอนในการทำงาน และทำงานเป็นทีมทำให้ประสบความสำเร็จมากกว่าทำคนเดียว ด้านความคิดคือคิดอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานข้อมูลที่เป็นจริงประกอบในการตัดสินใจ มีการวางแผนในการทำงานและปฏิบัติตาม

แผนและสรุปการปฏิบัติงานเพื่อหาข้อดีข้อเสียในการทำงานและนำมาปรับปรุงให้เกิดการพัฒนา
ยิ่งขึ้น” อาจารย์วัชรพล ทองควั่น นักวิจัย

4. การจัดทำปฏิทินในการทำงานพัฒนาหอพักนักศึกษาที่สอดคล้องกับการจัดการ
เรียนการสอนเป็นการทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องรู้และเข้าใจในจังหวะชีวิตของคนที่อยู่ในหอพักใน
ภาพรวมมากขึ้น อันจะนำไปสู่การวางแผนเพื่อดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องได้ล่วงหน้า

5. การส่งมอบงานจากรุ่นพี่สู่รุ่นน้องคือแนวทางสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงาน
เกิดความต่อเนื่องในการทำงาน และ การส่งมอบงานที่ดีควรมีการทำใน 2 ลักษณะทั้งที่เป็น
ทางการและไม่เป็นทางการ โดยเริ่มจากแบบไม่เป็นทางการก่อนเพื่อให้ได้เรียนรู้ในรายละเอียด
ของงานแบบเป็นกันเองแล้วจึงค่อยช่วยการส่งมอบงานแบบเป็นทางการเพื่อเป็นเกร็ดแก่ผู้รับมอบ

6. การเสนอข้อมูลให้ผู้บริหารรับทราบถือเป็นช่องทางสู่ความสำเร็จในการทำงาน
เพราะจะทำให้ได้รับการสนับสนุนและเกิดการขยายผลการคิดรวมกัน หาแนวทางการแก้ปัญหา
ร่วมกันทั้งปัญหาที่แก้ไขได้ที่วิทยาลัยและปัญหาที่วิทยาลัยแก้ไขไม่ได้เองต้องเสนอต่อส่วนกลาง
พิจารณาให้การสนับสนุน

บรรณานุกรม

- อนอมศักดิ์ บุญชู. การวางแผนพัฒนาหอพักนักศึกษาด้วยเทคนิคกระบวนการ AIC . รายงาน
ผลการวิจัย , วิทยาลัยการสาธารณสุขสุรินทร์ จังหวัดอุบลราชธานี , 2549.
- ประเทือง เกาจี่. การศึกษาปัญหาและความต้องการของนิสิตที่อยู่ประจำหอพักของวิทยาลัย
วิชาการศึกษาในส่วนภูมิภาค ปีการศึกษา 2516. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
วิทยาลัยการศึกษา ประสานมิตร, 2517.
- มนตรี แยมกลีกร. รูปแบบของหอพักนักศึกษาสำหรับมหาวิทยาลัยในประเทศไทย.
รายงานผลการวิจัย, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2542.
- เขวาลักษณ์ คัดโนภาส. บทบาทและทิศทางของการอุดมศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิทยาลัยการสาธารณสุขสุรินทร์ จังหวัดอุบลราชธานี. คู่มือนักศึกษาปีการศึกษา. พิมพ์ ครั้งที่ 1 .
อุบลราชธานี : สำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี , 2548.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. การบริหารงานด้านหอพัก นิสิตนักศึกษา : หลักการ ปัญหาและ
แนวทางปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร. 2525.
- _____. งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา. โครงการดำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- ศรีรัตน์ จันทรสมวงศ์. อนาคตภาพของหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใน พ.ศ. 2540.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- สำเนา ขจรศิลป์. หลักการกิจกรรมนักศึกษา. กรุงเทพมหานคร : กองกิจการนิสิต
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2525.
- _____. หลักการกิจกรรมนักศึกษา. กองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2539.
- _____. ให้สัมภาษณ์ เรื่อง แนวคิดการจัดการหอพักนิสิต นักศึกษา เมื่อวันที่ 8
เมษายน 2542 ณ โรงแรมเอเชีย พญาไท กรุงเทพมหานคร.
- สิทธิรัฐ ประทุมพนิตสาร. การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม : แนวคิดและแนวปฏิบัติ.
พิมพ์ครั้งที่ 3. เชียงใหม่ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2547.
- อรรวรรณ ธรรมพิทักษ์. รูปแบบและกลยุทธ์การจัดหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อเป็น
องค์กรแห่งการเรียนรู้. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

Frederiksen, Charles F. **A Brief history of Collegiate Housing (Chapter Six).**

in Higher and Adult Education Series San Francisco : Jossey-Bass Inc, 1993.

Grimm, James C. **Residential Alternatives in Student Housing and Residential Life :**

A handbook for Professionals Committed to Student Development Goals.

San Francisco : Jossey-Bass Publishers, 1993.

Mueller, Kate H. **Student Personal Work in Higher Education Boston :** Houghton

Mifflin Company, 1961.

Sondrom, Margaret Joan. **Optimizing Graduate Student Housing : A Margetin Model**

for Higher Education. Dissertation Abstract International. DAI-A 51/103 p.736,
1992.

ภาคผนวก

ภาพกิจกรรมการพัฒนาหอพักนักศึกษา

ทีมนักวิจัยร่วมประชุมเพื่อทำความเข้าใจโครงการ

หัวหน้าโครงการชี้แจงแนวทางการทำวิจัย PAR

หัวหน้าโครงการประชุมทีมนักศึกษาปี 2549

ประชุมทีมแกนนำนักศึกษาทั้งรุ่นพี่รุ่นน้อง

หัวหน้าโครงการและอาจารย์ฝ่ายกิจการ
นักศึกษาประชุมทีมนักศึกษาเพื่อการพัฒนาหอพัก

นักศึกษามีส่วนร่วมตั้งแต่การเริ่มต้นดำเนิน
โครงการวิจัยเพื่อการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ

ภาพกิจกรรมการพัฒนาหอพักนักศึกษา (ต่อ)

นักศึกษาที่พักในหอพักวิทยาลัยมีอยู่หลากหลาย

ประชาคมนักศึกษาวิทยาลัยเพื่อชี้แจงโครงการ

แกนนำนักศึกษาประสานงานกลุ่มนักศึกษา

นักศึกษาแต่ละหลักสูตรสอบถามข้อมูลการวิจัย

หัวหน้าโครงการประชุมในกลุ่มย่อยนักศึกษา
เพื่อทำความเข้าใจเพิ่มเติมและแลกเปลี่ยนข้อมูลหอพัก

หัวหน้าโครงการและแกนนำนักศึกษาร่วมสรุปข้อมูล
และค้นหาอาสาสมัครในทีมวิจัย

ภาพกิจกรรมการพัฒนาหอพักนักศึกษา (ต่อ)

หัวหน้าชุดโครงการประชุมทีมวิจัยที่วิทยาลัย

ทีมวิจัยสอบถามข้อมูลและเทคนิคการทำวิจัย PAR

นักศึกษาประชุมทีมก่อนการลงสัมภาษณ์

รวบรวมข้อมูลหลังการสัมภาษณ์

ทีมนักวิจัยและผู้ช่วยนักวิจัยร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูล

ทีมนักวิจัยและผู้ช่วยนักวิจัยร่วมกันสรุปข้อมูล

ภาพกิจกรรมการพัฒนาหอพักนักศึกษา (ต่อ)

นำข้อมูลมาร่วมกันระบุปัญหา

จัดลำดับความสำคัญข้อปัญหา

พิจารณาผู้รับผิดชอบในกิจกรรมหรือโครงการ

นำเสนอการวางแผนงาน/โครงการแก้ปัญหา

ดำเนินงานตามโครงครที่คิดร่วมกัน

ร่วมแสดงความภาคภูมิใจในผลการดำเนินงาน

ภาพกิจกรรมการพัฒนาหอพักนักศึกษา (ต่อ)

นักศึกษาช่วยกันตีเส้นจัดระเบียบการจอดรถ

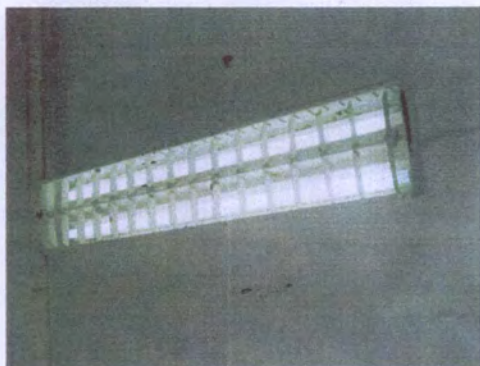
หลังการดำเนินการรถจอดอย่างเป็นระเบียบ

หอพักมีหนังสือพิมพ์ไว้บริการ

หอพักมีกาน้ำต้มน้ำใช้เพื่อส่วนรวม

หลอดไฟทุกหลอดมีการเปลี่ยนให้ใช้งานได้

มีชั้นวางรองเท้าทำให้เกิดความเป็นระเบียบ

ภาพกิจกรรมการพัฒนาหอพักนักศึกษา (ต่อ)

ผู้อำนวยการมอบรางวัลแก่ผู้ทำงานด้านหอพัก

ผู้ช่วยนักวิจัยร่วมชื่นชมผลงานที่ทำร่วมกัน

ประชุมนักศึกษาเพื่อชี้แจงผลการดำเนินงาน

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนำทีมผู้อำนวยการ สบข.ชมหอพัก

ผู้อำนวยการ สบข.และคณะเยี่ยมชมหอพักหญิง

ผู้อำนวยการ สบข.และคณะเยี่ยมชมหอพักชาย

ภาพกิจกรรมการพัฒนาหอพักนักศึกษา (ต่อ)

พัฒนาหอพักร่วมกัน โดยการกำหนดวันทำความสะอาดรวม

ทำความสะอาดบริเวณรอบ ๆ หอพัก

นักเรียนร่วมตัดหญ้าที่ขึ้นรกในช่วงหน้าฝนบริเวณหอพัก

นักศึกษาทุกคนร่วมกันเก็บกวาดบริเวณรอบหอพัก

ก่อนออกฝึกงานปี 2 มอบงานการพัฒนาหอพักให้กับรุ่นน้องร่วมรับผิดชอบเพื่อความต่อเนื่องในการดำเนินงาน

แนวคำถามการสัมภาษณ์โครงการวิจัยกระบวนการพัฒนาหอพักนักศึกษาอย่างมีส่วนร่วม
กรณีศึกษา : วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ

- กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ นักศึกษา อาจารย์ ช่าง แม่บ้าน แม่ค้า ยาม กลุ่มแกนนำชุมชนหมู่บ้าน ตำรวจ สัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป (บ้านที่ท่านพักอยู่ปัจจุบันคือที่ไหน เดินทางมาปฏิบัติงานอย่างไร)
- บทบาทหน้าที่ในองค์กร/อาชีพ (ตำแหน่งที่ท่านประจำอยู่คือ ดำรงตำแหน่งนี้มานานหรือยัง มีหน้าที่อะไรบ้าง)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

- ประวัติการก่อตั้ง/ความเป็นมาของวิทยาลัยฯ (วิทยาลัยก่อตั้งมานานเท่าไร จำนวนอาคาร โครงสร้างของวิทยาลัยเป็นอย่างไร)
- วิธีการรับนักศึกษาจากอดีต จนถึงปัจจุบัน (การรับนักศึกษาจากอดีต จนถึงปัจจุบันเป็นอย่างไร)
- สภาพการเป็นอยู่ในวิทยาลัย (บุคลากรภายในวิทยาลัยประกอบไปด้วยใครบ้าง มีความเป็นอยู่อย่างไร)
- คนงาน แม่บ้าน ยาม (ทำไมอยากจะมาทำงานในวิทยาลัยฯ มีรายได้อะไร รายได้ส่วนใหญ่มาจากที่ใด)

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพในอดีตจนถึงปัจจุบันของหอพักวิทยาลัยฯ

- สภาพกายภาพของหอพัก (สภาพของหอพักนักศึกษาในอดีตเป็นอย่างไร สภาพของหอพักนักศึกษาในปัจจุบันเป็นอย่างไร)
- ช่วงเวลาการเข้า-ออกหอพักของนักศึกษา (นักศึกษาเข้าหอพักช่วงไหน ออกช่วงไหน และมีความคิดเห็นในการเข้าออกหอพักของวิทยาลัยอย่างไร)
- ปัจจัยที่มีผลต่อการอยู่หอพัก (อะไรบ้างที่ทำให้การพักอยู่ในหอพักนักศึกษาน่าอยู่และไม่น่าอยู่เพราะอะไร)

ส่วนที่ 4 ด้านความพึงพอใจในการอยู่ภายในหอพักวิทยาลัยฯ

- ความพึงพอใจในการเข้าอยู่หอพัก (มีอะไรบ้างที่ทำให้ท่านมีความพึงพอใจในการเข้าอยู่หอพักและทำไม การอยู่ร่วมกันของนักศึกษาในหอพักเป็นอย่างไร)

ส่วนที่ 5 การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการพัฒนาหอพัก

- การร่วมแสดงความต้องการหรือความคิดเห็น (เวลาประชุมเกี่ยวกับหอพักทุกคนได้มีส่วนร่วมออกความคิดเห็นหรือไม่ เมื่อมีความคิดเห็นไม่ตรงกันทำอย่างไร)
- การมีส่วนร่วมในการออกกฎระเบียบ(กฎระเบียบมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ควรมีอะไรเพิ่ม และข้อใดควรยกเลิก มีการยอมรับกฎระเบียบที่ตั้งไว้หรือไม่)
- การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ทำเกี่ยวกับหอพัก(มีกิจกรรมอะไรบ้างที่ทำร่วมกัน ใครเป็นแกนนำมีคนเข้าร่วมกี่คน คนที่เข้าร่วมส่วนใหญ่เป็นใคร สมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความเสถียรหรือไม่อย่างไร)
- ประโยชน์โดยตรงที่ได้รับจากการทำกิจกรรมและประโยชน์ทางอ้อมจากการทำกิจกรรมเป็นอย่างไร

ส่วนที่ 6 บทบาทหน้าที่ขององค์กรนักศึกษาที่มีต่อการพัฒนาหอพักนักศึกษา

- องค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหอพักนักศึกษา (มีกลุ่มองค์กรนักศึกษาใดบ้างทั้งที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหอพักนักศึกษา แต่ละกลุ่มก่อตั้งเมื่อไหร่ ใครเป็นผู้ริเริ่ม สาเหตุการก่อตั้ง ใครเป็นประธาน/หัวหน้า มีคณะกรรมการกี่คน มีสมาชิกกี่คน มีวัตถุประสงค์ หลักการดำเนินงาน กฎระเบียบ กิจกรรมที่ทำและผลงานที่ผ่านมาเป็นอย่างไร

ส่วนที่ 7 ปัญหา และผลกระทบที่เกิดขึ้นในหอพักนักศึกษา

- ด้านบุคคล (ปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นในกลุ่มคนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหอพักนักศึกษาเป็นอย่างไร
- ด้านการบริหารจัดการ (การจัดคนเข้าพักเป็นอย่างไร สวัสดิการหอพักเป็นอย่างไร สิ่งอำนวยความสะดวกเป็นอย่างไร)
- งบประมาณ(งบประมาณที่ก่อหนุนในการทำกิจกรรมต่างๆเกี่ยวกับหอพักเป็นอย่างไร)

ส่วนที่ 8 ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานเกี่ยวกับหอพัก

- ด้านนโยบาย (นโยบายด้านหอพักของวิทยาลัยเป็นอย่างไร ควรมีหรือควรปรับปรุงนโยบายด้านหอพักของวิทยาลัยเป็นอย่างไร)

รายนามนักวิจัยและผู้ช่วยนักวิจัย วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

รายนามนักวิจัย วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

1. นายถนอมศักดิ์	บุญสู่	วิทยาจารย์ 8	หัวหน้าโครงการวิจัย
2. นางพนาไพร	โถมงาม	พยาบาลวิชาชีพ 5 นักวิจัย	
3. นางสาวเบญญาภา	ประกอบแสง	วิทยาจารย์ 7	นักวิจัย
4. นางกนกขารัตน์	จิราวุฒิ	พยาบาลวิชาชีพ 5 นักวิจัย	
5. นายวัชรพล	ทองควั่น	วิทยาจารย์ 7	นักวิจัย

รายนามผู้ช่วยนักวิจัยที่เป็นบุคลากรภายนอก วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

1. นางนิภาพร	บุญสู่	ผู้อำนวยการพิเศษ โรงเรียนบ้านโนนโพน
--------------	--------	-------------------------------------

รายนามผู้ช่วยนักวิจัยที่เป็นบุคลากรภายใน วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

กลุ่มอาจารย์และบุคลากร

1. นางรุ่งอรุณ กระจุกกาญจน์	นักพัฒนาทรัพยากรบุคคล 7
2. นางสาวอมรรัตน์ ประเสริฐศรี	เจ้าหน้าที่บัญชี
3. นายณัฐวิทย์ วังคะสาธิต	แม่บ้าน

กลุ่มนักศึกษาปีการศึกษา 2549 - 2551

คณะกรรมการหอพักนักศึกษาประจำปีการศึกษา 2549

1. นางศรีอุทัย	จำมา	ประธาน
2. นางสาวขวัญจิตร	ศรีชาคำ	รองประธาน
3. นางสาววาสุภักดิ์	ธรรมสงฆ์	รองประธาน
4. นางสาวบังอร	ยอดยิ่ง	เหรัญญิก
5. นางสาววาสนา	ทรีรักษ์	เลขานุการ
6. นายศักดิ์ประพงษ์	พาหา	ประชาสัมพันธ์
7. นางจันทรา	มะลิพันธ์	กรรมการ
8. นางสุดถวิล	สุขกุล	กรรมการ
9. นางสาวสมพร	มิ่งโอโล	กรรมการ

คณะกรรมการหอพักนักศึกษาประจำปีการศึกษา 2549 (ต่อ)

10. นางอภิญญา	พันธ์ใหญ่	กรรมการ
11. นางสาวสกุลลักษณ์	อาจมด	กรรมการ
12. นางอุทัยวรรณ	ขวัญ	กรรมการ
13. นางสาวสิริกุล	คำขาว	กรรมการ

คณะกรรมการหอพักหญิงประจำปีงบประมาณ 2550

1. นางสาวสมรรถ	เพ่งพิศ	ประธาน
2. นางสาววรรณ	แก้วชนะ	รองประธาน
3. น.ส. มนันทา	เชื้อทอง	รองประธาน
4. น.ส.สุธิดา	จำปาหมื่น	เลขานุการ
5. น.ส.วราภรณ์	ศรีรัตนบุตร	ผู้ช่วยเลขานุการ
6. นางสาวปาริณี	ศรีอาภรณ์	เหรัญญิก
7. นางกนกอร	สันตะวงศ์	ผู้ช่วยเหรัญญิก
8. นางจตุพร	อินทะรัง	ประชาสัมพันธ์
9. น.ส.จิรัฐติกา	คำชู	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์
10. น.ส.จุฑามาศ	จันทร์นวล	กรรมการ
11. นางวนิดา	นนตะพันธ์	กรรมการ
12. น.ส.วิลาวัลย์	จินวงศ์	กรรมการ
13. นางสาวนลินุช	พรมสาขา ณ. สกลนคร	กรรมการ
14. นางสาวฉนวน	บัวทอง	กรรมการ

คณะกรรมการหอพักชายประจำปีงบประมาณ 2550

1. นายจำปารัตน์	ทิพม่อน	ประธาน
2. นายมีชัย	ผายเงิน	รองประธาน
3. นายวัลลภ	ธานี	รองประธาน
4. นายเสถียร	วันชัย	เหรัญญิก
5. นายปรีวัฒน์	กอดูระ	เลขานุการ
6. นายกิจจาศักดิ์	บุญปลูก	ประชาสัมพันธ์
7. นายสิริวัฒน์	มุขระโกษา	ประชาสัมพันธ์
8. นายจำรัส	สิงห์แจ่ม	กรรมการ

คณะกรรมการหอพักชายประจำปีงบประมาณ 2550 (ต่อ)

9. นายวุฒิวัฒน์	บุษบงค์	กรรมการ
10. นายเอกวิทย์	ศุลยเสรี	กรรมการ
11. นายธงชัย	กัญญาโพธิ์	กรรมการ
12. นายณัฐพงศ์	ธามาตมุลตรี	กรรมการ
13. นายธีระวัฒน์	เชียวกรม	กรรมการ
14. นายพิทักษ์	ก่องตะคุ	กรรมการ
15. นายพีรคล	เบ็ญมาตย์	กรรมการ

คณะกรรมการหอพักหญิงประจำปีงบประมาณ 2551

1. นางพัฒน์ตรี	วิลาวรรณ	ประธาน
2. นางสาวดวงจันทร์	สมพร	รองประธาน
3. นางยุพิน	นุชนารถ	รองประธาน
4. นางสาวกัญญารัตน์	สมสง่า	รองประธาน
5. นางสาวบรศนีย์	ไชยจันทร์	ผู้ช่วยเลขานุการ
6. นางสาวกนกวรรณ	ไชยวงศ์	เหรัญญิก
7. นางนุเจนตร	นัยกุล	ผู้ช่วยเหรัญญิก
8. นางสาวฝน	กันทะวัง	ประชาสัมพันธ์
9. นางสาวบัว ไล	วงศ์จันทร์	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์
10. นางสาวธาร	จันทร์สุข	กรรมการ
11. นางสาววาปี	กำแก้ว	กรรมการ
12. นางสาวสินีนารถ	ติยะบุตร	กรรมการ
13. นางสาวเคื่อนเพ็ญ	สุดแต่	กรรมการ
14. นางสาวเบญจวรรณ	จำปานนท์	กรรมการ
15. นางสาวอุมาพร	โพธิสาร	เลขานุการ

คณะกรรมการหอพักชายประจำปีงบประมาณ 2551

1. นายธนภุต	ลดาวัลย์	ประธานหอพัก
2. นายพิษณุศักดิ์	อาจโยธา	รองประธาน
3. นายสุภกานต์	แสนมัน	รองประธาน
4. นายสิทธิชัย	แก้ววินด์	เหรัญญิก

คณะกรรมการหอพักชายประจำปีงบประมาณ 2551 (ต่อ)

5.นายธีระพงษ์	สุธรรม	กรรมการ
6.นายคุณากร	ปาปะชา	กรรมการ
7.นายศิริวัฒน์	บุญเสริม	กรรมการ
8.นายรัฐกิจ	มณฑาจันทร์	กรรมการ
9.นายอุทิศ	คุ้มครอง	กรรมการ
10.นายเมษยน	ทรงสังขาร	กรรมการ
11.นายสุระเดช	พรมนต์	กรรมการ
12.นายวิฑูรย์	ห้วยทราย	กรรมการ
13.นายปรีดี	แก้วกล้า	กรรมการ
14.นายธีรวุฒิ	ภูมิแสง	กรรมการ
15.นายเสรีชัย	โยธี	เลขานุการ

ประวัติหัวหน้าโครงการวิจัย

นายธนอมศักดิ์ บุญผู้

เกิดวันที่ 17 ธันวาคม 2507

สถานที่เกิด อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 328 หมู่ที่ 4 ตำบลบึงไผ่ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี 34150

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน วิทยากร 8

สถานที่ทำงานปัจจุบัน วิทยาลัยสารพัดช่างสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี เลขที่ 187 หมู่ที่ 4

ตำบลเมืองศรีโค อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี 34150

ประวัติการศึกษา

- สาธารณสุขศาสตร์ (บริหารสาธารณสุข) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- สาธารณสุขศาสตร์ (บริหารโรงพยาบาล) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ปัจจุบันกำลังศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค (สาธารณสุขชุมชน) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี